190e Jaargang Woensdag 8 Januari 1941 No. 6

LEEUWARDER COURANT.

Abonnement: Per 3 maanden voor Leeuwarden en Huizum f 1.50. Buiten Leeuwarden franco f 2.15. Buitenland volgens posttarief. Weekabonnementen in Leeuwarden en Huizum 12 cent, in plaatsen waar agenten gevestigd zijn 17 cent. Losse nummers 5 ct. Postgiro 9910. Telef.: Administratie 3241. Redactie 3119. Deze courant verschijnt dagelijks, behalve op Zon- en feestdagen. Uitgave der „N. V. de Leeuwarder Courant" (v/h. Erven Koumans Smeding) te Leeuwarden.

Advertentiën: Uit Friesland van 1—3 regels 80 ct., elke regel meer 20 ct. Van buiten Friesland van 1—3 regels 95 ct., elke regel meer 25 ct. In het Zaterdagsnummer en op dagen voorafgaande aan feestdagen 5 ct. per regel meer. Brieven onder no. 50 ct. extra. Reclames (ook Zaterdags) uit Friesland 50 ct. per regel, alleenstaande 60 ct. per regel. Buiten Friesland respectievelijk 55 en 65 ct. per regel. Minimum per reclame 10 regels. Incassokosten 13 cent.

Dit nummer bestaat uit 3 bladen

HOOFDBLAD VAN FRIESLAND

Buitenlandsch Overzicht

Na den val van Bardia schijnen de Engelschen er zich op voor te bereiden hun opmarsch in Westelijke richting voort te zetten en, gebruikmakende van de bereikte strategische voordeelen en hun blijkbare militaire overmacht, nieuwe steunpunten op Italiaansch gebied te veroveren en daarmede een stelling in te nemen, welke een nieuw Italiaansch offensief tegen Egypte en het midden-Oosten voorloopig onmogelijk moet maken.

Gezien de klimatologische en de terreinmoeilijkheden — de strijdkrachten bevinden zich hier nog altijd in een woestijnachtig gebied — zal deze verdere opmarsch niet zonder bezwaren blijken, ook met het oog op de lange achterwaartsche verbindingslijn, welke gehandhaafd moet worden. Bovendien bevinden zich ten Zuiden van de kust Italiaansche troepen, welke zich in de ingenomen stellingen tot dusverre hebben kunnen handhaven. Zoo heeft men eenige malen kunnen lezen van schermutselingen bij de oase Dzjaraboeb, welke op Libysch gebied ligt en een waardevol steunpunt vormt met het oog op de watervoorziening. Meer naar het Zuiden ligt een terrein van enkel zand, waar geen van de twee legers zich zal wagen.

In hoofdzaak zal de Engelsche strategie zich er in de naaste toekomst vermoedelijk op toeleggen de kuststrook vrij te maken van Italianen en geleidelijk meer punten langs de kust in bezit te krijgen. De eerstvolgende min of meer belangrijke plaats is dan Tobroek, welke naam men reeds meermalen in de Italiaansche weermachtberichten kon aantreffen als object van Britsche luchtaanvallen. De afstand Bardia—Tobroek bedraagt ongeveer honderd kilometer. Meer Westelijk liggen dan nog Bomba en Derna, en veel verder, aan de andere zijde van de boog, die de kustlijn hier beschrijft, de belangrijke plaats Benghazi. Het gaat hier om groote afstanden. Langs de kust gemeten ligt Benghazi ongeveer vijfhonderd kilometer van Bardia verwijderd. Terwijl Tripolis nog weer een kleine zeshonderd kilometer Westwaarts van Benghazi ligt. Er is dus nog een wijd terrein van actie, dat beiderzijds nog allerlei mogelijkheden biedt.

Het spreekt overigens vanzelf, dat de val van Bardia veel weerklank gevonden heeft, ook in Italië zelf. Het Italiaansche leger is, na een aanvankelijk met succes opgezette offensieve actie in Egypte, in een defensieve positie binnen de eigen kolonie gedrongen en heeft moeite zich in zooverre te herstellen, dat met kans op succes een tegen-offensief kan worden ondernomen. Daarvoor zullen eerst versterkingen moeten worden aangevoerd, zoowel te land, in de lucht als ter zee. Want, zooals we reeds eerder opmerkten, het moet voor de Italianen wel een ernstige handicap zijn, dat de Engelsche vloot met sterke krachten langs de kust, waar de voornaamste plaatsen liggen, opereert.

Ook psychologisch valt de omslag in de militaire situatie natuurlijk niet te onderschatten. Wanneer men er evenwel uit zou willen opmaken, dat hieruit een verwijdering tusschen de leden der spil zou kunnen voortspruiten, gaat men in zijn conclusies zonder eenigen twijfel te ver. Men kan in dit verband kennis nemen van de motie van den Italiaanschen ministerraad en van verschillende beschouwingen van Italiaansche en Duitsche zijde.

Dat dit niet enkel phrases zijn, maar werkelijkheden en noodzakelijkheden, vloeit voort uit de doelstellingen der as, welke een onverbrekelijke eenheid vormen, niet slechts in militairen, maar ook en vooral in politiek-economischen zin. De Middellandsche Zee en Afrika maken deel uit van het ruimtebeeld, dat zoowel Duitschland als Italië zich gevormd hebben en welks verwerkelijking zij niet slechts als politiek doel nastreven, maar als levensvoorwaarde beschouwen. Wat het ook zonder eenigen twijfel is, wanneer de Europeesche ruimte wil bestaan in de gedaante, zooals Duitschland en Italië zich die gedacht hebben. En dit klemt temeer nu de Vereenigde Staten een steeds actievere rol gaan spelen en een steeds grooter aardeel gaan nemen in den strijd, welke zich in het Oude Westen afspeelt.

De mogelijkheid bestaat, dat het conflict daardoor zeer aanmerkelijk in duur zal worden verlengd. Maar afgezien daarvan wordt de neiging in de richting van het streven naar een van de overzeesche hulpbronnen onafhankelijk bestaan van het Europeesche continent bij de spil uiteraard hierdoor nog aanmerkelijk versterkt. En die onafhankelijkheid kan slechts bereikt worden door de beschikking over groote Afrikaansche productiegebieden, welke in belangrijke mate kunnen voorzien in de behoefte aan die grondstoffen, welke Europa zelf niet oplevert, in tegenstelling tot de Russische, de Oost-Aziatische, de Amerikaansche en zelfs de Australische ruimte.

Hieruit alleen al vloeit de absolute noodzakelijkheid voor Italië, zoowel als voor Duitschland, ieder voor zich en gemeenschappelijk, voort van de beheersching van de Middellandsche Zee in de eerste plaats en de beschikking over een belangrijk gedeelte van Afrika in de tweede plaats. Men kan er derhalve met stelligheid op rekenen, dat de Italiaansche tegenslagen in Noord-Afrika en ook in Albanië, de spil tot grootere krachtsinspanning zullen aansporen, tenzij zich in Italië een totale psychische ineenstorting van het geheele volk zou voordoen. Maar daar ziet het nog geenszins naar uit, al blijkt wel uit verschillende berichten, dat men stelling moet nemen tegen sceptici en critici.

Hoe de grootere krachtsinspanning militair-technisch tot uitdrukking zal komen, is thans natuurlijk nog niet bekend, noch of daarvoor reeds het juiste oogenblik is aangebroken. Men kan er echter van overtuigd zijn, dat men te Berlijn de dingen van zeer nabij volgt en dat in het kader der Duitsch-Italiaansche samenwerking nauwkeurig overleg plaatsvindt. Het zou voor de hand liggen wanneer de spilmogendheden op een ander punt van de Middellandsche Zee grooteren druk zouden gaan uitoefenen, teneinde den Britschen druk op Noord-Afrika te verlichten. De Grieksche situatie speelt daarbij dan uiteraard een belangrijke rol. Aangezien te dien aanzien echter vooralsnog exacte gegevens ontbreken, moet de verdere ontwikkeling hier worden afgewacht.

BINNENLAND

Botsing tusschen trein en tram te Heerenveen

Groote ravage

Hedenochtend is de sneltrein Leeuwarden—Zwolle, welke om 7 uur 36 uit Leeuwarden vertrekt, nabij het emplacement van het station Heerenveen in botsing gekomen met de tram van de Nederlandsche Tramweg-Maatschappij. De machinist van den sneltrein werd gewond en kon slechts met groote moeite uit zijn zeer benarde positie worden bevrijd. Er werd groote ravage aangericht.

Behalve de machinist werd niemand gewond.

BEZOEK VAN JODEN AAN BIOSCOPEN VERBODEN

Het A.N.P. meldt uit den Haag:

Officieel werd geconstateerd, dat de ordeverstoringen tijdens de filmvertooningen in de bioscopen grootendeels door Joodsche bezoekers veroorzaakt werden. Ondanks herhaalde waarschuwingen door middel van projectieplaatjes in de bioscooptheaters hebben zich deze ordeverstoringen in sommige plaatsen toch herhaald.

In het belang en ter bescherming van de exploitanten en de bioscopen zelf, heeft de Nederlandsche Bioscoopbond aanleiding gevonden om met ingang van heden den Joden den toegang tot alle bioscopen in Nederland te ontzeggen.

NEDERLANDSCHE POOTAARDAPPELEN NAAR FRANKRIJK

Het A. N. P. meldt uit Berlijn, dat van Duitsche zijde honderdduizend ton aardappelen naar Frankrijk zijn verzonden. Ten behoeve van de verbetering in de eigen verzorging des lands met aardappelen, zal Duitschland in het komende voorjaar vijftigduizend ton poot-aardappelen ter beschikking stellen. Dezelfde hoeveelheid verkrijgen de Franschen bovendien van Nederland door Duitsche bemiddeling.

COMMISSARIS LINTHORST HOMAN

Na de behandeling der agenda deelde de voorzitter, mr. Linthorst Homan, gisteren aan de Prov. Staten van Groningen mede, dat hij ook ditmaal niet in staat is een woord van afscheid tot de Staten te spreken, daar hij op zijn ontslagaanvrage nog geen nader bericht ontving. Hij moet dus volstaan met het uiten van de beste wenschen voor de leden.

OPHEFFING PUBLIEK- EN PRIVAATRECHTELIJKE BELEMMERINGEN

Dringend werk kan direct uitgevoerd

In het Verordeningenblad is opgenomen een besluit van de secretarissen-generaal van de departementen van Waterstaat, Binnenlandsche Zaken en Justitie, betreffende opheffing van publiekrechtelijke en privaatrechtelijke belemmeringen.

In dit besluit wordt bepaald, dat in de gevallen, dat naar het oordeel van den secretaris-generaal van het departement van Waterstaat met de uitvoering van een werk of een handeling, als in de artikelen 1 en 5 van de Belemmeringenwet verordeningen bedoeld, niet kan worden gewacht, bij beschikking van dien secretaris-generaal kan worden bepaald, dat het werk onmiddellijk kan worden ten uitvoer gelegd of die handeling kan worden verricht, vóór dat de in die wet bedoelde vergunning of ontheffing is verleend.

In de betreffende beschikking kunnen voorwaarden worden opgenomen, van welke de onmiddellijke tenuitvoerlegging afhankelijk wordt gesteld.

De bepalingen van de Belemmeringenwet verordeningen voor het verkrijgen van de vereischte vergunning of ontheffing blijven onverminderd van kracht.

Wordt de vergunning of ontheffing niet verleend, of worden aan de vergunning of ontheffing voorwaarden verbonden, dan wordt door en voor rekening van dengene, die het werk heeft doen uitvoeren of de handeling heeft doen verrichten, hetzij alles zooveel mogelijk in den vorigen staat teruggebracht, hetzij het verrichte alsnog in overeenstemming met de voorwaarden gebracht.

Bij het verleenen of weigeren van de vergunning of ontheffing kan aan dengene, die het werk heeft doen uitvoeren of de handeling heeft doen verrichten, voordat de vereischte vergunning of ontheffing was verleend, het vergoeden van daardoor geleden schade worden opgelegd.

Voorts wordt bepaald, dat in de gevallen, dat naar het oordeel van den secretaris-generaal van het departement van Waterstaat met de uitvoering van een werk, als bedoeld in de artikelen 1 en 3 van de Belemmeringenwet privaatrecht niet kan worden gewacht, bij beschikking van dien secretaris-generaal kan worden bepaald, dat het werk terstond kan worden ten uitvoer gelegd en dat de rechthebbende ten aanzien van eenig onroerend goed, behoudens recht op schadevergoeding, verplicht is deze tenuitvoerlegging te gedoogen.

In de betreffende beschikking kunnen voorwaarden worden opgenomen, van welke de onmiddellijke tenuitvoerlegging afhankelijk wordt gesteld.

De bepalingen van de Belemmeringenwet privaatrecht blijven in deze gevallen onverminderd van toepassing.

In de gevallen, waarin zulk een beschikking gegeven is, zal, in het geval, dat de beslissing, als bedoeld in artikel 2, lid 5, van de Belemmeringenwet, privaatrecht, de aldaar genoemde verplichting niet oplegt of deze beslissing door het gerechtshof wordt vernietigd, voor zooveel van het betrokken onroerend goed gebruik is gemaakt, alles zooveel mogelijk in den vorigen staat worden teruggebracht, onverminderd het recht op schadevergoeding van de rechthebbenden ten aanzien van dat goed.

De artikelen 6, 8, 9 en 13 van de Belemmeringenwet privaatrecht zijn ten aanzien van bedoelde beschikkingen en de in die beschikkingen bedoelde werken en werkzaamheden van overeenkomstige toepassing.

Ten aanzien van de vordering tot vergoeding van schade is artikel 14 dier wet van overeenkomstige toepassing.

MOLESTVERZEKERING

Organisaties moeten zich melden

Van bevoegde zijde worden belanghebbenden herinnerd aan het op 1 November 1940 in werking getreden besluit betreffende onderlinge molestverzekeringsmaatschappijen (besluit no. 199/1940 in Verordeningenblad no. 34/1940).

Artikel 2 schrijft voor, dat de bestaande, op onderlingen grondslag werkzame, molestverzekeringsorganisaties zich binnen twee weken na de inwerkingtreding van het besluit bij aangeteekend schrijven moeten aanmelden bij het departement van Financiën, onder inzending van statuten en reglementen.

Op nalatigheid in dezen is straf gesteld bij voormeld besluit. In verband hiermede wordt hun, die tot dusver met het doen van opgave in gebreke zijn gebleven, aangeraden dit verzuim thans onverwijld te herstellen.

ER MOET MEER GEBOUWD WORDEN

Het verordeningblad van gisteren bevat, zooals we hebben gemeld, een besluit betreffende de bouwnijverheid, waarbij aan dr. Ringers de algeheele leiding van de geheele bouwnijverheid is opgedragen.

Dit besluit is van bijzondere en verstrekkende beteekenis, zoo meldt het A.N.P.

Het vraagstuk van de regeling der bouwbedrijvigheid wil men ook nog in breeder verband bezien. Indien het peil der Nederlandsche bouwactiviteit in de jaren 1937, 1938 en 1939 op gemiddeld 100 wordt gesteld, dan blijkt, dat op dit oogenblik, ten gevolge van den oorlog en de daaruit voortvloeiende toestanden, deze activiteit tot circa 69 à 70 is ingezonken.

Dit is erg, doch nog erger wordt het, indien men in aanmerking neemt, dat er in de drie achter ons liggende jaren reeds een aanzienlijk percentage werklooze bouwvakarbeiders was.

Het moet dus het streven zijn om de bouwnijverheid niet slechts op de voeren tot het peil van de drie genoemde jaren, doch daar ver boven uit, om op die wijze de in ons land bestaande werkloosheid in de bouwvakken, welke chronisch dreigde te worden, op te heffen en de arbeidskracht van iederen validen arbeider voor onze nationale gemeenschap te behouden.

Nu mag worden verwacht, dat zoodra de moeilijkheden in verband met den aanvoer van enkele essentieele bouwmaterialen overwonnen zijn, de bedrijvigheid in de bouwnijverheid zeer belangrijk zal stijgen. Het wederopbouwwerk zal echter uit den aard der zaak een afloopende bedrijvigheid te zien geven en met zekerheid kan worden vastgesteld, dat op de opleving in verband met den wederopbouw een inzinking zal volgen, indien niet zorg gedragen wordt, dat

a) gedurende de opleving zelf de ontwikkeling van ongewenschte toestanden wordt onderdrukt en een abnormale stijging van prijzen en winstmarges wordt voorkomen;

b) tegen het gereedkomen van het directe wederopbouwwerk zooveel nieuwe plannen ter uitvoering gereed liggen, dat daarin de uit het afgeloopen wederopbouwwerk vrijkomende arbeidskrachten onmiddellijk kunnen worden opgenomen.

Terwijl de bedrijvigheid van den wederopbouw zal afnemen, zal de normale bouwactiviteit moeten toenemen, wil men in de toekomst een gezonden toestand verkrijgen. Wanneer men in dit verband eens denkt aan den toestand na den wereldoorlog 1914—1918, zal onmiddellijk duidelijk worden, wat hier bedoeld wordt. Toen zag men ook een opleving in de bouwvakken, welke echter vrij spoedig gevolgd werd door een groote en aanhoudende inzinking.

De stelling: regeeren is vooruitzien, is nog steeds van kracht en daarom moet men de groote en bijzondere bevoegdheden, welke de algemeen gemachtigde voor de bouwnijverheid krachtens deze verordening krijgt, zien tegen een achtergrond van de toekomstige bouwnijverheid. Zijn bevoegdheden betreffende organisatie, het doen ontwerpen van bouwplannen en de reguleering van het tempo van uitvoering daarvan. Voorts zal hij de fabricage van de bouwmaterialen kunnen regelen. De vervaardiging van baksteen, kalkzandsteen, dakpannen, schelpkalk, enz. zal zich moeten aanpassen aan het gedachte bouwtempo en de exportmogelijkheden.

Het spreekt vanzelf, dat de taak van den algemeen gemachtigde voor de bouwnijverheid in de eerste plaats een coördineerende zal zijn. Het is niet de bedoeling het werk van de thans bij de uitvoering van bouwwerken betrokken organen als de verschillende rijksbureaux, den rijks- en provincialen waterstaat, spoorwegen, gemeentelijke technische diensten, particuliere opdrachtgevers en bouwondernemers, ook maar in één enkel opzicht over te nemen. De bedoeling is slechts de mogelijkheid te scheppen om deze organen op een zoodanige wijze te beïnvloeden, dat daaruit een harmonische samenwerking ontstaat en een doelmatige wijze van werken, waarbij een stabiele bedrijvigheid in de bouwvakken zooveel mogelijk verzekerd wordt. Dit zal slechts succes kunnen hebben, indien deze aangelegenheid geregeld wordt door één centraal orgaan, dat het geheele veld der bouwbedrijvigheid overziet en controleert.

WAARDEERING VOOR IT FRYSKE GEA

De Provinciale vereeniging voor Natuurbescherming in Friesland ontving door bemiddeling van de Twentsche Bank van iemand, die onbekend wenscht te blijven, de som van f 250 „als blijk van waardeering voor hetgeen It Fryske Gea tot stand heeft gebracht voor het cultureele leven in Nederland".

KERSTMARSCH DER N.S.B. TE UTRECHT

De persdienst der N.S.B. meldt, dat de W.A. voor de eerste maal in het nieuwe jaar in het openbaar zal optreden op 12 Januari a.s., op welken dag zij, mede met afdeelingen van de politieke organisatie der N.S.B., aan een Kerstmarsch zal deelnemen. De af te leggen afstand, die in vendels en groepen zal worden geloopen, bedraagt 25 km. Ieder, die den afstand binnen de 5½ uur aflegt, ontvangt de Mussert-medaille. Het W.A.-vendel, dat den besten algemeenen indruk maakt, ontvangt bovendien voor een jaar den wisselbeker, welke door den algemeen commandant der W.A. werd beschikbaar gesteld. Het daaropvolgend, als best beoordeelde vendel, ontvangt den beker in eigendom, welken de chef van den staf, heerbanleider van 't Hof, heeft beschikbaar gesteld.

De bestbeoordeelde groep van de P.O. krijgt den Mussert-wisselbeker.

Op vele plaatsen is de laatste dagen rijkelijk sneeuw gevallen. De voerman moet zijn paarden scherp zetten, want het wegdek is glad

(Foto Pax Holland)

WINTERHULP NEDERLAND

J. M. Bommel van Vloten:

„Winterhulp Nederland moet niet gezien worden als critiek op de offervaardigheid, die tot dusver door het Nederlandsche volk werd betracht. De tegenwoordige ernstige tijd brengt evenwel zoodanige behoeften mede, dat een bijzondere krachtsinspanning van ons volk vereischt wordt om den nood te lenigen. Het geheele volk dient daaraan mede te werken. Zóó moeten wij Winterhulp Nederland zien; daarom verdient Winterhulp ons aller steun en sympathie."

ZON EN MAAN

Zon onder: heden 17 uur 45; op: morgen 9 uur 48.

Maan op: heden 14 uur 23; onder 4 uur 39 d.a.v.

Volle Maan 13 Januari; Laatste Kwartier 20 Januari; Nieuwe Maan 27 Jan.; Eerste kwartier 4 Februari.

Men is verplicht te verduisteren van zonsondergang tot zonsopgang

Op andere pagina's

De sterrit Wolvega gaat door. 1e Blad

Welke bons zijn thans geldig? 2e Blad

De nieuwe tentoonstelling in het Princessehof. 3e Blad

De duur betaalde snoekbaars. 3e Blad

Landbouw en werkloosheid. 3e Blad

Radioprogramma's. 3e Blad

(Zie verder Laatste Nieuws).

VERLICHTING VAN TAXAMETERS

In het Verordeningenblad is verschenen een tweede verordening van den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied, waarin is opgenomen een wijziging van de verordening betreffende het verduisteren.

Hierin wordt bepaald, dat de verlichting van taxameters in huurauto's en -rijtuigen geel dient te zijn en zoodanig moet zijn getemperd, dat dit slechts tot op 100 meter zichtbaar is.

Deze verordening treedt acht dagen na haar afkondiging in werking.

WERKGELEGENHEID VOOR NEDERLANDSCHE MEISJES IN DUITSCHLAND

Het A.N.P. schrijft: Weet u, dat er in Duitschland talrijke werkgelegenheden voor Nederlandsche meisjes bestaan?

Weet u, dat reeds vele Hollandsche meisjes in Duitschland werken?

Ook meisjes, die in Nederland geen werk kunnen vinden, kunnen in Duitschland een goede betrekking verkrijgen.

Voor de volgende betrekkingen bestaat in Duitschland vraag:

Huishoudelijke betrekkingen: Alleen naar goede betrekkingen in huishoudingen in de steden wordt bemiddeld. Het loon zal naar gelang van de bekwaamheid zijn.

Betrekkingen in den landbouw: Ook ongeschoolde krachten kunnen bij boeren geplaatst worden. Loon naar bekwaamheid.

Betrekkingen in de industrie: In aanmerking komen bedrijven in West-, Noord- en Midden-Duitschland. Goed loon wordt gegarandeerd. Alle te bezetten plaatsen zijn gecontroleerd en voor plaatsing van Nederlandsche meisjes geschikt.

Het is niet mogelijk hierbij uitvoerige mededeelingen te verstrekken over arbeidsvoorwaarden enz. Er wordt geen enkele aanvrage van werkgevers in Duitschland in behandeling genomen, voordat alle bijzonderheden omtrent arbeidsvoorwaarden enz., bekend en gecontroleerd zijn.

Meisjes, meldt u voor plaatsing in Duitschland bij de arbeidsbeurzen of bij de agenten der arbeidsbemiddeling, die ook alle inlichtingen kunnen verstrekken.

ZWARE FABRIEKSBRAND IN TILBURG

Gisteravond om negen uur is brand uitgebroken in een fabrieksgebouw van de N.V. Brouwers' Lakenfabrieken aan de Korte Schijfstraat te Tilburg. In dit gebouw, dat twintig meter hoog en honderd meter breed is en vijf verdiepingen heeft, zijn gevestigd een weverij, een natapparatuur, een vollerij, een kettingscheerderij, een spoelerij en een twernerij, terwijl de bovenverdiepingen als droogzolders in gebruik waren. Op het oogenblik, dat de brand uitbrak, was er geen personeel in de fabriek aanwezig. Er werd niet gewerkt. Personeel uit een ander gebouw van de fabriek zag een vuurgloed en waarschuwde onmiddellijk de brandweer. Deze was zeer spoedig met groot materiaal ter plaatse, te meer, omdat in dit pand celwol wordt vervaardigd en het materiaal zeer brandbaar is.

Groote hoeveelheden water werden in de vlammen gestort, doch er viel niets meer te redden. Al spoedig sloegen de vlammen aan alle zijden uit en het was voor de brandweerlieden een hopeloozе strijd. Om kwart over tien stortte een belangrijk gedeelte van het gebouw in en de brandweer bepaalde zich er toe, de dichtstbijzijnde perceelen voor brandgevaar te behoeden. Na anderhalf uur was het geheele pand totaal uitgebrand. Alle machines, de weefgetouwen en een groote voorraad werden een prooi der vlammen. De schade is niet te schatten, doch zal zonder twijfel zeer belangrijk zijn. De N.V. is tegen brandschade verzekerd.

IJSSPORT

DE STERRIT TE WOLVEGA GAAT DOOR

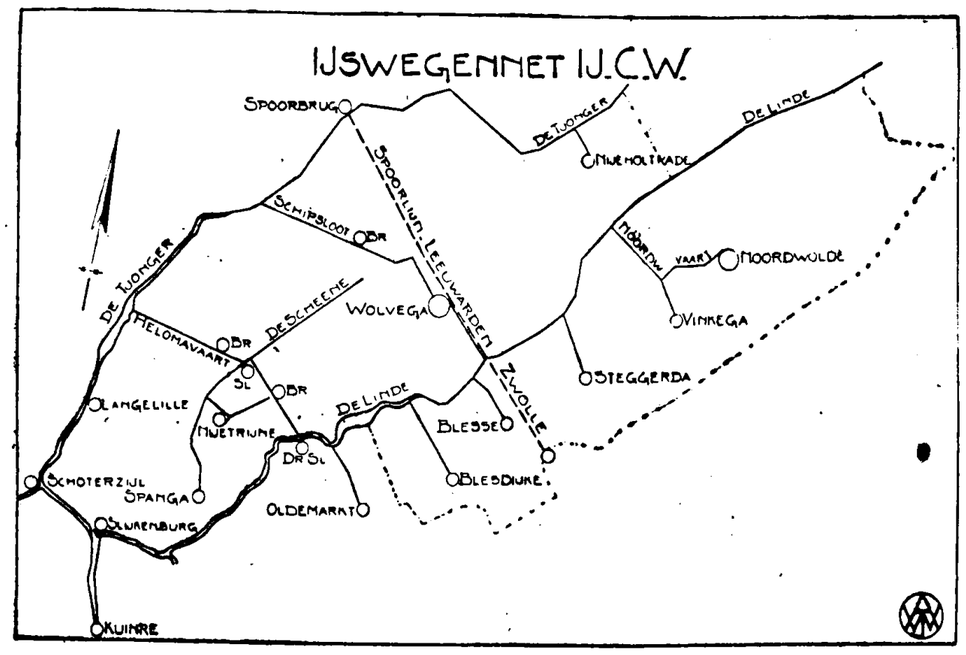

Het ijswegennet in Weststellingwerf waarlangs de sterrit naar Wolvega morgen gereden zal worden.

Meer dan 2000 deelnemers

In de gisteravond gehouden bijeenkomst van het hoofdbestuur der IJswegen-Centrale Weststellingwerf met de plaatselijke besturen is definitief besloten, dat de Gemeentelijke Sterrit op morgen bij doorgaand vriezend weer wordt gehouden.

Uit de ontvangen rapporten bleek, dat het ijs op alle trajecten voldoende sterk is en dat de in orde gebrachte banen goed berijdbaar zijn, terwijl alle mogelijke maatregelen zijn genomen om den rijders de meest mogelijke veiligheid te waarborgen.

Wakken en zwakke plekken zijn afgezet door middel van staketsels en baanvegers. De deelname is enorm. Reeds gaven 2000 deelnemers zich op.

OOK EEN TOCHT RONDOM HEERENVEEN

De IJswegen-Centrale Heerenveen is van plan eveneens een tocht te organiseeren. Deze tocht, waaromtrent ons nog de bizonderheden ontbreken, zal worden georganiseerd op Dinsdag a.s.

INLICHTINGENDIENST FRIESCHE IJSBOND

Tengevolge van het stroomen is het ijs op verscheidene plaatsen, tot gisteren goed vertrouwd, thans min of meer onbetrouwbaar geworden. Vooral in de kleine vaarten vertoont het ijs teekenen van verval. Het water is ongeveer 30 cM. gezakt, waardoor de kleinere vaarten dreigen in te vallen. Ook bij bruggen dient men uiterst voorzichtig te zijn. (Alle sluizen staan nog open).

Een tocht met Heerenveen als begin- en eindpunt

Van betrouwbare zijde vernemen wij, dat de volgende tocht te maken is:

Opbinden in Schans bij Heerenveen, Heeresloot langs Akkrum, Meinesloot, Terhorne, rechterkant Sneekermeer, Sneek, Sneeker Oudvaart, Moezel, Idaard, Grouw, Pikmeer, Ee, Janssloot, Goëngahuistersloot, Stroomkanaal, vanaf Hooidammen, Uilesprong, Haskerdijken naar Heerenveen. Alles is bebaand en behoorlijk vertrouwd.

Krite-berichten

Baaninspecteur Velstra van den Frieschen IJsbond, te Oudkerk, deelde ons mede, dat de meeste bruggen in zijn rayon onbetrouwbaar zijn; verscheidene zijn dan ook afgezet.

De Hooge Brug, de brug bij Bartlehiem, die in de Oudkerkervaart en de Oudkerkerbuurt en die bij Rijperkerk, evenals de bruggen bij Dokkum zijn gevaarlijk; ten gevolge van het stroomen is het water ongeveer 30 c.M. gevallen. Op de banen is de ijsdikte overal voldoende, 14—15 c.M. Ook over de Wielen is de baan erdoor.

Krite 2. Ferwerderadeel. Oude Pijp, Tergracht, Hallumervaart, gedeelte Dokkumer Ee goed ijs. Andere vaarten oppassen. Geen baanvegers.

Krite 18. Tietjerksteradeel. Alle bruggen onbetrouwbaar. Banen naar Dokkum—Leeuwarden (over Oudkerk en Barlehiem) er door. Banen zijn in orde gemaakt door baanvegers, die voor eigen rekening werken. Baaninspecteur Velstra heeft verschillende bruggen laten afzetten. Men zij voorzichtig op die vaarten waar het ijs is ingevallen; het nieuwe ijs dat hierin voorkomt, is nog niet vertrouwd. Ook in de dorpen oppassen.

Krite 4. Franeker en Franekeradeel. Fraker—Tjummarum en Franeker—Ried—Berlikum goed ijs en behoorlijk vertrouwd. Bij de Dongjumertille in verband met uitvoering van werken, afbinden. Franeker—Achlum—Arum goed ijs, Voorzichtig bij bruggen. Franeker—Tzum—Winsum goed. Franeker—Schalsum—Peins—Menaldum door het stroomen slecht en niet vertrouwd. Franeker—Sexbierum—Wijnaldum—Harlingen niet vertrouwd. Overal voorzichtigheid geboden, vooral bij bochten, bruggen en nauwe gedeelten in de vaarten.

Krite 24. Idaarderadeel. In de gemeente Idaarderadeel zijn de banen er door. Baanvegers geplaatst.

Krite 16. Leeuwarden en Leeuwarderadeel. Bonkevaart (Tolhuis) over Oudkerk naar Dokkum. Bonke-kant houden. Dokkumer Ee (Noorderbrug) naar Dokkum. Banen er door, behalve op gedeelten begin stad. Zwette nauwelijks betrouwbaar. Richting Grouw over Potmarge en Greuns en Wargastervaart.

Krite 25. Utingeradeel. Geheele gemeente was vertrouwd, thans Wetering opengebroken. Kan aan den kant bereden worden. Bij bruggen en in de dorpen niet vertrouwd. Nog geen baanvegers geplaatst.

Krite 12. Opsterland. De IJswegen-Centrale deelt mede: Buitenwaters gevaarlijk (Gorredijk—Oldeboorn via Rolbrug, Beetsterkanaal (Uilesprong—Veenhoop) vertrouwd; baanvegers geplaatst; ijs prachtig; Damsluis—Uilesprong via Tijnje ook vertrouwd; baanvegers geplaatst. Van Gorredijk op de Opsterlandsche Compagnonsvaart richting grens Ooststellingwerf baanvegers geplaatst en vertrouwd. Dus tusschen sluizen alles vertrouwd. Buiten sluizen oppassen.

Krite 20. Hennaarderadeel. De zoogenaamde Sebearevaart van Bolswardervaart tot Oosterend door het stroomen gevaarlijk. Bruggen te Wommels, Oosterend, Spannum en Rien niet vertrouwd. Hoogstwaarschijnlijk worden vandaag baanvegers geplaatst. Men zij voorzichtig.

Krite 9. Lemsterland. De banen zijn er door. Veel wakken, die afgezet zijn. Follegasloot en Brekken onbetrouwbaar.

Krite 13. Smallingerland. IJs behoorlijk betrouwbaar en tamelijk goed. Goëngahuistersloot minder mooi. Kromme Ee wakken, die afgezet zijn.

Aankondiging Hardrijderijen

Mannen

Donderdag: Oldeboorn. Kampioenschap van Friesland *f* 200 plus medaille; Franeker *f* 35; Pingjum *f* 24; Eernewoude koppelwedstrijd; Ferwerd *f* 35; Bozum *f* 26.50.

Vrijdag: Leeuwarden. Kampioenschap van Nederland korte baan *f* 200 plus medailles.

Vrouwen

Donderdag. Mantgum *f* 35.

Leden

Donderdag. Wartena.

Jongens

Donderdag. St. Jacobiparochie, Westhoek, horloges; Suameer *f* 24.

STADSNIEUWS

TIJDELIJK WETHOUDER IN LEEUWARDEN BENOEMD

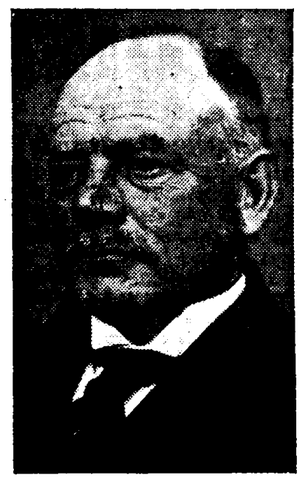

M. O. Meek

Tot tijdelijk wethouder der gemeente Leeuwarden is, ter vervanging van den heer J. Turksma, die zijn functie niet kan waarnemen, benoemd de heer M. O. Meek. De heer Meek maakt sedert 1938 als opvolger van den heer Hellema deel uit van den gemeenteraad en behoort tot de Vrijzinnig-Dem. Partij.

JUBILEUM BIJ PEEK EN CLOPPENBURG

Vandaag herdenkt de heer J. L. Bartelds den dag, waarop hij vóór 25 jaren werkzaam werd gesteld op het atelier van Peek en Cloppenburg alhier.

De jubilaris werd van huis gehaald; bij het binnentreden van den winkel werd hem door één der ateliermeisjes een bouquet bloemen overhandigd.

De bedrijfsleider, de heer A. Kok, sprak den heer Bartelds namens de firma toe en overhandigde hem een gouden horloge met inscriptie, waaraan de heer Kok als persoonlijk blijk van belangstelling een barometer toevoegde.

Ook het personeel gaf blijk van zijn belangstelling en bood den jubilaris, bij monde van den heer A. G. Dirks, coupeur, een rooktafel aan.

DUITSCHE HANDELSCORRESPONDENTIE

Geslaagd voor het examen van de Vereeniging van leeraren in de handelswetenschappen, Duitsche handelscorrespondentie, mej. T. de Vries en de heeren J. v. d. Heijde en L. G. J. Kingma, allen alhier en de heer P. Vis te Huizum.

ENGELSCHE HANDELSCORRESPONDENTIE

Geslaagd voor Engelsche handelscorrespondentie van de Vereeniging van leeraren in de handelswetenschappen mej. H. Simonides alhier en de heer T. Damkat te Huizum.

BOEKHOUDEN

Geslaagd voor het diploma boekhouden van de Vereeniging van Leeraren in handelswetenschappen de heeren S. Frankena, Joh. A. Wiersma, G. Stelpstra en Th. Giliam, allen alhier, en P. Douma te Huizum.

AANKONDIGING

van vergaderingen, uitvoeringen enz. te Leeuwarden

WOENSDAG 8 JANUARI

Vierde wintervoorstelling in „De Harmonie", 's avonds 8 uur. Door Het Nederlandsch Tooneel wordt opgevoerd de comedie „Tooneelspeelster", van Roland Schacht.

In het Princessehof vervolg-tentoonstelling van schilderijen, teekeningen en beeldhouwwerken van moderne meesters.

DONDERDAG 9 JANUARI

Kunstavond van de Werkgemeenschap van het N.V.V. „Vreugde en Arbeid" in „de Harmonie", 's avonds 7.30 uur. Concert door het Nederlandsche Symphonie-Orkest met medewerking van het klein ballet Xanda Stradowska.

RAADSVERGADERING LEEUWARDEN

Woensdag 8 Januari

Voorzitter jhr. mr. J. M. van Beijma, burgemeester.

Aanwezig 25 leden. Afwezig de heeren Feitsma, Dijkstra, Bueving en Turksma.

De VOORZITTER wenscht den raadsleden en hun gezinnen een voorspoedig 1941.

BEEEDIGING D. G. DE VRIES

Het nieuwe inkomende raadslid, de heer D. G. de Vries, wordt door den secretaris binnengeleid en neemt, na in handen van den voorzitter de voorgeschreven beloften te hebben afgelegd, zijn zetel in.

De VOORZITTER wenscht den heer de Vries geluk met zijn benoeming tot lid van den raad.

BENOEMING TIJDELIJK WETHOUDER

Voorstel van B. en W. tot aanwijzing van een tijdelijken wethouder.

Nu de heer Turksma niet in staat is zijn functie uit te oefenen, stellen B. en W. voor tot de benoeming van een tijdelijk wethouder over te gaan.

De heer ALGERA (a.-r.) zegt: Tegen het voorstel om over te gaan tot de benoeming van een tijdelijken wethouder heeft onze fractie geen bezwaren. Integendeel, wij hebben er alle waardeering voor. Er zijn vele motieven aan te voeren ter verdediging van het voorstel. Als het belangrijkste beschouwen wij wel, dat het in dezen tijd onze plicht is om de colleges, die in ons staatsbestel bestaan, in zoo sterk mogelijken vorm, dus ook wat het getal betreft, te handhaven.

Het voorstel van B. en W. wordt z. h. s. aangenomen.

De heer ALGERA legt de volgende verklaring af:

Het zij mij vergund met een enkel woord aan te geven, hoe wij onze stem zullen uitbrengen.

In den tijd, die verliep tusschen het verschijnen van het voorstel tot benoeming van een tijdelijken wethouder en deze vergadering, is op initiatief van onze fractie door middel van een bijeenkomst van alle fractievoorzitters getracht om de oude politiek uit te schakelen en te komen tot meerdere eenheid.

Alle voorzitters waren zoo vriendelijk om op deze vergadering aanwezig te zijn, doch de poging is, ondanks den steun, die wij van andere fracties ontvingen, mislukt.

Mislukt, zelfs in haar zwaksten vorm, hierin bestaande, dat de blokpartijen niet wilden medewerken om deze benoeming drie weken uit te stellen, opdat daardoor de gelegenheid zou bestaan, om de mogelijkheid te overwegen, of het in verband met de huidige tijdsomstandigheden wellicht ook in het algemeen belang der stad Leeuwarden kon zijn, dat de samenstelling van het college ter wille van grootere eenheid wijziging zou ondergaan.

Men wenschte de bestaande combinatie te handhaven, niet de vraag nog eens te overwegen of hier het partijbelang mogelijk ook had gezegevierd boven het algemeen belang, niet disputabel te stellen zelfs of in dezen het algemeen belang beter gediend zou kunnen zijn door een grootere eenheid.

Naar onze meening wordt door deze weigering het algemeen belang niet gediend en zeker niet in deze tijdsomstandigheden. Waar dus het oude standpunt met dezelfde hardnekkigheid als tevoren bleef ingenomen en wij geen candidaat wenschen te stellen, die bij deze stemming slechts als figurant dienst zal kunnen doen en waardoor bovendien de tegenstelling slechts te scherper zou uitkomen, zullen wij onze stem in blanco uitbrengen.

De heer VAN DER MEULEN (s.-d.) zegt, dat zijn fractie gemeend heeft weer een vrijz.-dem. candidatuur te moeten steunen, daar thans een vrijz.-dem. wethouder, die zijn functie niet kan waarnemen, moet worden vervangen. Als de fractie van den heer Algera meer samenwerking in het algemeen wil ,is haar in bedoelde vergadering van fractievoorzitters hiertoe den weg gewezen.

Tot tijdelijk wethouder wordt vervolgens benoemd de heer M. O. Meek, met 17 stemmen. 2 stemmen waren op den heer Westra, 6 waren blanco uitgebracht.

MEDEDEELINGEN

Medegedeeld wordt:

dat Ged. Staten hebben goedgekeurd de raadsbesluiten van 10 Januari 1940 tot vaststelling van plannen van uitbreiding, als bedoeld in art. 36 der Woningwet, met de daarmede één geheel vormende bebouwingsvoorschriften;

dat de secretaris-generaal van het departement van Binnenlandsche Zaken heeft goedgekeurd de bij besluit van 21 November 1940 door de algemeene vergadering der aangesloten gemeenten vastgestelde wijziging der gemeenschappelijke regeling, betreffende de behandeling van gemeentelijke personeelsaangelegenheden.

Ingekomen is een rapport omtrent de kasopneming van het Openbaar Slachthuis.

Al deze stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

BENOEMINGEN

Benoeming van een lid van de commissie voor de gemeentelijke Lichtfabrieken, vacature—J. K. Dijkstra.

Benoemd wordt de heer de Vries.

Benoeming van drie leden in het bestuur van het Nieuwe Stads Weeshuis, wegens periodieke aftreding van den heer H. de Jong en mevr. E. de Boer—Looijenga en het ontslag wegens vertrek van mevr. H. van Gilse—de Jong.

De aanbevelingen van het bestuur luiden als volgt:

a. vacature-H. de Jong: H. de Jong, dr. S. Wartena, dr. M. Weersma.

b. vacature mevr. E. de Boer-Looijenga: mevr. E. de Boer—Looijenga, mevr. H. Dijkstra--Hoeksma, mevr. J. Hulshof—Boonstra.

c. vacature-mevr. H. van Gilse—de Jong: mevr. T. A. Pollema—Tromp. mevr. T. Wuite--Sierksma, mej. mr. T. A. Poelstra.

Benoemd worden de eerstaanbevolenen.

Benoeming van een tijdelijken leeraar in het Duitsch aan de Gemeentelijke Hoogere Burgerschool A.

Deze benoeming is noodig doordat de heer H. Beem van zijn functie is ontheven.

De aanbeveling van B. en W. luidt als volgt:

L. Scheepers, tijdelijk leeraar R.-K. Hoogere Burgerschool te Leiden, wonende is 's Gravenhage.

Benoemd wordt de heer Scheepers.

Alsvoren van een tijdelijken leeraar in de aardrijkskunde aan de Gemeentelijke Hoogere Burgerschool A.

Deze benoeming is noodig geworden nu dr. J. L. Cardozo van zijn functie is ontheven en de heer J. Jansma tot tijdelijk directeur der school is benoemd.

De aanbeveling van B. en W. luidt als volgt:

H. Wissink, tijdelijk leeraar Gemeentelijke Hoogere Burgerschool te Leiden.

Benoemd wordt de heer Wissink.

VERPACHTING VAN WEILAND

Voorstel van B. en W. tot verpachting van een perceel weiland aan den Groningerstraatweg aan P. Brandsma.

B. en W. stellen voor bedoeld stuk weiland, groot 63.98 are, voor *f* 50 per jaar te verpachten.

Z. h. s. aangenomen.

KUNST

TH. ILIESCU OVERLEDEN

Te 's Gravenhage is Dinsdag overleden de Roemeensche dirigent en violist Th. Iliescu. Hij is in Braila geboren en was 47 jaar oud.

De begrafenis zal Vrijdag a.s. om 11.45 uur op de begraafplaats Oud Eik en Duinen geschieden.

WETENSCHAP

DE VERDUISTERING EN ONZE OOGEN

Wortelen eten middel tegen nachtblindheid

Het Handelsblad schrijft:

De verduistering 's avonds brengt ons vaak dingen onder de aandacht, waarvan wij ons vroeger niet, of weinig bewust waren, dat zij zeer interessant zijn en niet zoo eenvoudig als ze wel op het eerste gezicht lijken. Een van de vragen, die zich in dit verband opdringen, luidt: Hoe kunnen wij in donker zien?

Als wij 's avonds onze verlichte woning verlaten, komen we, als de maan ten minste niet schijnt, in een — voor ons — volslagen duisternis. Men kan aanvankelijk geen hand voor oogen zien, doch na een tien minuten gaat dat heel wat beter en kan men zich ternauwernood voorstellen, dat men éérst practisch niets kon onderscheiden. „Ja men moet even aan het donker wennen", zeggen wij dan. Het ligt dus niet aan de omgeving, maar aan onze eigen oogen, dat wij de dingen beter gaan zien.

Het spreekt van zelf, dat er wel éénig licht in de duisternis moet zijn, hetzij diffuus maan- of sterrenlicht, hetzij het zwakke schijnsel van een enkele lantaarn. Immers in een ruimte waar totaal geen licht is, kan zelfs een kat niets zien.

Wat gebeurt er nu eigenlijk in ons gezichtsapparaat. dat het zich aan de duistere omgeving gaat aanpassen? Zooals bekend, is het netvlies het gevoeligste deel van ons oog. Het is als het ware de gevoelige plaat van een camera, waarop via de lens, het beeld wordt geprojecteerd. Vandaar brengen de oogzenuwen het beeld naar de hersenen over. De weefselcellen van het netvlies zijn dan ook zeer lichtgevoelig en op bijzondere wijze gebouwd. We onderscheiden twee soorten van deze lichtgevoelige celletjes: de staafvormige en de kegelvormige, kortweg staafjes en kegeltjes geheeten. Zij hebben behalve een verschillende structuur ook een verschillende functie.

Beide nemen zij het licht van alle voorwerpen, dat ons oog bereikt, op, doch de kegeltjes zijn speciaal ingesteld op het waarnemen van vormen en kleuren. terwijl de staafjes gevoeliger zijn voor verschillen in lichtsterkte en voor bewegingen. Bij „licht" zijn beide celsoorten in functie. In „donker" echter valt de functie van de kegeltjes uit; dan kan men vorm en kleur van de voorwerpen niet meer goed waarnemen. Wel echter ontvangt men nog éénigen indruk omtrent de meer of mindere helderheid van het voorwerp en zeker — heel goed nog — de bewegingen en wel doordat de staafjes in donker hun functie blijven vervullen.

Hoe kunnen we dit verklaren? De oorzaak is deze: de staafjes kunnen, als we ons in het donker bevinden, een lichtgevoelige stof opbouwen, vanwege zijn roode kleur „staafjesrood" genaamd. Dit staafjesrood bleekt uit, wanneer er licht op valt, zoodat het in ons oog niet aanwezig is. wanneer wij ons in een lichte omgeving bevinden. Komt men dan weer in het donker, dan duurt het eenige minuten voor deze stof zich weer in de staafjes heeft gevormd. Bij de kegeltjes doet zich iets dergelijks niet voor.

Dus van het helle licht in de donkere omgeving komend, ziet men totaal niets, omdat de kegeltjes in het donker niet meer functionneeren en de staafjes nog geen staafjesrood hebben gevormd. Is dit laatste na tien minuten gevormd, dan kan men weer de dingen om zich heen waarnemen. Men ziet ze dan in hun meer of mindere helderheid en óók kan men dan bewegingen waarnemen.

Bij proeven op dieren heeft men wel eens het volgende gedaan. Men hield een konijn een tijdlang in donker. Plotseling bracht men even een lichtgevend voorwerp, b.v. in den vorm van een kruisvormigen gloeienden draad voor een der oogen. Direct daarop doodde men het dier en legde het netvlies vrij. Gelijk een photografische plaat ontwikkelde men het in een bepaalde chemische oplossing. Bekeek men het dan onder een vergrootglas of microscoop, dan zag men een bleek kruis.

De op het netvlies vallende lichtstralen van het lichtgevende kruis hadden het staafjesrood in een overeenkomstige figuur uitgebleekt, maar in de cellen, waarop de lichtstralen niet vielen, bleef het staafjesrood gespaard. Naar aanleiding van dergelijke proeven heeft men wel eens het idee geopperd. om de netvliezen van op geweldadige wijze om het leven gekomen personen op dergelijke manier te ontwikkelen, in de hoop dat men dan het portret van den moordenaar op het netvlies terug zou vinden. Daar hierbij de omstandigheden veel gecompliceerder zijn dan bij de eenvoudige proef, behoeft het geen betoog, dat men dit denkbeeld naar het rijk der fantasie kan verwijzen.

Interessant is ook te weten, dat het staafjesrood zeer nauw verband houdt met het vitamine A. Dit bouwt met andere stoffen het staafjesrood op. Heeft iemand gebrek aan vitamine A. dan kan hij in het donker niet zien. Dit noemt men dan „nachtblindheid" of hemeralopie, een verschijnsel, dat al eeuwenlang bekend is. In den vorigen wereldoorlog kwam het veelvuldig voor bij kinderen in Denemarken. Het middel daartegen is natuurlijk het aanvullen van het te kort aan vitamine A, bijv. door het eten van wortelen.

SPORT EN SPEL

DAMMEN

COMPETITIE GARIJP

De damclub „Garijp" beëindigde haar eerste in dit seizoen gespeelde onderlinge ledencompetitie. Na deze eerste ronde werden de spelers in twee klassen geplaatst. De spelers behaalden de volgende resultaten.

Geplaatst werden in de eerste klasse: Sj. de Vries 31 pnt., G. Bies 30 pnt., J. Hoogstins 25 pnt., R. v. d. Wal 23 pnt., J. T. v. d. Wal 22 pnt., J. F. v. d. Wal 20 pnt., S. Procee 19 pnt., H. Boersma 18 pnt., S. Spoelstra 18 pnt., J. Heidbuurt 18 pnt.

Geplaatst werden in de tweede klasse: F. v. d. Leest 17 pnt., D. Herder 16 pnt., L. de Jong 16 pnt., A. de Boer 15 pnt., W. Nijhuis 13 pnt., J. Dijkstra 11 pnt., M. v. d. Meer 10 pnt., J. Douma 9 pnt., D. Weima 9 pnt., A. Nijhuis 9 pnt.

VERKOOP VAN VASTIGHEDEN

Notaris N. Ottema te Leeuwarden

Provisioneel:

Burgerhuis, Swammerdamstraat 1. Ged. *f* 3751. Idem, Ramstraat 35. Geb. *f* 3786.

Finaal:

Heerenhuis, Spanjaardslaan 73. Kooper J. Lerk (v. n. t. l.) voor *f* 9214.

Denk aan Uw legitimatiebewijs!

RECHTZAKEN

Rechtbank te Leeuwarden

Zitting van Woensdag 8 Januari

Politierechter mr. S. N. Van Opstall

BELEEDIGING

Als eerste verdachte stond terecht de 29-jarige kantoorbediende Joh. F. G. J., wonende te Leeuwarden, ter zake van beleediging van H. Folgering aldaar.

Op 28 September j.l. zat getuige Folgering in het café Eijgelaar aan de Uniabuurt, bij het verlaten waarvan verdachte hem beleedigende woorden, o. a. landverrader, naar het hoofd slingerde.

Verdachte geeft het feit toe, doch zeide, dat er iets aan voorafgegaan was.

De officier van Justitie, jhr. mr. Nahuys, eischte een geldboete van *f* 25 subs. 15 dagen

De rechter verminderde deze straf tot *f* 10 boete of 10 dagen hechtenis.

—

VERDUISTERING

C. B., 35 jaar, venter, gedomicilieerd te Leeuwarden, maakte zich in de maand Augustus j.l. te Meppel schuldig aan verduistering van een woonwagen en een paard, ten nadeele van de gemeentelijke instelling voor Maatschappelijk Hulpbetoon te Leeuwarden.

Uit het getuigenverhoor bleek, dat verdachte van genoemde instelling een paard en een wagen in bruikleen had ontvangen. Het paard bleek echter niet te voldoen, waarom het dier verkocht werd. Het geld droeg hij, zooals het behoorde, af. Door middel van den heer Ruchtie werd een ander paard voor verdachte gekocht. Later constateerde getuige, dat verdachte met een woonschip in de woonschepenhaven lag en dat hij paard en wagen ten eigen bate had verkocht.

Bij verstek eischte de Officier een gevangenisstraf van 6 weken. Vonnis dienovereenkomstig.

—

HUISVREDEBREUK

Op 1 November j.l. drong Tj. van S., 60 jaar, venter te Leeuwarden, wederrechtelijk de woning binnen in gebruik bij J. Tj. van Slooten.

De vrouw van verdachte — het echtpaar is gescheiden — deelde mee, dat haar man op 1 November de woning wilde binnendringen. Haar zoon Jan weigerde zulks echter pertinent, doch verdachte verschafte zich met geweld, door een ruit te vernielen, toegang.

Een buurvrouw en een zoon bevestigden, dat verdachte met opzet de ruit vernield heeft, omdat men hem niet wilde binnenlaten.

Verdachte ontkent dit echter ten stelligste. Dat de ruit gebroken is, is het gevolg geweest van uitglijden.

De Officier eischte in deze zaak, een gevolg van moeilijkheden tusschen man en vrouw, een gevangenisstraf van 14 dagen, waarmee de rechter zich vereenigde.

—

DIEFACHTIGE JUFFROUW

Op 4 December j.l. stapte de 22-jarige dienstbode Martha H. te Leeuwarden den winkel binnen van C. & A. Brenninkmeijer.

Het meisje werd een aantal japonnen voorgehouden, waarna ze met een drietal japonnen naar de paskamer ging. Toen ze haar keus had gedaan, kwam ze weer in den winkel met de nieuwe japon aan. In de paskamer hing echter slechts één japon. Het onderzoek wees uit, dat het meisje een japon in haar handtasch had verborgen.

De Officier merkte op, dat verdachte reeds vaker met de justitie in aanraking is geweest en eischte 1 maand gevangenisstraf. Vonnis 3 weken gevangenisstraf.

—

BELEEDIGING POLITIE-AGENT

G. van D., 34 jaar, kellner te Leeuwarden, beleedigde in den nacht van 17 op 18 November j.l. den hoofdagent van politie J. Porte.

Na verhoor van getuige Jorna, die beweerde geen beleedigende woorden te hebben gehoord, werd de verdere behandeling aangehouden tot Woensdag a.s., om den hoofdagent Porte te kunnen hooren.

—

VERZET TEGEN DE POLITIE

F. D., 44 jaar, los werkman te Leeuwarden, verzette zich op 10 November j.l. tegen de agenten van politie J. Popkema en G. Spoelstra, die hem wegens openbare dronkenschap wilden overbrengen. Verdachte rukte in tegenovergestelde richting en schopte naar de agenten.

Ondanks de ontkenning van verdachte in tegenovergestelde richting te hebben getrokken, eischte de officier 3 weken gevangenisstraf; vonnis 14 dagen gevangenisstraf.

—

Ook C. B., 42 jaar, koopman te Leeuwarden, van Italiaansche afkomst, heeft zich aan eenzelfde feit schuldig gemaakt, door op 20 November verzet te plegen tegen den agent van politie J. H. Kooi, die verdachte dronken aantrof op het Schoenmakersperk. Bij het plegen van het verzet kwam de agent op den grond te vallen, waarna een burger te hulp schoot.

Verdachte gaf toe door het drinken van een glaasje sterken drank zijn „stabiliteit" te hebben verloren. In het duister zeide hij bovendien niet te hebben gezien,, dat hij met een agent te doen had.

Eisch 2 maanden gevangenisstraf; vonnis 3 weken gevangenisstraf.

—

Ten slotte moest zich wegens verzet tegen een agent van politie verantwoorden G. T., 43 jaar, opperman te Leeuwarden, die op 10 November j.l. dronken op den Noorderweg liep. De agent van politie F. van Vliet wilde hem overbrengen, maar verdachte gevoelde daarvoor niets. Hij rukte en schopte, doch met behulp van twee toesnellende agenten en een burger belandde hij toch op het bureau om zijn roes uit te slapen.

Verdachte, die zeide van een feestje te zijn gekomen, hoorde een gevangenisstraf van 14 dagen tegen zich vragen.

De rechter wilde het nog eens met verdachte probeeren en veroordeelde hem tot een maand gevangenisstraf voorwaardelijk met 3 proefjaren.

—

DIEFSTAL VAN AARDAPPELEN

L. van D., 18 jaar, timmermansknecht te Jubbega-Schurega, is ten laste gelegd diefstal van een hoeveelheid aardappelen, ten nadeele van W. Aans te Lippenhuizen.

Bij verstek eischte de officier *f* 25 boete of 15 dagen hechtenis; vonnis 1 maand gevangenisstraf voorwaardelijk met 2 proefjaren.

—

VERNIELING

In den avond van 27 October j.l. bevond S. M. R., 25 jaar, chauffeur te Leeuwarden, zich in het café van J. Paardekam aan de Weaze. Verdachte, die langzamerhand onder den invloed geraakte en de andere bezoekers lastig viel, werd het café uitgezet, waarna hij met een plank een zestal ruiten insloeg.

Getuige Paardekam deelde mede, dat verdachte later de toegebrachte schade, ten bedrage van *f* 25 heeft vergoed.

Eisch *f* 25 boete of 25 dagen hechtenis; vonnis *f* 25 boete of 15 dagen hechtenis.

Laatste Nieuws

BINNENLAND

METEOREN GEZIEN

De Bilt, 8 Januari. (A.N.P.). In de avonden van 23, 25, 26 en 27 December 1940 en 3 Januari 1941 zijn in ons land zeer heldere meteoren, resp. zeer sterke lichtverschijnselen waargenomen.

Het Meteorologisch Instituut ontving verschillende vaak vrij uitvoerige en nauwkeurige beschrijvingen van deze hemelverschijnselen. Uit de ontvangen mededeelingen kon afgeleid worden, dat het hierbij in het algemeen meteoren betrof, welke schenen uit te gaan (radieeren) van een gebied, dat in of nabij het sterrenbeeld „De Visschen" gelegen was en waarvan de meesten zich in Oostelijke of Noordoostelijke richting bewogen. Het licht, dat zij uitstraalden, wordt als zeer helder geelgroen opgegeven. De verschijnselen duurden slechts enkele seconden, enkele berichten spreken van een langen groenachtigen staart.

In het geval van 3 Januari werd het verschijnsel ongeveer 16 minuten voor zonsondergang gezien, dus bij vrijwel helderen hemel. Het deed zich voor aan den Zuidelijken hemel.

Aangezien de opgaven der tijdstippen van optreden een weinig uiteenliepen — en het aantal gevallen, waarin de baan van den meteoor ten opzichte van de sterren werd vastgelegd, gering was — was het niet mogelijk voldoende betrouwbare berekeningen te maken omtrent het verloop van de banen over ons land, alsmede over de hoogte in den dampkring.

De verschijnselen hebben geen betrekking op in bepaalde maanden regelmatig jaarlijks voorkomende meteorenzwermen.

KOLONEL J. G. KOOPMAN OVERLEDEN

's Gravenhage, 8 Januari. Dezer dagen is in het ziekenhuis St. Antoniushove te Voorburg in 62-jarigen ouderdom overleden de heer J. G. Koopman, gep. kolonel der cavalerie van het Ned. Indische leger, oud vertegenwoordiger der K.L.M. en K.N.I.L.M. in Australië.

Geboren in 1878 werd de thans ontslapene in 1901 benoemd tot tweede-luitenant bij het wapen der cavalerie in Ned. Indië. Hij werd als subaltern officier gedetacheerd o. a. aan de rijschool te Amersfoort en aan die te Saumur (Frankrijk). Als ruiter verwierf hij verscheidene eereprijzen en als ritmeester was zijn naam niet slechts in Indië en Nederland, doch ver buiten de grenzen bekend. De Ned. Indische regeering belastte hem indertijd met den aankoop van paarden in Australië ten behoeve van het leger.

Nadat de heer Koopman in 1929 in den rang van kolonel was gepensionneerd, vestigde hij zich te Sidney in Australië (1930) waar hij de belangen van de K.L.M. en van de K.N.I.L.M. vele jaren diende als haar vertegenwoordiger daar te lande. Bij de wereldvermaarde landing van de Uiver te Melbourne verwelkomde hij onze vliegers namens de beide luchtvaartmaatschappijen en trad als hun verzorger aldaar op.

Ingevolge zijn wensch is in alle stlite zijn stoffelijk overschot te Westerveld hedenmiddag verascht.

RECHT VAN ABOLITIË EN GRATIE

In een decreet heeft de Führer bepaald, dat hij in het bezette Nederlandsche gebied de uitoefening van het recht van abolitie, alsmede het recht gratie te verleenen en verzoeken om gratie af te wijzen overdraagt aan den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied, een en ander met het recht deze rechten op zijn beurt aan anderen over te dragen. De Führer behoudt zich voor, in afzonderlijke gevallen zelf te beslissen.

De Rijkscommissaris heeft bij verordening bepaald:

Artikel 1. De beslissing over de uitoefening van het recht van gratie behoud ik mij voor:

1. In alle zaken, vallende binnen de bevoegdheid van het Duitsche landgerecht of het Duitsche hooggerechtshof in het bezette Nederlandsche gebied.

2. In al die zaken, waarin voor de inwerkingtreding der verordening no. 52 1940 betreffende de Duitsche rechterlijke macht voor strafzaken een Nederlandsche rechter een veroordeeling ter zake van een strafbaar feit heeft uitgesproken, tot de behandeling waarvan op grond van par. 2 der genoemde verordening thans de Duitsche gerechten bevoegd zouden zijn.

3. In alle overige zaken, waarin een Nederlandsche rechter een vrijheidsstraf, daaronder begrepen vervangende hechtenis van meer dan drie maanden dan wel een geldboete van meer dan duizend gulden, heeft opgelegd.

4. Hetzelfde geldt ter zake van het recht van abolitie.

Artikel 2. Voor het overige draag ik de uitoefening van het recht van abolitie en van gratie bij strafzaken, waarvan de Nederlandsche rechter kennis neemt, over op den secretaris-generaal van het departement van Justitie, voor zoover ik mij niet in bepaalde gevallen de beslissing voorbehoud.

Toelichting

Ter toelichting op deze verordening wordt er van bevoegde zijde op gewezen, dat het Nederlandsche strafrecht het begrip van abolitie, zooals dat in Duitschland wordt toegepast, niet kent. In tegenstelling tot het Nederlandsche strafrecht kent het Duitsche strafrecht de vervolgingsdwang. In Nederland bestaat het opportuniteitsbeginsel. De bevoegdheid tot het uitoefenen van het recht van gratie, welke in Nederland vroeger alleen door de Koningin werd uitgeoefend, is thans op de Rijkscommissaris overgedragen. De Führer heeft zich echter voorbehouden om in bijzondere gevallen zelf dit recht uit te oefenen. Onaangetast blijft ook de toepassing van het gratierecht met betrekking tot de vonnissen van Duitsche krijgsraden en van S.S. en politierechtspleging. Hiervoor bestaat een aparte regeling.

Het abolitie- en gratierecht zal in den vervolge worden uitgeoefend door den Rijkscommissaris, die het echter niet alleen zelf wil uitoefenen. In verband hiermede heeft hij bepaald, dat in alle zaken, waarin een Nederlandsche rechter een hechtenis tot drie maanden dan wel een geldboete tot f 1000 heeft opgelegd, het recht van abolitie en van gratie wordt uitgeoefend door den secretaris-generaal van het departement van Justitie, voorzoover de Rijkscommissaris niet in bepaalde gevallen de beslissing zich voorbehoud. De uitoefening van het recht van abolitie en van gratie in alle andere zaken geschiedt door den Rijkscommissaris zelf.

Ten slotte werd er nog op gewezen, dat dit besluit niet beteekent een wantrouwen tegen de Nederlandsche rechters, maar dat het de bedoeling heeft een zekeren uniformiteit te brengen in een toepassing van het recht van abolitie en van gratie.

VLEESCH EN WORST OP WEHRMACHT-BEZUGSCHEINE

's Gravenhage, 8 Januari. Het Rijksbureau voor de voedselvoorziening in oorlogstijd maakt met goedvinden van den chef-intendant der Duitsche weermacht bekend, dat op Wehrmachtbezugscheine voor zoover betreft vleesch, uitsluitend versch vleesch en versche worstsoorten afgegeven mogen worden.

Als versche worstsoorten worden beschouwd: boterhammenworst, leverworst, bloedworst, tongenworst, Geldersche rookworst, jachtworst, gekookte worst, erwtenworst, gruttenworst e.d., dat wil zeggen alle worstsoorten, die niet als duurzame worst te beschouwen zijn en die derhalve niet langer dan gedurende drie maanden bewaard kunnen worden.

DISTRIBUTIE HONDEN- EN KATTEN-BROOD

's Gravenhage, 8 Januari. Het rijksbureau voor de voedselvoorziening in oorlogstijd maakt bekend, dat van 1 tot en met 31 Januari 1941 op bon no. 10 van de voederkaart voor honden beschikbaar wordt gesteld voor:

Groep I: 10 kg hondenbrood; groep II: 10 kg hondenbrood; groep III: 8 kg hondenbrood; groep IV: 5 kg hondenbrood; groep V: 4 kg hondenbrood; groep VI: 3 kg hondenbrood.

Op bon 10 van de voederkaart voor katten wordt over dezelfde periode 1½ kg kattenbrood beschikbaar gesteld.

Na 31 Januari 1941 is bon no. 10 van bedoelde kaarten ongeldig en mag deze niet meer worden aangenomen.

BUITENLAND

HET DUITSCHE WEERMACHT-BERICHT

Berlijn, 8 Januari. (D.N.B.). Het opperbevel der weermacht deelt mede:

Tijdens een kruistocht naar de Engelsche Oostkust heeft een motortorpedoboot voor de monding van de Theems een door torpedojagers krachtig beschermd vijandelijk convooi aangevallen en een koopvaardijschip van 2500 b.r.t. tot zinken gebracht.

De luchtmacht heeft ook gisteren bij ongunstig weer haar aanvallen op Londen voortgezet. Kleine formaties gevechtsvliegtuigen hebben den geheelen dag de Britsche hoofdstad doeltreffend met brand- en brisantbommen bestookt.

Afzonderlijke vliegtuigen hebben voorts met goed gevolg vliegvelden, spoorwegwerken, alsmede voor den oorlog belangrijke industrieele bedrijven in Zuid- en midden-Engeland aangevallen. Zij beschoten daarbij op verscheidene vliegvelden talrijke daar opgestelde vliegtuigen in scheervlucht met de boordwapens. Voorts werd een chemische fabriek zwaar getroffen.

Een gevechtsvliegtuig van de gewapende verkenning heeft in het centrale deel der Noordzee ten Noorden van Great Yarmouth een flottielje Britsche mijnenvegers aangevallen en op een der mijnenvegers verscheidene voltreffers geplaatst. Het schip bleef brandend en in zinkenden toestand liggen.

Een vijandelijk vliegtuig werd bij een luchtgevecht nabij Dover neergeschoten.

KOOPVAARDIJSCHIP TOT ZINKEN GEBRACHT

Berlijn, 8 Januari. (D.N.B.). Vanochtend heeft een Duitsch gevechtsvliegtuig, naar het D.N.B. verneemt, 400 km ten Westen van Ierland op den Atlantischen Oceaan een volbeladen schip van 8000 b.r.t., dat op weg was naar Engeland, in scheervlucht aangevallen.

Er werden drie voltreffers op het schip geplaatst, waardoor het volkomen vernield werd en terstond zonk.

HET ITALIAANSCHE WEERMACHT-BERICHT

Strijd tusschen Bardia en Tobroek

Ergens in Italië, 8 Januari. (Stefani). Het hoofdkwartier publiceert het volgende:

In Cyrenaica optreden van patrouilles en artillerie tusschen Bardia en Tobroek.

Onze vliegtuigen hebben een vijandelijken torpedobootjager getorpedeerd bij Solloem. Patrouilles jacht- en aanvalsvliegtuigen hebben vijandelijke gemechaniseerde strijdmiddelen met mitrailleurvuur en bommen bestookt.

Talrijke aanvallen zijn uitgevoerd door de vijandelijke luchtmacht op verschillende plaatsjes in Cyrenaica en op de stad Tripoli, waar vier dooden en een tiental gewonden vielen. Een vijandelijk vliegtuig is door een van onze jagers in een gevecht neergeschoten.

Aan het Grieksche front acties van plaatselijk karakter, waarbij wij den vijand zware verliezen hebben toegebracht en zijn aanvalspogingen, gericht op onze vooruitgeschoven stellingen, hebben afgeslagen.

Engelsche vliegtuigen hebben herhaalde malen, zonder slachtoffers te maken, onze sanitaire formaties gebombardeerd. Drie vijandelijke toestellen zijn brandend neergeschoten.

Onze vlooteenheden hebben met goed gevolg de plaatsjes en wegen aan de vijandelijke kust gebombardeerd.

In Oost-Afrika een vijandelijke bombardementspoging, gericht op een van onze plaatsjes in Erythrea. De poging werd snel te niet gedaan door het ingrijpen van onze jachtvliegtuigen.

DUITSCHLAND EN DE STRIJD ROND DE MIDDELLANDSCHE ZEE

Berlijn, 8 Januari. (D.N.B.) „Het is niet alleen het gevoel van vriendschap voor het fascistische Italië, waardoor wij den strijd in de Middellandsche Zee ook als onzen strijd zien", zoo schrijft de Völkischer Beobachter in verband met het zenden van een Duitsch vliegercorps naar Italië. „Wij begrijpen veeleer", aldus het centrale orgaan van de nationaal-socialistische beweging, „dat ons de vraagstukken van de Middellandsche Zee ten zeerste aangaan, omdat daar de gemeenschappelijke vijand Engeland ten slotte zijn groote slagen en zijn door roof verworven machtsposities verliezen zal. Wij denken ook aan het feit, dat de Middellandsche Zee ook in de toekomst juist voor een sterk midden-Europa meer dan tot dusverre een brandpunt van den wereldhandel zal zijn. Voor de toekomstige koloniale ontwikkeling zal de Middellandsche Zee een beteekenis krijgen, waardoor wij thans reeds den strijd in Italië om de heerschappij ook als een strijd voor ons belangen van Duitschland zien".

DE OORLOG IN AFRIKA

Milaan, 8 Januari. (D.N.B.) De Corriere della Sera schrijft: „Niemand denkt er aan, de beteekenis van de dreiging, die zich aan de grens van Cyrenaika afteekent, op huichelachtige wijze te willen geringschatten en niemand betwist, dat de Engelschen althans gedeeltelijk hun doel hebben bereikt.

Aan de successen van den vijand zal echter een einde komen en dan zullen de kansen keeren. Het gros der Italiaansche strijdkrachten ligt vast in de hand van maarschalk Graziani. Niemand kan in ernst beweren, dat de hulpbronnen van Italië als gevolg van eenige, zij het ook niet geringe, verliezen aan de Egyptische grens uitgeput zijn".

DE GEHEIMZINNIGE KOLONEL DONOVAN

Beiroet, 8 Januari. (D.N.B.) De Amerikaansche kolonel Donovan, die zich met een missie, waarover officieel van Amerikaansche zijde nog niets is medegedeeld, op een reis door Europa bevindt, is, komende uit Londen, per vliegtuig in Cairo aangekomen.

FILOFF'S REIS NAAR WEENEN

Sofia, 8 Januari. (D.N.B.). Ministerpresident Filoff is hier gisteren uit Duitschland teruggekeerd. Hij verklaarde tegenover een journalist, dat hij zich te Weenen alleen door een specialist heeft laten onderzoeken.

De minister-president wees er op, dat zekere berichten van buitenlandsche bladen en agenturen over zijn verblijf te Weenen niet met de feiten klopten.

HET ENGELSCHE ANTWOORD OP HET ZWITSERSCHE PROTEST

Bern, 8 Januari. (D.N.B.). Met betrekking tot het Britsche antwoord op het Zwitsersche protest wegens de bombardementen op Bazel en Zürich, dat hier in den vorm van een bericht van de Times bekend geworden is, schrijft de Neue Zürcher Zeitung o. a.:

Volgens onze inlichtingen is de door de Times gegeven voorstelling, volgens welke het Zwitsersche protest te Londen vergezeld zou zijn geweest van bewijsmiddelen, die ontoereikend zijn bevonden, niet juist. Er kan in elk geval geen twijfel over bestaan, dat het Zwitsersche protest bij de Britsche regeering uitsluitend op grond van onbetwistbare constateeringen inzake de aansprakelijkheid voor de bombardementen is ingediend.

WOLVENPLAAG IN SLOWAKIJE

Pressburg, 7 Januari. (D.N.B.). In het Noordoostelijke deel van Slowakije heerscht sedert eenige dagen een ernstige wolvenplaag. Vooral in het district Vysny-Svidnik zijn veel wolven, door honger gedreven, de dorpen binnengedrongen, waar zij onder het vee der boeren groote schade aanrichtten.

De houttransporten uit de wouden moesten geheel gestaakt worden, daar de wolven, die als gevolg van den plotselingen zwaren sneeuwval geen voedsel vinden, menschen en dieren bedreigen. De autoriteiten hebben zich genoodzaakt gezien, het betreden der boschen zonder vuurwapenen te verbieden.

EEN AMERIKAANSCH BUREAU VOOR NOODGEVALLEN

Washington, 8 Januari. (D.N.B.). Behalve het besluit met betrekking tot het oprichten van een oppersten productieraad is gisteren ook een verordening gepubliceerd, waardoor het bureau voor steunverleening (Office for Emergency Management), dat op 25 Mei 1940 werd opgericht, een nieuwe taak krijgt.

Het bureau zal in de toekomst tot taak hebben den president van advies te dienen bij een of andere crisis, die tengevolge van een aanstaanden of dreigenden oorlog of op grond van overstroomingen, droogte en andere oorzaken zou kunnen optreden.

Het bureau zal verder onderafdeelingen vormen, met behulp waarvan de president in geval van een crisis de vereischte maatregelen kan nemen.

OPLEIDING EN VERSPREIDING VAN HET AMERIKAANSCHE LEGER

Washington, 8 Januari. (D.N.B.) De chef van den generalen staf, Marshall, heeft in een radiotoespraak verklaard, dat op het oogenblik een leger wordt opgeleid, dat Amerika waardig is. Meer dan 600.000 man bevinden zich thans in opleiding. Gedurende het algeloopen jaar zijn militaire eenheden voor de versterking van de Amerikaansche steunpunten naar Hawai gezonden. In de Panamakanaalzone zijn de troepen op dubbele sterkte gebracht. Het garnizoen van Porto Rico telt thans 21.000 man, vergeleken met 1000 man, die daar vroeger lagen.

De vliegvelden van de Vereenigde Staten in het gebied van de Caribische Zee worden voortdurend verbeterd en uitgebreid. De volgende week zullen Amerikaansche troepen vertrekken met bestemming New Foundland, ten einde de aldaar gepachte basis voor de luchtvloot te bezetten.

JAPAN EN DE REDE VAN ROOSEVELT

Tokio, 8 Januari. (D.N.B.) De rede, die Roosevelt voor het Congres heeft gehouden, kenmerken de Japansche bladen als een poging van den Amerikaanschen president om de Vereenigde Staten in een nieuwen wereldoorlog te storten.

De Tokio Asahi Sjimboen schrijft, dat Roosevelt gejongleerd heeft met argumenten, die voor het gezonde menschenverstand onaannemelijk zijn. Ten aanzien van de door den president verkondigde bewapeningsplannen voor de Vereenigde Staten merkt het blad op, dat Japan aan deze aangelegenheid de grootste aandacht moet wijden.

De Yomioeri Sjimboen bestempelt de rede van Roosevelt als een uitdaging en geeft als haar oordeel te kennen, dat de president daarmede beoogd heeft, den Senaat den oorlog op te dringen.

De Hotsji Sjimboen wijst er op, dat niemand de veiligheid der Vereenigde Staten bedreigt. Evenwel hebben de Vereenigde Staten door aan Engeland kort voor zijn ineenstorting steun te verleenen en door de ontwikkeling van de nieuwe orde in Oost-Azië te belemmeren, de spanning tusschen de asmogendheden en de Vereenigde Staten doen toenemen en de mogelijkheid eener botsing in het Zuidzeegebied geschapen.

Men kan de bewering van Roosevelt, dat de veiligheid van Amerika en de democratie ook bedreigd wordt door incidenten, die zich ver van de Amerikaansche grenzen voordoen, slechts als uiting van een overspannen brein beschouwen. In ieder geval moet Japan gewapend zijn. De opzegging van het handelsverdrag door de Vereenigde Staten, de aaneensluiting van Engeland, Australië en de Vereenigde Staten in het Zuidzeegebied, alsmede de steun aan Tsjang Kai Sjek zijn te beschouwen als teekenen van een verscherping der vijandige houding van de Vereenigde Staten.

De Tokio Nitsji Nitsji schrijft, dat de bewering van Roosevelt, dat hij op de bres staat voor de verdediging van de vrijheid, niet meer is dan een voorwendsel om tegenover de asmogendheden geweld te kunnen gebruiken om de oude kapitalistische wereldorde in stand te houden. De catastrophepolitiek van Roosevelt moet door de geheele wereld van de hand worden gewezen.

DE TOESTAND IN INDO-CHINA

Bangkok, 8 Januari. (Domei). In Fransch Indo-China heerscht schaarschte aan levensmiddelen. Ook het gebrek aan andere dagelijksche behoeften neemt toe, aldus heeft luitenant-kolonel Bantsjong Tsjippensoek, de vroegere Thailandsche consul-generaal te Saigon aan vertegenwoordigers van de pers verklaard. Hij was op 4 Januari uit Indo-China teruggekeerd.

Tegenover de vertegenwoordigers van de pers verklaarde hij, dat de Fransche autoriteiten een verbod hebben uitgevaardigd voor het luisteren naar overzeesche radio-uitzendingen. Overtreding van dit verbod wordt bestraft met zware boeten en langdurige gevangenisstraffen. Onder de verboden stations bevindt zich ook dat van Bangkok.

De Fransche censoren dwingen de bladen, zoo deelde hij verder mede, de berichten over het grensconflict tusschen Thailand en Indo-China weg te moffelen, met het gevolg, dat bijzonderheden omtrent den toestand aan de grens niet ter kennis komen van de bevolking. De Indo-Chineesche officieele personen stellen alles in het werk om het belang van de grensschermutselingen te verkleinen.

FRANSCH GEZANT IN THAILAND ERKEND

Bangkok, 8 Januari. (Domei). De abnormale toestand, ontstaan door het feit, dat de Thailandsche regeering geweigerd had den vertegenwoordiger van de Vichy-regeering, Roger Garreau, te erkennen als Fransch gezant, is 6 Jan. geëindigd, doordat de Thailandsche regeering de geloofsbrieven van den Franschman heeft aanvaard.

Garreau was aangesteld als opvolger van Paul l'Epissier. In November j.l. was hij reeds te Bangkok aangekomen, doch kon daar geen erkenning krijgen.

Verbreek de banden niet

Nu met adverteeren op te houden, zou beteekenen de banden tusschen kooper en winkelier of fabrikant te verbreken. Goede waar en een goede naam dienen echter voor later in de herinnering te blijven voortleven. Daarom is courantenreclame, juist ook in deze tijden, van een zoo groote beteekenis.

Wendt U voor advertentietarieven tot de **Administratie der Leeuwarder Courant, Hoofdblad van Friesland sedert 1752.**

Grootste publiciteit in alle kringen

BEURSOVERZICHT VAN HEDEN

Stille markt. Vrijwel onveranderde koersen. Industrieelen goed prijshoudend. Amerika iets lager. Beleggingen fractioneel zwakker.

De handel op de Amsterdamsche Effectenbeurs blijft van geringen omvang, hetgeen een gevolg is van het — in deze kolommen herhaaldelijk gememoreerde — ontbreken van nieuwe gezichtspunten, die de stemming ter beurze, hetzij in de eene, hetzij in de andere richting zouden kunnen beinvloeden of stimuleeren. De kooplust van het publiek blijft over het algemeen van beperkten aard en bepaalt zich hoogstens tot het „aanreiken" of „koopen" van een bepaalden favoriet.

Wat leven in de brouwerij bracht vandaag in de Amerikaansche afdeeling de intrede van een hoekman teweeg, in den hoek waar Shell Union worden verhandeld, hetgeen uiteraard met eenige belangstelling gepaard ging. Dit kwam evenwel niet tot uiting in een beteren koers voor dit fonds, daar de noteering met 12¾ niet veel afweek van de vorige noteering. De overige waarden in deze rubriek waren meerendeels iets lager. Staalfondsen waren eenigszins aangeboden. Zoowel Bethlehem Steels als U. S. Steels moesten ruim 1 dollar prijsgeven en daalden resp. tot 87¾ en 70⅞ pct. Ook Koperfondsen waren eerder iets lager, maar het verlies bleef hier tot eenige fracties beperkt. Spoorwegaandeelen weken niet veel van de vorige noteeringen af.

Voor Nederlandsche Industrieele aandeelen bestond een vrijwel prijshoudende stemming. Aandeelen Aku werden vrijwel gedurende den geheelen middag omstreeks de 108 procent verhandeld. Tegen het slot van de beurs kon de noteering nog iets boven dit niveau uitkomen, zoodat per saldo een winst van één procent werd behaald. Aandeelen Philips konden het slot van gisteren niet geheel en al behouden en liepen terug tot omstreeks 210 pct. Aandeelen Unilever daarentegen waren met 129 eveneens iets beter.

Een volkomen gemis aan belangstelling ontmoetten Cultuurwaarden, Rubberaandeelen waren onregelmatig. Amsterdam Rubber liepen twee punten terug tot 282. De minder courante soorten waren niet veel veranderd. Bij de Suikerfondsen waren H.V.A.'s met een opening van 442 aan den lageren kant, maar wisten tegen het slot van de beurs weer tot 445 pct. te stijgen. Bij de Tabaksaandeelen trad een klein herstel in voor Deli Batavia, die gisteren, nadat het fonds eenige dagen niet meer verhandeld was, negen procent lager waren. Het fonds noteerde met 197 twee procent boven het vorig slot. Ook Senembah waren met 218½ pct. eenigszins beter. Olies waren bij opening met 265½ aan den gedrukten kant. Vrijwel gedurende den geheelen middag werd omstreeks dit niveau gehandeld. Later kon de noteering evenwel tot om en bij de 267 pct. aantrekken. Evenals de vorige dagen was in den Scheepvaarthoek nog het meest te doen, alhoewel men niet kan spreken van een normalen handel. Japanlijnen stegen 2 punten tot 159, Oude Booten met een vol procent tot 161 procent. Hiermede is dan ook het belangrijkste gezegd, al dient er nog aan te worden toegevoegd, dat Scheepvaart-Unies met 186½ een procent lager noteerden. Op de beleggingsmarkt was de stemming voor Nederlandsche Staatsfondsen over het algemeen fractioneel lager, de gestaffelde leening opende een half procent beneden de laatste noteering van gisteren; deze opening bleek toch iets te laag te zijn, aangezien de koers later weer op 89 pct. kwam te liggen. Ook de overige Staatsobligaties moesten zich een klein koersverlies getroosten. Gemeente obligaties en pandbrieven bleven vrijwel onveranderd. Geld op prolongatie noteerde 2¾ procent.

Beurs van Amsterdam

Officieele noteering van 8 Januari

ACTIEVE FONDSEN

Staatsleeningen

	pct.	Vorige Koers	Koersloop van	heden tot
Nederl. 1e leening 1940	4	100 7/16	100 15/16	—
Dito 2e leening 1940	4	99 9/16	99 3/8	—
Dito m. bel.fac 1940	4	100 7/8	100 15/16	—
Dito Grootboek Obl.	2½	88¼	—	—
Dito 1896—1906 Obl.	3	79½	79½	—
Dito Cert. v. Inschr.	3	79 5/8	79 3/8	—
Dito Grootboek Obl.	3	79½	—	—
Nederland à f 1000 '36	3	94¼	94 3/4	—
do à f 1000 '37	3	83 9/16	83 5/16	—
do à f 1000 '38 (3½)	3	89 3/16	88 7/8	89 1/16
Dito Ned. Werk Sch.	2½	68¾	68¾	—
Indië à f 1000 1937	3	91	90	—
do à f 1000 1937A	3	88 7/8	88 3/8	—

Aandeelen

	Vorige Koers	Koersloop van	heden tot
Koloniale Bank	197	194	—
Nederl. Ind. Handelsbank	138	138¾	—
Ned. Handel Mij. C. f1000	125	126	—
Alg. Kunstzijde Unie	107¾	107½	108½
Van Berkel's Patent	53	54 15/16	—
Calvé-Delft	75	74	—
Centr. Suiker Mij.	201½	202	—
Fokker Vliegt. fabr.	190	190	—
Lever Br. en Unil. C.v.A.	127	128½	129¾
Ned. Ford Fabr.	340	339¼	—
Philips' fabr. Gem. Bez.	209¼	211¾	210¼
Am. Car. & F. C. v. A $	34 7/16	34¾	34⅜
Am. Enka C. v. A. $	49 7/16	50 7/16	—
Anaconda Copper C.	31 3/16	31 1/16	30 13/16
Bethlehem St. C. v. 10 $	88⅜	88⅛	87¾
General Motors C. v. A.	54⅛	54	—
Int. Nick. Cy. C.v.A. $RII	28⅝	28¼	—
Kennec. Cop. C.v.5/10A	39 1/16	38 15/16	39 1/16
Rep. Steel C. v. A. $	27	26 9/16	—
U. S. Steel Corp.C.v.g.A.	71 9/16	70¾	71
Dordtsche Petr. Mij.	255¼	252¾	—
Kon. Ned. Petroleum	269⅝	265	267½
Cont. Oil Cy. C. v. 10 $	21⅝	20⅞	—
Philips Petrol. C. v. A. $	38½	38⅛	—
Shell Union C.v.10g.A $	12 7/16	12 5/16	12 7/16
Tide W. Ass. Oil C.v.A. $	11 3/16	11¼	11 1/16
Holland-Amerika Lijn	120¾	120½	121
Java-China-Japan-lijn	156⅞	158¼	159½
Kon. Ned. Stoomb.-Mij.	159½	160½	161½
Kon. Paketvaart-Mij.	245½	245½	—
Ned. Scheepvaart Unie	186	186¼	187
Rotterdamsche Lloyd	153	151	—
Stoomv.-Mij. Nederland	155	155½	—
Handelsver. Amsterdam	443½	442	445
Javasche Cult. Mij.	287	285	—
Ned. Ind. Suiker Unie	270	270	—
Ver. Vorstl. Cult. Mij.	126¾	128½	127½
Deli-Batavia Mij.	195¼	197	198
Deli Mij. à f 1000 C. v. A.	267½	266½	267
Senembah Mij.	215	218½	216
N.-York Centr. C.v.A. $	16⅞	16¾	—
Penns. R. 10 à $ 50 C.v.A.	26⅞	26½	26⅝
South Pac. Comp. C.v.A.	11⅛	11⅜	—
South Railway Co. G. A.	15¼	15⅛	—
Canadian Pac. C. v. A. $	5¼	5	—
Amsterdam Rubber	280¾	281	283½
Bandar Rubber Mij.	225½	226	—
Deli Batavia Rubber Mij	219½	224½	—
Kend. Lemb. Rubber	183	183½	—
Oostkust à f 500 C. v. A	168	167	—
Serbadjadi Sumatra Rub	134	135	—
Ver. Ind. Cult. Ondern.	180	182	—

Obligatiën

	pct.	Middenkoers Vorige	Heden
Amsterdam 1937	2½	87¾	88¼
's Gravenhage 1937	3½	94½	—
Leeuwarden 1938	3	87	—
Rotterdam 1938	3½	85¼	84¾
v. d. Bergh en Jurgens	3½	89⅝	90
Lever's Zeep Mij.	4½	101¾	101 13/16
Wilton's Mach.fabr. en Sch.w.	4½	102⅝	102⅞
Bataafsche Petr. Mij.	4½	99¼	99½
Idem	5½	83¾	84
Stoomv. Mij. Nederland 1930	4½	101	101 7/16
Müller en Co.	3	95	—
Ned. Ind. Sp. Mij. 1902	3½	77⅜	78¼

Aandeelen

	Middenkoers Vorige	Heden
Amsterdamsche Bank	119¾	119¾
Holl. Bank Unie	100½	101¼
Incasso Bank	110¾	111½
Javasche Bank f 500 C. v. A.	270	—
Nederlandsche Bank f 1000	148½	151
Nederl. Handel Mij. f 250	122¼	—
Rotterdamsche Bankver.	124⅞	—
Twentsche Bank Serie A	128	127½
Algemeene Norit Mij gew. A.	382	380
Amsterd. Droogdok Mij.	209¾	209¾
Amsterd. Superfosf.fabr.	105¼	105
v. d. Bergh & Jurgens gew. A. f1000	174	174
Berkel's Pat. N.V. Mij. argest. e. A.	54¾	—
Gouda Stearinek. fabriek	548	545
Heemaf N. V.	152	155
Heineken's Bierbrouwerij	203¾	202½
Hollandia Melkproducten	218	—
Hollandsche Beton Mij.	353	350
Holl. Draad- en Kabelfabrieken	251	250
Holl. Kunstzijde Inc.	141½	145
Kon. Ned. Zoutind.	490	—
Brocades en Stheeman	264	268
Lever Br. en Unilever C.v.Pref A 7	117½	113
idem C.v.Pref.A 6	111	112¼
Lijempf fabrieken	187	189
Meelf. Ned. Bakkerijen C. v. A.	280	283
Ned. Gist- en Spiritusfabr.	400	404
Nederlandsche Kabelfabriek	424½	421
Nederl. Scheepsbouw Mij.	155¼	155
Rotterdamsche Droogdok Mij.	326	321½
Schelde, Kon. Mij de	72½	78
W. A. Scholtens Aardappelm.fabr.	146	150
Stokvis en Zn. Hand. Mij. 50—400	142½	—
Stork en Co. Machinefabriek	151	153
Twijnstra's Olie, Pref. A	140	—
Vereenigde Blikfabrieken	212	211
Ver. Papierfabr. v. Gelder gew. A.	145	147½
Werkspoor N. V.	177½	177
Westersuikerraffinaderij	165	170
Wilton Feijenoord.	177½	175
American Smelting C. v. A.	48	48¼
Aniem Nat. Bez.	291	290
Nederl. Indische Gas-Mij Nat. Bez.	264	—
American Tel. en Tel. C. v. A.	175¾	176
Borneo Sumatra H. Mij	197	197⅝
Int. Crediet & Handelsv. R'dam	234½	234½
Linde & Teves en Stokvis & Zn.	202	204
Nederl. Wol Mij.	71¾	75
Billiton Mij. 2e rubriek	474	468
Singkep Tin Mij.	181	—
Kon. Ned. Petroleum Ond. A f 100	265½	262¾
Moeara Enim Petr. Mij.	317	312½
Nievelt Goudriaan	300	294½
Stoomv. Mij. de Maas C. v. A.	118½	118½
Pagottan Cultuur-Mij.	177	—
Suiker Cultuur Mij.	232	—
Arendsburg Tabak Mij.	317	320
Besoeki Tabak Mij. f 300	79	78
Amst. Thee Cult. Mij.	78	—
Sedep. Cultuur-Mij.	389¼	385
Blaauwhoedenv.-Vriessev.	56¼	58
Bijenkorf Mag. de	175¾	175¼
Deli Spoorweg Mij.	100	99⅞
Atchison Topeka C. v. gew. A.	23¼	22¾
Union Pacific Rr. Cy. C. v. gew. A.	89	90

Prolongatie 2¾ pct.

OFFICIEELE VALUTAKOERSEN DER NEDERLANDSCHE BANK

Amsterdam, 8 Januari

Valuta's	(schriftelijk en t.t.)
Berlijn	75.28 —75.43
Brussel	30.11 —30.17
Helsinki	3.81 — 3.82
New York	1.88⅛ — 1.88⅝
Stockholm	44.81 —44.90
Zürich	43.63 —43.71
Bankpapier:	
Berlijn	75.19 —75.34
New York	1.86½— 1.90½
Brussel	30.08 —30.20
Stockholm	44.76 —44.95
Zürich	43.59 —43.75

(t.t. = telegrafische transacties).

KUNST AAN ALLEN

in samenwerking met het
DEPARTEMENT LEEUWARDEN VAN DE MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN

Maandag 13 Januari 1941 - „Harmonie"
(Volle Maan) Aanvang 7½ uur precies, einde 10.45 u.

TOONEELGROEP „STUDIO"

Art. leiding: ALBERT VAN DALSUM en PAUL STORM

„Het Huis der Gebroken Harten"

Tooneelspel in 3 bedrijven van G. BERNARD SHAW
Vertaling: FERD. STERNEBERG
Regie en decor: ALBERT VAN DALSUM

Medewerkenden: ALBERT VAN DALSUM, PAUL STORM, CONSTANT VAN KERCKHOVEN, JO STERNHEIM, FERD. STERNEBERG, NELL KNOOP, LOUDI NIJHOFF, TATIA WYMA, MARIE VAN WESTERHOVEN.

Prijzen: Loges en voorzaal *f* 1.50 (Harmonieleden *f* 1.25), balcon en voorste rijen achterzaal *f* 1.—, drie achterste rijen achterzaal en achterbalcon *f* 0.50, plus stedelijke belasting Harmonieleden reductie alleen op vertoon v. Harmonie-diploma Vóórverkoop BOEKHANDEL R. VAN DER VELDE, Nieuwestad, vanaf Donderdag. **Niet per telefoon.**

Ledenkaarten en Nutskwitantie ter afstempeling vertoonen, anders kunnen geen entréebiljetten worden afgegeven. Hieraan moet streng de hand worden gehouden.

Plaatsbespreken gewoon.

Minimum contributie lidmaatschap Kunst aan Allen tot Januari 1942 *f* 1.—. Aangifte bij Boekh. R. VAN DER VELDE

Gemeenten Utingeradeel en Idaarderadeel.

UITREIKING VAN LEVENSMIDDELENKAARTEN

OLDEBOORN in „Ons Huis" op Donderdag 9 Januari 1941
van 9½—12 uur voor de letters A t/m G.
van 2 — 4½ uur voor de letters H t/m K.
op Vrijdag 10 Januari
van 9½—12 uur voor de letters L t/m S.
van 2 — 4½ uur voor de letters T t/m Z.

TERHORNE in de O. L. School op Maandag 13 Januari van 2—4½ uur.

TERKAPLE, AKMARIJP } in de Bijzondere School op Dinsdag 14 Januari, van 2—4½ uur.

WARGA en WARSTIENS in de O. L. School op:
Donderdag 9 Januari van 9½—12½ uur voor de letters A—G.
Donderdag 9 Januari van 2 — 4 uur voor de letters H—K.
Vrijdag 10 Januari van 9½—12½ uur voor de letters L—S.
Vrijdag 10 Januari van 2 — 4 uur voor de letters T—Z.

WARTENA in café Bijlsma op Maandag 13 Januari
van 9½—12½ uur voor de letters A t/m. K.
van 2 — 4 uur voor de letters L t/m. Z.

ROORDAHUIZUM, IDAARD, AEGUM en FRIENS op Dinsdag 14 Januari in de Bewaarschool te Roordahuizum
van 9½—12½ uur voor de letters A t/m. K.
van 2 — 5 uur voor de letters L t/m. Z.

Het Hoofd van den Distributiedienst Utingeradeel:
VAN SMINIA.

FILMOCHTEND

Ned. Vereen. tot Afschaffing van Alcoholh. Dranken

Afd. LEEUWARDEN

op Zondag 12 Jan. a.s., 's morgens 10 uur, in „TIVOLI". Film „De onbekende misdadiger"
Spreker: BERTUS SMIT, van GRONINGEN
Zang van „Excelsior" Toegangsprijs 30 cent (belasting inbegr.)

Winterlêzing - Ûnderwysrie

Snjeon 11 Jaan., de middeis 2 ûre, yn it Coulonhûs, Doelestrjitte 8, Ljouwert

Sprekker: COR REISMA, oer
„SKILDERKINST"

Besturen van IJsclubs, Volksonderwijs en Nutsavonden

De vroolijkste avonden

bezorgt u de Friesche Voordrager en Radio-Imitator

Jac. de Vos, v. Oldeboorn. Tel. 6

Alg. Ned. Bouwarbeidersbond.

Afd. Leeuwarden.

Teleurgestelden kunnen nog **bons voor de Feestdagen verzilveren** op **morgen, Donderdag,** van 9½—12 en van 2—5 uur, in de zaal van de COÖP. EXCELSIOR, **Oldegalileën.**

Officieele Publicatie

van het
Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart

BUREAU GENERATOREN EN TANKGAS

De Directeur van het Bureau Generatoren en Tankgas vestigt er de aandacht op, dat aanvragen tot vergunningen voor de vervaardiging en het gebruik van gasgeneratoren en tankgasinstallaties, alsmede onderdeelen daarvan, tot zijn Bureau en niet meer tot het Centraal Instituut voor Industrialisatie gericht dienen te worden.
Het Bureau Gasgeneratoren en Tankgas is gevestigd aan den Bezuidenhoutschenweg 39 te 's Gravenhage, telefoon 720060 (Interlocaal letter G).
Voor Generatoraangelegenheden dient men te vragen naar toestel 782 of 783, voor tankgasaangelegenheden naar toestel 340. Het gironummer van het Bureau is 399.900.

Provinciale Publicatie

van het
Departement van Landbouw en Visscherij

BETALING VEELEVERING

De Provinciale Voedselcommissaris voor Friesland maakt bekend, dat in verband met de grootere aanvoeren van slachtvee voor de Nederlandsche Veehouderij Centrale en de daaraan verbonden administratieve werkzaamheden, de betaling door de daarvoor aangewezen bank niet eerder kan plaats vinden dan ongeveer 4 dagen na den dag van levering.

Algemeene Hengelaarsbond.

Afdeeling Leeuwarden.

TREKKINGSLIJST
van de 3e Verloting op 4 Januari 1941

1e prijs no. 4515; 2e prijs no. 3600;
3e prijs no. 4135; 4e prijs no. 3176;
5e prijs no. 4814; 6e prijs no. 4901;
7e prijs no. 1510; 8e prijs no. 4753;
9e prijs no. 1103; 10e prijs no. 358;
11e prijs no. 1568; 12e prijs no. 2094;
13e prijs no. 4839; 14e prijs no. 4123;
15e prijs no. 2849; 16e prijs no. 1604;
17e prijs no. 3641; 18e prijs no. 4477;
19e prijs no. 4278; 20e prijs no. 62;
21e prijs no. 1849; 22e prijs no. 2936;
23e prijs no. 905.

Prijzen zijn af te halen bij den heer RIEDHORST, Peperstraat, v.m. van 10—12 uur.

Bekendmaking.

De BURGEMEESTER van **Ferwerderadeel** maakt bekend:
dat door de Duitsche Weermacht **vanaf 9 Januari 1941** tot nadere aankondiging SCHIETOEFENINGEN worden gehouden op het Noorderleeg onder Hallum.
Het is **LEVENSGEVAARLIJK** het betrokken gebied te betreden.
De gevaarlijke zône strekt zich uit over een diepte van 3 K.M. in zee en ruim 1 K.M. in land.
Ferwerd, 7 Januari 1941.

De Burgemeester van Ferwerderadeel,
G. W. H. ESSELINK.

Alles wordt onder garantie verkocht

Winter - Gereedschaptijd

In verband met de tijdsomstandigheden houden wij dit jaar geen opruiming. Toch hebben wij onze prijzen zoo laag mogelijk gesteld, opdat ieder hiervan nog profiteeren kan. Zoolang de voorraad strekt 2-persoons Trekzagen, lang 2 M., slechts enkele stuks, *f* 10.—; Beugelzagen vanaf *f* 1.50; Handzagen vanaf *f* 1.25; groote Bankschroeven vanaf *f* 6.—; groote Bijlen met steel *f* 3.50; gew. Keukenbijlen vanaf *f* 1.—; Geldkisten vanaf *f* 3.50, in alle maten; rollen Asphaltpapier, 15 M., vanaf *f* 3.—; Waschketels, gr. soort; Emmers; Waschfornuizen vanaf *f* 12.75; Friesche Schaatsen vanaf *f* 5.— per paar. Voor elke beurs wat wils.

Zendt Beurtschipper of Vrachtrijder

Voorstreek 65
LEEUWARDEN **M. L. TURKSMA**

Gem. Doniawerstal.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente **Doniawerstal vragen prijsopgaaf voor de levering van ongeveer 20 meter gebruikt SMALSPOOR.** spoorwijdte 70 cm, railhoogte 65 mm.
Prijsopgaaf te richten aan GEMEENTEWERKEN Doniawerstal te Langweer.

J. H. W. VERKOUTEREN,
burgemeester.
S. PLANTINGA, secretaris.

REKENINGEN

wegens gedane leveringen, verrichte werkzaamheden en leveranties, ten laste van het
PROVINCIAAL ELECTRICITEITSBEDRIJF IN FRIESLAND
worden spoedig ingewacht, in elk geval vóór 15 Januari a.s., ten kantore **Emmakade N.Z. 57 te Leeuwarden.**

DE DIRECTEUR.

AUTOBUSDIENST WOMMELS—LEEUWARDEN GEWIJZIGD

Ingaande 9 Januari rijdt de dienst op M., Di., Wo., Do. en Za. in plaats van 7.30 uit Wommels om 8 uur.

De ondernemer, J. BOONSTRA.

Houtverkooping Zwartewegsend.

De HOUTVERKOOPING te **Zwartewegsend** is bepaald op **DINSDAG 14 JANUARI a.s.,** 's nam. 2½ uur (off. tijd) in café Venema.
Betaling op 1 Maart 1941, door onbekende koopers contant.
Biljetten eerstdaags verkrijgbaar in café Venema en ten kantore.

Notaris S. TERPSTRA, Giekerk.

Anti-vries

per 5 liters bus *f* 3.95, met gebruiksaanwijzing.

MERCURIUS Verzendhuis, Westerplantage, b. d. Oldehove, Leeuwarden, Tel. 6017.

PASFOTO'S

2 voor 35 ct., 6 voor 75 ct. Vergrootingen van pasfoto's 3 voor 40 ct. Ook van 't P. T. T.-personeel maakten wij ruim 300 opnamen.
Wij koopen in goeden staat zijnde **Fototoestellen.**

METRO-FOTO-CENTRALE,
VOORSTREEK 37 - LEEUWARDEN
(naast Excelsior)

STOOMWASSCHERIJ FA. GEZ. SINNEMA
SNEEK
TEL. 2678

Adres te LEEUWARDEN
BOLLEMANSTEEG 17
Telefoon 3550

KLEINE ADVERTENTIES

DEZE RUBRIEK VERSCHIJNT ELKEN WOENSDAG EN ZATERDAG Prijs tot 15 woorden 30 cts., elke 5 woorden meer of gedeelte daarvan 10 cts. hooger. Het maximum aantal woorden bedraagt 50. Br. o. nummer 25 ct. extra, plus eventueele porti. Uitsluitend tegen vooruitbetaling. Om van plaatsing verzekerd te zijn, gelieve men de advertenties daags te voren in te zenden.

Personeel gevraagd

Voor spoedige indienststreding gevraagd nette **Huishoudster,** middelb. leeft., Vrijzinnig. Br., nummer 25, Posthuma's Boekhandel, Harlingen.

Gevraagd bij alleenwonend **man** een **eenvoudige Huishoudster,** middelbare leeftijd, G. G. E. Lousma, Hijum.

Huishoudster van m. l. **gevraagd,** in arbeidersgezin van drie personen. Buiten de stad. Br., no. 64, bureau dezer courant.

Gevraagd voor terstond **een Dagmeisje** door H. J. Sijtsma, Wirdum.

Gevraagd op 12 Mei een net **Dagmeisje,** niet ben. 17 jaar. A. Th. v. d. Veen, „'t Hoekje", Hardegarijp.

Net Dagmeisje gevraagd. Aanmelden v. d. Veldestr. 5, Huizum.

Morgenmeisje gevraagd, pl. m. 17 jaar, P. G. Achter de Hoven 344.

Morgenmeisje gevraagd. Sperwerstraat 22.

Flink Morgenmeisje gevraagd, niet beneden 17 jaar. Maandags en Vrijdags den geheelen dag. Aanbiedingen Eksterstraat 10.

Gevraagd net flink **Meisje,** voor de morgenuren, niet ben. 17 jaar. Aanb. t. 5—6 uur, Bleeklaan 86.

Gevraagd net **Meisje,** voor 2 morgens. Mink, Azaleastraat 77.

Gevraagd op 12 Mei een **Arbeider** met dochter, best kunnen melken. P. D. Postma bij Allingawier.

Gevraagd op 12 Mei een **Arbeider,** alle boerenwerk verstaande, ook aardappelselectie. D. M. Hoogterp, Sexbierum.

Gevraagd op 12 Mei een **Vaste Arbeider,** met dagmeid, niet beneden 18 jaar, bij Sj. Hoekstra Bonnema, Hempenserweg 2, Huizum.

Gevraagd op 12 Mei a.s. **Vaste Arbeider** met dagmeid, beiden best kunnende melken. Woning met tuin disponibel. S. J. Keizer, Jelsum.

Dagelijksche betrekkinggids. Techniek, kantoor, winkel, huishouding, verpleging, hotelbedrijf. Proefnummers 10 cent. A. N. I. B. A., Arnhem, Apeldoornscheweg 216.

Personeel aangeb.

Huishoudster biedt zich aan, vóór direct, bij eenvoudigen Heer of Dame. Chr. beg. Br., no. 66, bur. dezer courant.

B. z. a. op 12 Mei **Huishoudster** voor klein gezin. Bij voorkeur omgeving Hardegarijp. Brieven, lett. Z., boekh. Doevendans, Bergum.

Dames. B. z. a. **Kapster** aan huis. Tarief billijk. Br. no. 3824, bureau dezer cour.

Biedt zich aan **Herenkapper,** prima werker. Ook wel voor noodhulp. Br., no. 46, bureau dezer.

B. z. a. nette **Jongeman,** 26 jaar, voor pakhuis- of expeditiewerk. Indienststreding in overleg. Br., no. 50, bureau dezer courant.

Flinke **Jongeman,** 20 jaar, zoekt werk. Komt er niet op aan wat. Liefst in N.-Holland. Goed kunnende melken. Br., no. 57, bur. dezer courant.

Biedt zich aan een vaste **Boerenarbeider,** alle greidboerenwerk verstaande, goed kunnende melken. Brieven, no. 2, Agent Leeuwarder Courant te Warga.

Een **Boerenarbeid** b. z. a. met zoon en dochter, op 12 Mei a.s. Allen best kunnende melken. Alle boerenwerk verstaande. Brieven, onder letter J S, Postkantoor Oudkerk.

Iemand, dagelijks nog over eenigen vrijen tijd beschikkende, vraagt schrijfwerk aan huis of lichte administratie. Tarief zeer billijk. Br., letter P, Gabe v. d. Meulen, Hallum

Te koop gevraagd

Gevraagd **platte Vrachtauto** of Kipper. Br., met omschrijving en prijs, no. 54, bureau dezer courant.

Te koop gevraagd een lichte **Tractor Maaimachine,** een luxe Chevrolet, zes cylinder, zonder of met cabine. Br., no. 35, bureau dezer cour.

Te koop gevraagd mechanische **Kipinstallatie,** voor 3 ton. Aanbieding aan Garage Wijma, Oosterkade 54, Leeuwarden.

Gevraagd een jong bovenlandsch Friesch of gekruist **Paard,** 2 à 3 jaar. Prijs en kleur nader omschreven, bij Gjalt P. Hoekstra, Suameer.

Te koop gevraagd nieuwe en gebruikte **Radiotoestellen.** De gebruikte toestellen moeten in goede conditie zijn Br., no. 214, Advertentie-Bureau Frisia, Emmakade 8, Leeuwarden

Gevraagd **Huisorgel,** zonder gebreken, bescheiden afmeting, 2—3 spels. Br., no. 56, bureau dezer cour.

Te koop gevraagd **Lijfdracht** van heer, maat 50-52. Brieven, no. 55, bureau dezer courant.

Te koop gevraagd groote mooie mahonie **Linnenkasten** en eiken sloopkabinetten. H. Soepboer, antiquair en beëedigd taxateur, Wissesdwinger 42, Leeuwarden.

Gevraagd **Vloerkleed** met overgordijnen, in goeden staat, tevens een jongensjas, leeftijd 16 jaar, tegen billijken prijs Br., no. 58, bureau dezer courant.

Te koop gevraagd eiken **Cilinderbureau** en een oude **Brandkast.** J. Koolstra, Breedstraat 55, Leeuwarden.

Gevraagd een cilinder **Schrijfbureau,** nieuw of gebruikt. Brieven met uiterste prijs: H. Meijer, Oostermeer. Tel. 7.

Te koop gevr. **Tropische Vissches.** Br., no. 51, bur. dezer courant.

Gevr. alle soorten **Boeken.** Hoogste prijzen. Boekenbeurs Oostergrachtswal 91 Inkoop en verkoop op elk gebied! Zie étalage. Vele prachtkoopjes.

Te koop aangeboden

Uit de hand **te koop** of te huur net **Burgerhuis,** bevattende: twee kamers, zolder met beschoten dak, en slaapkamertje, kelder, gang, keuken met pomp en aaprecht en regenwaterbak en waschhok. Een werkplaats of garage. Groot achterhiem met vruchtboomen en moestuin. Te bevragen bij den eigenaar H. Landstra, no. 123, Weidum.

Wegens dubbele zaken te koop pracht **Verzekeringsportefeuille** te Leeuwarden en omgeving. Kan flink bestaan uit gehaald worden Koopsom en borgstorting *f* 2200. Br., no. 60, bureau dezer courant.

Te koop aangeboden een best **Auto-onderstel** en een lichte motorfiets, nieuw, 125 ccm, loopt 1 op 45. Sj. Douna, Irnsum 198.

Te koop zoo goed als nieuwe **Electromotor,** ½ pk., 127-220 volt, op lichtnet. Cornelis Frederikstraat 21.

Te koop **Electromotor,** 3 pk, 127 Volt, met weerstand, in prima conditie. S. Koster, Eestrum, tel. 4 ij.

Te koop 1 cyl. **Benzinemotor,** met 12 Volts dynamo, voor huisverlichting. Voor geldbelegging Panther 3½ pk, k.k., '38. Peugeot, 3½ pk., k.k., '35. A. Kamstra, Schrans 58, Huizum.

Groote **Gasoline Installatie** nog intact. Hoogste bod vóór 1 Febr. Klein Jagtlust, Oranjewoud.

Te koop een **platte Wagen** op luchtbanden, met reservewiel, laadvermogen 3000 kg, en een zoo goed als nieuwe Aardkar met ijzeren assen bij J. Bierma Slagdijk, Stiens, tel. 306.

Te koop open **Bakfiets,** merk Phoenix, zonder gebreken. G. Snijder, Hijum.

Te koop een **Heerenfiets,** prijs *f* 15. Th. Buwalda, Oosterwierum.

Te koop eenige nieuwe **Kunstmeststrooiers** en eenige zeer beste gebruikte kunstmeststrooiers bij W. Hessels te Franeker. Vrijdags Hotel Buis, Zaailand, Leeuwarden.

Te koop zeer mak jong **Werkpaard,** schimmelmerrie, en gebruikte boerenwagen, bij G. Kool, Suawoude.

Aangeboden een jonge vette **Koe.** Brieven, met de te bieden vergoeding, onder no. 53, bureau dezer courant.

Te koop wegens gebrek aan electrisch licht Philips **Radiotoestel,** met prima luidspreker, alles prima in orde. Prijs *f* 27.50. Niet op Zondag. P. Piekema, Spannum.

Te koop een pracht gebruikt **Radiotoestel,** merk Radiobell, gegarandeerd. G. Venema, smederij, Beetgum.

Prima Philips **Radiotoestel** te koop, slechts weinig gespeeld, van *f* 225 voor *f* 115 Te bevragen Helieonweg 36

Beste Amerikaansche **Orgels,** vanaf 60 gulden. Nauta, Kleine Kerkstraat 25, Sneek, telefoon 3127.

UW
SUCCES
IS
VERZEKERD
met een kleine advertentie in de LEEUWARDER COURANT
OMDAT
zij in ca. 48000 gezinnen gelezen wordt
Slechts 30 cent voor 15 woorden

Te koop **Viool** met kist en 2 stokken *f* 7.50, en royaal Loophek *f* 2.50 en 2-staafs electr. Kacheltje, 220 Volt, *f* 2.50. Van Loonstraat 67, Huizum.

Te koop een **Pathéfoon** m. 60 platen bij K. van Dijk, Istdijk, Finkum.

Te koop 75 mooie **Gramofoonplaten,** ook bij gedeelten. P. Hiemstra, Wijtgaard 39.

Te koop mahonie **Ameublement,** tafel, sofa, 4 stoelen, 1 fauteuil, eiken slaapkamer-ameublement, ledikant, waschtafel, nachtkastje (marmeren blad), 2 stoelen. J. Koolstra, Breedstr. 55, Leeuwarden, opkooper van ongeregelde meubelen enz.

Te koop mooie inzinkbare **Singer Trapnaaimachine,** met ringspoel, in moderne salonkast. Prachtmeubel. Insulindestraat 126.

Nieuwe **Haardkachel,** 75 M². Huizumerlaan 62.

Te koop goed onderhouden **Hekjekachel.** J. Terpstra, Kl. Kerkstraat 13.

Te koop kleine groene **Vulkachel,** merk Tiger, alles brandend, en een stookpotje. Te bevragen bij Th. Sijbesma, Oudebildtzijl

Billijk te koop nette gebruikte **Kinderwagen.** Inlichtingen Joh. Jeltema, Agentschap L. Crt., Molenend o.d. Oenkerk.

Te koop 4 zoo goed als nieuwe **Kinderwagens,** spotprijzen. J. Postma, Bleekerstraat 29, stad.

Te koop 1 p. br. leren **Dameslaarzen** (nieuw), no. 41. B. v. d. Vegt, Breedstraat 64 (vóór 6 uur).

Nieuwe leeren **Schaatsschoenen,** maat 36. Prijs 3.50. Jan Lievensstraat 6, Huizum.

Te koop nog eenige paren nieuwe **Schaatsen** (merk Nauta IJlst), tegen zeer lagen prijs. H. J. Poortvliet, Nieuwstr. 32, Huizum

Te koop een eikenhouten **Kabinet** bij H. R. Brandsma, Molendijk, Stiens.

Te koop lange bruine leeren **Motorjas,** met laarzen, maat 42. Br., no. 68, bur. dezer courant.

Door omstandigheden te koop 10 kn. **wijnroode Wol,** geschikt voor japon of i. d. en 6 kn. terra, pracht kwaliteit. Br., no. 48, bureau dezer courant.

Aangeboden: 1 **kleinbeeld Camera,** lens F 2.9, snelheid tot 1/500 sec.; 1 vergrotingsapparaat hiervoor. Beide toestellen zonder gebreken en uiterst scherp, tegen zeer geschikte prijs of ruilen tegen passende artikelen. H. Meijer, Oostermeer. Tel. 7.

Prima merken verpakte **Vuuraanmakers,** als Vesuvius, Vulkaan, Succes en Hellas. Wederverkoopers flinke korting. Stein, Sint Jacobsstraat 6, Leeuwarden.

Zonder bon prima kwaliteit **Aanmaakturfstaven,** per zak slechts 15 cent. Wederverkoopers korting. Stein, St. Jacobsstraat 6, Leeuwarden.

Pl. m. 1000 zware **Verzendkisten,** 13 m.m. houtdikte, afm. binnenwerk 50×48×40 cm. Ook in gedeelten. Te zien bij N.V. Edik, Haniasteeg no. 4, Leeuwarden. Tel. 5327.

Te koop aangeboden een **Slijpsteen,** 3 Radiotoestellen, waaronder een gelijkstroomtoestel. Te bevr. bij G. Slottje te Akkr. m.

Prima Huishoudlucifers, uit voorraad leverbaar. Wederverkoopers korting. Stein, St. Jacobsstraat 6, Leeuwarden.

Te koop leren Motor- en Rijwielhandschoenen met kap, voor dames en heren, in prijzen van *f* 4.95. Ook alleen met duim *f* 5.30. Mercurius, b. d. Oldehove, Leeuwarden, tel. 6017.

Te koop gegarandeerde **Huislampen,** 15 tot en met 40 Watt, per 6 stuks *f* 1.95. Mercurius, b. d. Oldehove, Leeuwarden, tel. 6017.

Te koop goedgekeurde **Voetgangerslampen,** zeer practisch. Mercurius, b. d. Oldehove, Leeuwarden, tel. 6017.

Te koop **Brandblusapparaten,** moeten in elk huis en auto aanwezig zijn, *f* 7.50. Mercurius, b. d. Oldehove, Leeuwarden, tel. 6017.

Te koop **Lederen Renkappen** voor H.H. Schaatsenrijders, vele kleuren, *f* 2.15 Mercurius, b. d. Oldehove, Leeuwarden, tel. 6017.

Te koop aangeboden, 1 compl. **Kipinstallatie** voor 3-tons truck, zonder bak, iets bijzonders. Niet hydr. Prijs 225 gulden. Rijnstr. 26a, Groningen.

Te koop 2 **Repels,** zonder bank. J. A. de Jong Dzn., Pietersbierum.

Uit voorraad elk kwantum **Kachelhout,** afname 250 kg à *f* 10 franco. Houthandel Dalstra, Bergum.

Prima Brandhout, *f* 4 per 100 kg, franco huis Leeuw. Te zien en bestellen van Oosten, Groningerstraatweg 8, Leeuwarden. tel. 3354. Werkplaats: Van der Wal en Veenstra, Hardegarijp, tel. 34.

Te koop een partij prima **Wilgen Klomphout.** Te bevragen bij D. Veenstra, Sweelinckstraat 99, Leeuwarden.

Te koop pl. m. 5000 kg **Paardehoei.** Te bevragen bij L. Wassenaar, Tzummarum. S. van Schepen, Berlikum, tel. 268.

Te koop **Stalen Transportslee,** met groot laadoppervlak. Nieuwe groote magazijnstelling, bestaande uit 1' pijp met flenzen en T-stukken 4 einden, à 1.60 M, chroomnikkelstaal, 35 mm. Twee ventilatoren. Prima buigbankje voor lichte plaat, enz. enz. Fa. M. Eerligh, Kleine Hoogstraat 22, tel. 5356.

Te huur gevraagd

Te huur gevraagd met Mei door jongelui nette **Woning,** omtrek Oosterwierum. Br.: F. Procee, Garijp.

Te huur gevraagd **Burgerwoning,** pl. m. 6 à 7 gld., ingaande Februari. Ook wel tijdelijk tot 12 Mei. Mag ook goede bovenwoning zijn, of gedeelte van een huis. Br., no. 67, bureau dezer courant.

Bejaarde weduwe vraagt op netten stand kleine **Woning** of gedeelte van huis. Br., no. 65, bureau dezer courant.

Te huur gevraagd voor direkt **Huis,** kamer of woonark. Brieven aan Freerk Procee, Garijp.

Te huur gevr. gestoffeerde **Zit-Sl.kamer** (met kachel) met gebruik van keuken. Br., no. 61, bureau dezer courant.

Net meisje vraagt een **Slaapkamertje.** Ook eenigszins met huiselijk verkeer. Br., no. 47, bureau dezer courant.

Net meisje zoekt **Slaapkamertje,** liefst te Huizum. Br., no. 49, bureau dezer courant.

Te huur gevraagd een **ijzeren Schip,** 30—40 ton, zonder schipper. Brieven, met opgaaf huur enz. onder no. 3805, bureau dez. cour.

Te huur aangeboden

Voor direct te aanvaarden, zijstraat begin Emmakade, groote en kleine gestoffeerde Kamer. Stookgelegenheid, gas en electra. Ook geschikt voor atelier of dergelijke. Br., no. 59, bureau dezer cour.

Te huur aangeboden, in Z.O. van Friesland, een mooie **Kamer** of een gedeelte van een woning, voor klein gezin. Juffr. of Wed. Aanvaarding Maart of na overleg. Br., onder letter B, Postkantoor te Zorgvlied.

Diversen

Voetbehandeling. Lien Zantman, Ruiterskwartier 163b. Pijnloos verwijderen van eelt, likdoorns, ingegroeide en kalknagels. Tel. 3964.

Rheumatiek? Dat is ernstig. Dat moet U bestrijden! Al zooveel geprobeerd? Neem nu eens het meest natuurlijke middel, neemt kruiden. We-Ve Rheumatiekkruiden verwijderen het urinezuur en bevorderen een normale stofwisseling. Pak 95 ct. Drogisterij W. de Vries, Peperstr. 12, Leeuwarden.

Dames. Laat van Uw overgebleven bont een warme **Bontmuts** maken. Adres voor alle bontwerken T. Rinsma—Bergsma, bontwerkster, Groningerstraatweg 79.

Ondergeteekende E. Oetsma, Goutum no. 100B. door de regeering erkende opkooper in Lompen en oude Materialen, beveelt zich in Goutum en omstreken beleefd aan voor het opkoopen daarvan. De door de regeering vastgestelde prijzen zullen strikt door hem worden betaald. 't Zij aan huis of te ontbieden.

Smalfilms, 16 m.m., 50 pct. goedkoper. Natuur- en tekenfilms, alle lengten, Vraagt prijscourant. Sumatrastraat 1.

Schaatsmonturen, schaatsriemen, schaatsschoenen, schaatsen, holnieten, vetleder. Wederverkopers rabat. Meijer's Lederhandel, Kleine Kerkstraat 16—18, Leeuwarden.

Koopjes. **Verfdoezen** 10 ct., Winkelboekjes, met vloei doorschoten, 10 ct., 3 à 25 ct., Notitieboekjes 4 à 10 ct., Dambord met schijven (carton) 6 ct. Boekhandel Nieuwenhuis, Sacramentstraat, Leeuwarden. Avrokalender voorradig, beperkt aantal.

Haitske Moal's klachten oer de strange winter, yn rym brocht fen Waling Dykstra, 48 achtrigelige fersen, 10 ct. Boekhannel Nieuwenhuis, Sakrementstrjitte, Ljouwert. Fryske boeken, foardrachten.

De beroemde Karsens Bijbelsche Scheurkalender voor oud en jong, slechts 50 cent. Zondervan, Oostergrachtswal 3 (bij het Vliet).

Cyclostyle-Inrichting L. Kerkhof, Bagijnestraat 40, Leeuwarden, tel. 5783. Keurig werk. Billijke prijzen. Ook voor **Fries werk** het adres.

Inkoop Oorijzers en andere gouden en zilveren sieraden, tegen den hoogsten prijs. Overal te ontbieden. S. v. d. Velde, Meidoornstr. 5, Leeuwarden.

Vermist blauwe en roode Strasserduif, geringd. Gaarne terugbezorging. S. Brandsma, Borniastr. 115, Huizum.

Aangelopen Ierse Setter. Terug te bekomen tegen gemaakte onkosten bij F. Prosje, O.B.D. o.d. St. Jac. Parochie 595.

H. Konijnenfokkers. Staat ter dekking bekr. Loth zwart bonte Ram. Dekgeld *f* 0.75. Tj. Droogsma, Noordvliet 511, Leeuwarden.

IJSSPORT

Fryslân boppe op 'e Grinzer banen

Antje Koopmans kampioene van Nederland

Hoe een kampioenswedstrijd niet georganiseerd moet worden

Leeuwarden—Grouw—Akkrum—Sneek

Een aanbevelenswaardige tocht

We hebben gisteren kunnen ervaren, dat de sneeuwval erger geleken had dan hij bleek te zijn voor den toestand der ijswegen. Over het algemeen heeft die weinig of niet geleden. Wanneer echter de zon gaat schijnen en de op de groote vlakten gevormde sneeuwduintjes gaan broeien en vastkoeken aan het ijs, kunnen die, zoolang er geen banen gemaakt zijn, lastig worden. Zooals het gisteren was, reed men vlot door de losse sneeuw heen, zooals we o. a. op de Terhornster Poelen en stukken van het Sneekermeer konden constateeren. En voor het overige is de sneeuw een prachtige decoratie van het winterlandschap, waarlangs de rijders gaan.

Een zeer aanbevelenswaardige tocht over prachtig ijs is van Huizum (opbinden aan het begin der Potmarge) via Warga en Grouw naar Akkrum. Vandaar volgt men de Meinesloot naar de Terhornsterpoelen. Bij Terhorne moet men echter afbinden en door het dorp loopen, doch dit kan men vermijden door over de Terkappelster Poelen te gaan en even ten Noorden van Terkaple den weg te kruisen, waarna men op de Zoutepoel komt, vanwaar de Sneekermeer wordt bereikt. Er was gisteren een goede baan gemaakt bewesten de vaargeul door het meer, van de Terhornstersluis naar het paviljoen. De Houkesloot naar Sneek is uitstekend en de Oudvaart naar Rauwerd eveneens. We volgden die, omdat men ons zeide dat de Zwette niet betrouwbaar was, hoewel we geen hooge verwachtingen hadden van het traject van Rauwerd naar Leeuwarden. Inderdaad bleken de Roordahuizumer-, Tjaarder- en Wirdumervaart erg geleden te hebben; ze waren diep ingezakt en vaak slechts langs de kanten berijdbaar langs smalle baantjes. Wellicht verbetert dit weer, als de ingezakte gedeelten, waar water op geloopen is, bevroren zijn, maar over het algemeen doet men toch beter, de smalle vaarten te vermijden, die van het inzakken tengevolge van het stroomen veel meer te lijden hebben dan de breede vaarwaters.

Onze indruk na verscheidene tochten door de provincie is, dat de breede wateren in het Zuidwesten het best te berijden zijn, en dat ze ook vertrouwd genoemd kunnen worden, mits de wakken en zwakke plaatsen overal behoorlijk worden afgezet. In verscheidene gemeenten is dat al gebeurd, moge het spoedig algemeen geschieden, dan kan het ijstoerisme in die mooie streek een grooten bloei beleven.

Ten slotte nog een verzoek: vergeet de baanvegers niet! Men „kankert" als ze er niet zijn — vooral nu er sneeuw ligt — laat men dan toonen, hun werk te waardeeren op de plaatsen waar ze wèl zijn, en waar men zoo prettig vlug overheen kan snorren. Een partijtje losse centen in den een of anderen gemakkelijk bereikbaren zak maakt, dat men zonder oponthoud zijn tol der dankbaarheid aan deze nuttige en ijverige werkers op Frieslands ijswegen betalen kan.

+

Antje Koopmans uit Oosterwolde
Ned. Kampioene 1941—1942. Korte baan
(Foto van der Werp)

Om het kampioenschap van Nederland voor vrouwen

Het eenige goede van den wedstrijd om het Nederlandsch kampioenschap van vrouwen, welke wedstrijd door de ijsclub „Het Noorden" te Groningen werd georganiseerd, is, dat ontegenzeggelijk de snelste rijdster van den dag Antje Koopmans den titel heeft behaald en de sportieve geste van Sietske Pasveer, die in den halven eindstrijd een rit cadeau gaf, omdat haar tegenstandster direct na den start uitgleed. Meer zullen we er hier niet van zeggen, omdat we het rubriekje „Langs de korte baan" daarvoor de plaats achten.

De lijst

Komen we dus tot de lijst, welke 18 namen telde, t. w.:

1. M. Dijkhuis te Winschoten. 2. Antje Heersema te Hoogkerk.
3. A. Beiboer—Dijkstra te Groningen, 4. Sietske Pasveer te Akkrum
5. M. Veenstra te Groningen, 6. Johanna Lokkem te Veendam.
7. Jacoba Engels te Peizermade, 8. J. van Dijk—Wagenmakers te Groningen.
9. Antje Koopmans te Oosterwolde, 10. Bloemsma—Blok te Emmer Compascuum.
11. Nelly Helder te Paterswolde, 12. Fokje v. d. Velde te Marssum
13. Henny Sietsema te Uithuizen, 14. F. Steunebrink te Groningen.
15. Albertje Lammers te Tinaarlo, 16, G. v. d. Veen te Groningen.
17. Albertje Westerdijk te Paterswolde, 18. Ielkje Nienhuis te Makkinga.

De eerste omloop

Bij het zien van den eersten omloop bleek reeds, dat de Friesche meisjes den toon aangaven. Van de Groninger favorites waren het alleen J. van Dijk—Wagenmakers, Hennny Sietsema en Albertje Westerdijk, die zoo geen gevaar, dan toch niet te onderschatten tegenstand opleverden

Het verloop van dezen eersten omloop was vrij normaal. M. Dijkhuis, A. Beiboer—Dijkstra, M. Veenstra, Jac Engels, mevr. Bloemsma—Blok, Nelly Helder, die Fokje v. d. Velde goed partij gaf, F. Steunebrink, G. v. d. Veen en Albertje Westerdijk verloren alle in twee ritten.

De tweede omloop

De tweede omloop bracht, aangezien er gewoon volgens afvalsysteem werd gereden, Antje Heersema, een op de Groninger banen nogal geduchte figuur, tegen Sietske Pasveer in de baan. Sietske, die haar Noorsche schaatsen met de Friesche had verwisseld, ging forsch van streek en in twee ritten maakte zij aan de uitgesproken verwachting als zou het meisje uit Hoogkerk sneller zijn een sprekend einde. Johanna Lokkem had er heelemaal geen sterken slag onder en J. van Dijk—Wagenmakers had dan ook de minste moeite om haar tegenstandster te slaan.

Het viel te betreuren, dat de tijd niet den doorslag gaf, anders zou Fokje v. d. Velde zeker een hooger prijs hebben behaald dan nu het geval was. Het waren twee spannende ritten, waarin Antje Koopmans, die geweldig op dreef was, Fokje van de lijst reed. De tweede maal met ongeveer ¾ meter verschil.

Henny Sietsema reed bizonder goed, al beschikt zij, zooals de halve eindstrijd leerde, niet over voldoende uithoudingsvermogen.

Dit goede rijden ondervond Albertje Lammers, die royaal werd geklopt.

Om de prijzen

Om de prijzen ging het tusschen Ielkje Nienhuis tegen Sietske Pasveer, J. van Dijk—Wagenmakers tegen Antje Koopmans, terwijl Henny Sietsema bleef staan.

Met Ielkje Nienhuis ging het dezen middag wat stroef. Daarbij kwam wat wij nog nooit van haar meemaakten, dat zij in den eersten rit kwam te vallen. De tweede rit bracht wel de noodige spanning tot de laatste meters doch zij kon dezen keer niet tegen den streken streek van Sietske op.

Gedurende den eersten rit, welke Antje Koopmans tegen J. van Dijk—Wagenmakers reed, kwam ook deze Friezin te vallen. De beide volgende ritten echter bleef het Groninger vrouwtje nergens.

Om den derden en tweeden prijs werd een geweldige strijd gestreden tusschen Sietske Pasveer en Henny Sietsema.

De eerste rit toen Sietske beter startte en daardoor voor kwam werd ze op driekwart van de baan door Henny ingehaald en tegen het einde met een minimum verschil gepasseerd.

De tweede rit was overtuigend voor Sietske en ook de derde rit bleek haar uithoudingsvermogen sterker dan dat van Henny, niettegenstaande het feit, Sietske als gevolg van een val een ontwricht schouder en pijn van een liesspier had.

Het was deze derde rit, waarvan wij hierboven gewag maakten. De rijdsters waren op tijd weg toen Henny Sietsema uitgleed. De starter gaf Sietske het sein door te rijden, doch zij kwam terug, omdat zij op deze wijze niet wenschte te winnen.

Om prijs en premie

Om prijs en premie ging het tusschen Sietske en Antje Antje, die dezen middag sneller was, weinig tegenstand had genoten, won in twee ritten van Sietske, die heel wat had moeten rijden. Zoo ging de titel kampioene van Nederland uit de handen van Sietske Pasveer in die van Antje Koopmans

De uitslag

De uitslag luidt:

1. Nederlandsch kampioen vrouwen Antje Koopmans (gouden medaille en *f* 100).
2. Sietske Pasveer (*f* 60).
3. Henny Sietsema (*f* 40).
4. J. v. Dijk—Wagenmakers (*f* 20).
5. Ielkje Nienhuis (*f* 10).
6. Albertje Lammerts (*f* 7.50).
7. Fokje v. d. Velde (*f* 5).
8. Johanna Lokken (*f* 2.50).
9. Antje Heersema (*f* 2.50).

* * *

Er is Antje Koopmans een verwijt van gemaakt dat zij in Huizum haar titel kampioene van Friesland niet heeft verdedigd. Dit verwijt treft haar niet. Zij was, zoo deelde zij ons mede, van plan naar Huizum en niet naar Hoogezand te gaan indien haar niet op haar telefonische vraag in Huizum was geantwoord dat „Tjallinga" het kampioenschap van Nederland verreed en niet het kampioenschap van Friesland.

Zij achtte zich toen verplicht — volkomen juist — haar Groningschen titel in Hoogezand te verdedigen. Uit een en ander zou kunnen worden geconcludeerd, dat zij haar sterkste Friesche tegenstandsters ontliep, welke conclusie fout zou zijn.

TIETJE RINSMA WINT TE WIJNJETERP

Doordat de ingezetenen van Wijnjeterp zich spontaan achter het bestuur schaarden, was het mogelijk daar gisteren een rijderij te houden van vrouwen om flinke geldprijzen. Het talrijke publiek heeft zeer kunnen genieten van den fraaien, fellen, doch uiterst sportieven strijd. Speciale vermelding verdient het rijden van Lina v. d. Mei uit Langezwaag, die ongetwijfeld in de toekomst nog nader van zich zal laten hooren. Wel waren de rijdsters, die dit seizoen het meest van zich doen spreken, niet aanwezig, doch dit deed weinig aan de spanning af.

De lijst zag er als volgt uit:

1. Wibby v. d. Leij te Ureterp.
2. Tjitske Hielkema te Langezwaag.
3. Lina v. d. Mei te Langezwaag.
4. Aukje v. Wallinga te Wijnjeterp.
5. Corry Teijema te Wijnjeterp.
6. Zus v. d. Mei te Langezwaag.
7. Geertje Nicolai te De Wilp.
8. Sietske v. d. Leij te Ureterp.
9. Rinske Jongstra te Sneek.
10. Tietje Rinsma te Warga.
11. Wimke Mulder te Terwispel.
12. Metje Nienhuis te Makkinga.

Nos. 1 en 2 hadden onfortuinlijk geloot. Hier kwamen direct twee gelijkwaardige tegenstandsters in de baan. Pas na 3 ritten moest Tjitske Hielkema in Wibby v. d. Leij haar meerdere erkennen.

No. 3 had aan no. 4 geen zware opgaaf. Na twee ritten werd Aukje v. Wallinga afgevoerd, terwijl ook Corry Teijema tegen Zus v. d. Mei kansloos bleek. De meer geroutineerde rijdster Geertje Nicolai had weinig moete met Sietske v. d. Leij, terwijl ook Tietje Rinsma gemakkelijk van Rinske Jongstra won Metje Nienhuis voerde een spannenden strijd tegen Wimke Mulder. Ten slotte zegevierde Metje in 3 ritten. De laatste rit was stellig de mooiste van den dag.

Op de tweede lijst kwamen 1—3, 6—7,, 10—12.

Tegen veler verwachting in zegevierde Lina v. d. Meij over Wibby. Zus van der Mei behoefde niet alle krachten in te spannen tegen Geertje Nicolai. Metje Nienhuis schijnt haar besten tijd te hebben gehad en al is Tietje Rinsma dan ook niet de eerste de beste, we hadden niet verwacht dat Metje na 2 ritten reeds uitgeschakeld zou zijn geweest.

Om den 4en prijs kwamen in de baan 1—7 en 12.

Wibby bleef baas over Geertje Nicolai, terwijl Metje rust had. In den eindstrijd om dezen prijs had Wibby het meest in de mars toen ze tegenover Metje Nienhuis kwam. De strijd was vinnig en Wibby legde beslag op de *f* 10.

Om de andere prijzen kampten 3, 6 en 10. Lina en haar zuster Zus namen het kalm op. Lina was de sterkste en bleef aan bod voor den 1en prijs. De eindstrijd ging daarna tusschen de jeugdige rijdsters Lina v. d. Mei en Tietje Rinsma, die resp. 16 en 17 jaar zijn Het publiek kreeg hier een fraaien strijd te zien. De eerste rit was voor Lina v. d. Mei, in de beslissende ritten bleef Tietje na fellen strijd baas

Het was een fraaie ijsmiddag met 100 pct. sport.

De einduitslag was:

1e prijs, *f* 80, Tietje Rinsma te Warga.
2e prijs, *f* 40, Lina v. d. Mei te Langezwaag.
3e prijs, *f* 20, Zus v. d. Mei te Langezwaag.
4e prijs, *f* 10, Wibby v. d. Leij te Ureterp.

RIJDERIJ VAN PAREN TE HUIZUM

Voor de rijderij van paren, die gisteren door de ijsclub „Tjallinga" te Huizum werd gehouden, hadden zich 22 tweetallen aangemeld. De lijst zag er als volgt uit:

1. S. de Boer en H. v. Stralen te Akkrum; 2. G. Postma en F. de Jong te Huizum; 3. J. Jetten te Leeuwarden en A. Idzinga te Wirdum; 4. B. v. d. Veen en A. Castelein te Warga; 5. G. v. d. Duim te Warga en Marie de Groot te Oldeboorn; 6. Jouke de Groot te Jorwerd en Tietje Pagels te Wommels; 7. R Braaksma en A. Visser te Huizum; 8. R. v. d. Veen te Hardegarijp en G. v. d. Hogt—Hoekstra te Huizum; 9. R. en T. Heidstra te Huizum, 10. A. v. d. Iest en A. Peenstra te Grouw; 11. E. v. d Land en J. Visser te Huizum; 12. D. Hoogterp en D. Rinsma te Warga; 13. E. Zijlstra te Bergum en A. Heistra te Bergumermeer; 14. C. Eenshuistra en A. de Jong te Akkrum; 15. K. P. Kuipers en M. van Huizen te Jelsum; 16. H. Hoogstins en A. Posthumus te Leeuwarden; 17. K. en W. Rodenhuis te Jelsum; 18. E. Bruinsma en D. Loyenga te Oosterlittens; 19. H. v. d. Leen te Akkrum en G. de Vries te Roordahuizum; 20. D. Bergsma en A. Visser te Hempens; 21. M. Postma te Deersum en P. Keuning te Weidum; 22. R. Algera en N. Hergaarden—de Vries te Franeker.

In den

eersten omloop

verloren de nummers 1, 7, 11, 14, 17, 20 met flink verschil. Barend v. d. Veen was doordat hij eerst in Oudkerk wilde rijden, pas op het laatste oogenblik naar Huizum vertrokken met A. Castelein, een meisje dat een flinken streek rijdt, maar v. d. Veen's krachtigen, korten slag niet voldoende kon bijhouden. Jetten had daarentegen in A. Idzinga een prima achterrijdster en daardoor zegevierde dit tweetal, zij het dan ook in den tweeden rit op het nippertje. Jouke de Groot en Tietje Pagels verloren hun eersten rit tegen G. v. d. Duim en Marie de Groot, doch in de beide volgende ritten had het eerstgenoemde paar zich hersteld en won; het prachtig rhythmisch rijden van dit bekende tweetal, voor wie de jaren nu toch beginnen te tellen, was een lust. Nummer 10 moest eveneens drie ritten doen om den volgenden omloop te halen, terwijl ook voor 21, doordat het eenmaal na de beginstreep stopte, drie ritten noodig waren om 22 te slaan. No. 16 bleef afwezig.

In den tweeden omloop

stuitten Jetten en A. Idzinga opnieuw op grooten tegenstand, doch ook Sietze de Boer en H. van Stralen werden in 2 ritten geklopt. De nummers 8 en 10 verloren kansloos. De Jelsumers P. Kuipers en M. v. Huizen, die toch heusch niet slecht reden, moesten het tegen den vinnigen slag van Zijlstra en A. Heistra afleggen. Ook no. 13 bleek in snelheid te kort te schieten.

De derde omloop

In den derden omloop reden 21—3. 6—12. 13—19. Jetten en zijn achterrijdster (3) hadden het voor het eerst vrij gemakkelijk en ook de Groot en Tietje Pagels bleken met de jeugd nog weinig moeite te hebben. Tusschen de nummers 13 en 19 spande het. Van der Leen, die verleden jaar te Huizum bij het parenrijden den tweeden prijs kreeg, verraste zijn tegenstander eenigszins door een zeer snellen start; dit voordeel bleek echter niet voldoende want Zijlstra, met zijn korten, zeer snellen slag, waarmee mej. Heistra goed streek weet te houden, had spoedig den achterstand in een voorsprong omgezet. Ook de tweede rit was voor 13.

Om de prijzen

ontmoetten elkaar eerst Jetten (3) en de Groot (6) met hun achterrijdsters; na een langdurig gemanoeuvreer vóór de streep ging het eindelijk los en het werd een schitterende rit, dien het zeer talrijke publiek gespannen volgde. De Groot en Tietje Pagels vielen het eerst in de streek, een knikje in den rug in het midden der baan deed den voorsprong verloren gaan, maar met een felle eindspurt bereikte de Groot nog een kamprit. De tweede rit was met flink verschil voor Jetten; in den derden lag 6 aanvankelijk voor, doch de Groot bleek nu niet meer in staat krachtig genoeg door te zetten en verloor met een schaatslengte. In alle omloopen was uitermate hard gestreden en Jetten en A. Idzinga hadden wel het meest voor hun kans moeten vechten. Dit liet zich merken in den eindstrijd tegen Zijlstra en A. Heistra, die het aanmerkelijk lichter hadden gehad en ook thans met flink verschil zegevierden. De uitslag werd dus:

1e prijs, *f* 50, E. Zijlstra te Bergum en A. Heistra te Bergumermeer; 2e prijs, *f* 30, J. Jetten te Leeuwarden en A. Idzinga te Wirdum; 3e prijs, *f* 15, J. de Groot te Jorwerd en T. Pagels te Wommels.

De afvallende paren in den tweeden omloop ontvingen elk *f* 2.50, die in den derden *f* 5.

MANNEN EN VROUWEN TE GORREDIJK

Rudolphy Westerhof in topvorm

De ijsclub „Eendracht" heeft met haar rijderij van paren een onverdeeld succes gehad. Het mooie zachte winterweer, een goede lijst, spannende ritten en ten slotte het ingelaschte kunstrijden, het waren alle factoren, die ertoe bijdroegen, dat de naar schatting 1000 aanwezigen een prachtigen ijsmiddag beleefden. In den tweeden omloop kwamen:

1. J. Bron te Drachten—G. Hoogstins—Bijlsma te Garijp.
3. P. Brouwer te Veenhoop—A. Zwarts—Dam te Kortezwaag.
6. Hilbr. Rudolphy—C. Westerhof te Kortezwaag.
7. Kl. Faber te Mildam—L. Woudstra te Oranjewoud.
9. Joh. Nicolai—Jac. Hoekstra te Siegerswoude.
12. S. Looper—S. de Glee te Nijehorne.
13. Joh. Bottema—Kl. Bouma te Tijnje.

Bron en oud-kampioene van Friesland rijden uitstekend; no. 3 bood goed tegenstand en verloor eervol. Rudolphy—Westerhof blijken te sterk voor Faber—Woudstra.

In den strijd tusschen 9 en 11 was de eerste rit voor Nicolai—Hoekstra, doch de tweede rit bracht Looper de zege, terwijl in den beslissenden rit Nicolai—Hoekstra faalden. Bottema kwam zonder strijd in de prijzen.

De derde lijst brengt tegen elkaar in de baan: Bottema—Bouma en J. Bron—Hoogstins te Drachten; Rudolphy—Westerhof en S. Looper—de Glee.

In twee ritten moest Bottema met uiterst gering verschil in Bron zijn meerdere erkennen. Rudolphy zegevierde over Looper, al spande deze zich ook tot het uiterste in.

Om den 3en en 4en prijs kampten de beide afvallende paren. In twee spannende ritten werden Bottema—Bouma verslagen.

Om den 1en en 2en prijs reden 1 en 6. Na eenige mislukte starts ging het los en het was een lust voor het oog deze vrijwel gelijkwaardige paren in actie te zien. Rudolphy—Westerhof gingen in beide ritten met voldoende verschil eerst door de eindlijn.

De uitslag was als volgt:

1e prijs, *f* 50, H. Rudolphy—C. Westerhof te Kortezwaag.

2e, *f* 30, J. Bron te Drachten en G. Hoogstins—Bijlsma te Garijp.

3e, *f* 15, S. Looper—S. de Glee te Nijehorne.

4e, *f* 10, Joh. Bottema te Gersloot—Kl. Bouma te Tijnje.

Tusschen de verschillende omloopen kwam het kunstrijders-trio Blaivie—De Zoete—Spängberg (dame en 2 heeren) in actie. Dit optreden was het eerste in Friesland. Wat deze Belgische kunstrijders brachten, dwong onverdeelde belangstelling af. Zoowel in de dans-nummers, het komische en het meer acrobatische gedeelte, was het gedemonstreerde af. Na elk optreden bewees het hartelijke applaus, dat ook het publiek een en ander op hoogen prijs stelde en wist te waardeeren.

(Voor vervolg uitslagen wedstrijden zie 2e pagina).

Het gemaal van den Noordoostpolder bij Lemmer is gisteren in gebruik genomen

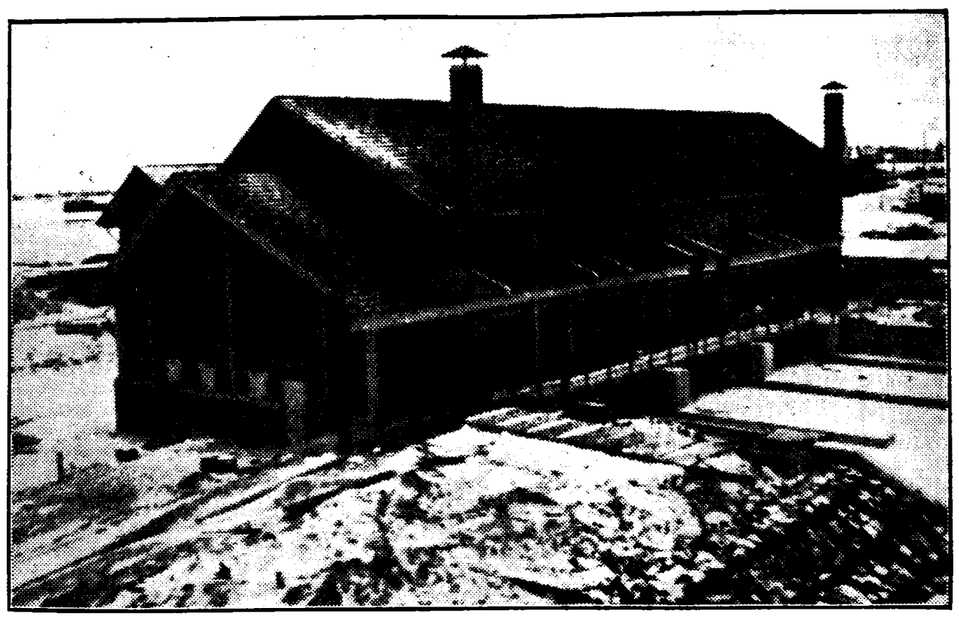

In een periode van sneeuw en ijs heeft het gemaal bij Lemmer zijn taak aangevangen

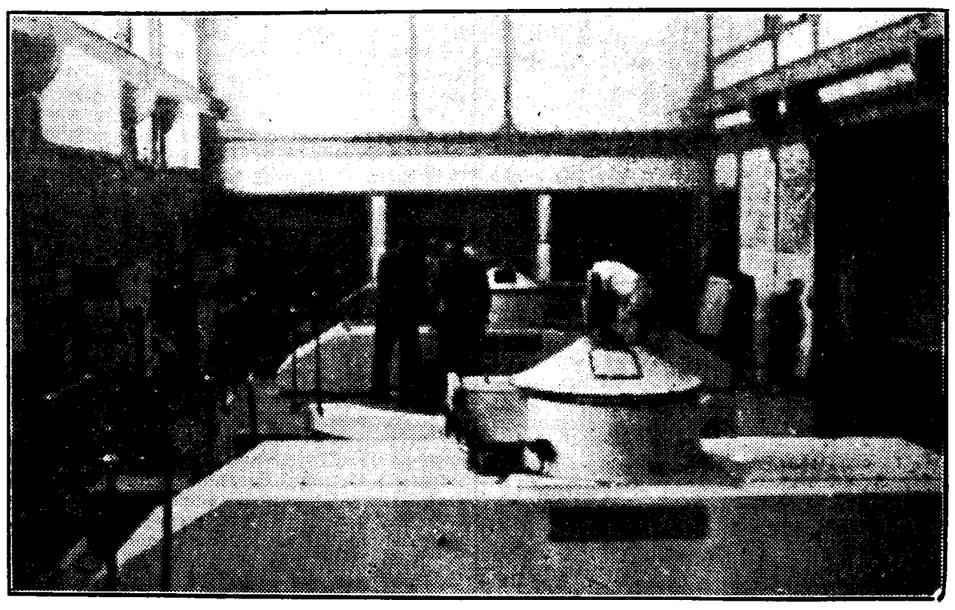

De motoren binnen in het electrisch gemaal
(Eigen opnamen)

Langs de korte baan

Groningen, stad van vele sporten, waar jaarlijks op allerlei gebied goede wedstrijden worden georganiseerd, waar men weet wat organisatie beteekent. In die stad zal den menschen, die zich beijveren voor hardrijderijen op de korte baan, nog het primitiefste begrip van organisatie moeten worden bijgebracht.

En in handen van dergelijke menschen werd gelegd het houden van een wedstrijd voor vrouwen om het kampioenschap van Nederland. Het bestuur van de ijsclub „Het Noorden" heeft het begrip organisatie voor wat dezen belangrijken wedstrijd betreft tot een aanfluiting gemaakt. U vraagt mij waarom?

1. De toestand van de baan was zoo als hier in Friesland de bijbanen zijn, wanneer deze enkele uren door honderden menschen zijn bereden. Scheuren, barsten, oneffenheden, stroeve plekken waar het gras door het ijs kwam.

Bij de ontmoeting om de prijzen was een der begeleiders van Antje Koopmans zoo vriendelijk telkens bij de plek te gaan staan, waar zij en twee andere rijdsters waren gevallen. Dit ter waarschuwing.

2. De uitloop was veel te kort en op het eene einde was nota bene een bijt gehakt. Het gevolg was, dat de rijdsters te sterk inhielden en sommigen op het publiek invlogen of wel, zooals Sietske Pasveer, een pijnlijke buiteling maakten.

3. De baan was niet met touwen afgezet, zoodat het publiek veel te veel opdrong en telkens, wanneer de rijdsters passeerden, over de baan stroomde.

4. Er was geen kleedgelegenheid en tientallen nieuwsgierigen stonden aan het begin en het einde rond de rijdsters samengedrongen, wanneer deze zich gereed maakten.

5. Aan het begin zoowel als aan het einde van de baan rekenden vele personen, die daar niets, maar dan ook niets te maken hadden, o. w. ik ook wensch te rekenen de dames van bestuursleden, zich tot het bestuur.

Het was mij en eveneens mijn Frieschen collega meer dan eens onmogelijk een goeden kijk op de ritten te krijgen.

6. Van de pauzes maakten de bestuursleden blijkbaar een onderonsje, want het duurde kwartieren voor verder werd gegaan.

7. En dit is, sportief gesproken, wel het onverantwoordelijkste wat op een kampioenswedstrijd kan gebeuren.

Er werd volgens het afvalsysteem gereden en niet op tijd. Wel deden enkele heeren gewichtig met een chronometer en riep de starter luid: „Aan den kant bij den start, want anders kan geen tijd worden opgenomen," doch op tijd gereden werd er niet. Althans, deze tijd legde geen gewicht in de schaal, want de rijdsters met de snelste tijden bleven niet aan.

Slotconclusie. In het eerste het beste Friesche dorp wordt een hardrijderij beter georganiseerd en heeft men de zaken beter in orde dan bij de groote Groninger stadsvereeniging „Het Noorden."

H.

Uitslagen Hardrijderijen

VAN MANNEN

Sloten. IJsclub „Eendracht". **1e prijs A. Lenstra** te Heerenveen, 2e R. Bosscha te Heerenveen, 3e W. Smit te Delfstrahuizen.

Noordwolde. IJsclub „Broederschap", 12 deelnemers. 1e prijs, ƒ10, H. de Vries te Vinkega; 2e, ƒ5, J. v. d. Helm te Noordwolde; 3e, ƒ2.50 B. Coenrades te Noordwolde.

Noordwolde. IJsclub „Eensgezindheid", 24 deelnemers. De prijzen ad ƒ18 werden gewonnen door L. de Vries, Jac. v. d. Walle en T. IJben, allen te Noordwolde.

Boyl. IJsclub „Volharding", 26 deelnemers: 1e prijs, ƒ15, F. Jansen te Oosterwolde; 2e, ƒ7.50, J. Hoekstra te Lippenhuizen; 3e, ƒ2.50, H. de Vries te Vinkega; 4e, ƒ2.50, J. Stroop te Oldelamer.

Oudega (H.O.N.). IJsclub „Foarút", 35 rijders. 1e prijs ƒ15 H. A. Wolthuizen te Nijega (H.O.N.); 2e ƒ7.50 W. Twijnstra te Balk; 3e ƒ2.50 Joh. Bult te Bakhuizen.

Holwerd. IJsclub „Vriendschap": 1e prijs S. de Groot te Weidum; 2e Sj. Riemersma te Lieve Vrouwenparochie, 3e Schotanus te Terhorne.

Er waren 24 deelnemers.

Maandag werd een rijderij van leden gehouden. Heeren beneden 20 jaar: 1e prijs J. Veling, 2e G. Stielstra, 3e L. Heeringa; mannen boven 20 jaar: 1e A. G. Koopmans, 2e J. Tilstra, 3e M. Lettinga.

Dames beneden 30 jaar: 1e prijs Janke Walsma, 2e Gelske Adema, 3e Hiltje Glas; dames boven 30 jaar: 1e prijs F. Kramer—Visser, 2e Janke Stielstra—Kromhout.

Dame en heer: 1e prijs P. de Haan en I. v. Duinen 2e J. Tilstra en Janke Walsma, 3e K. J. Glas en E. Stielstra, 4e P. v. d. Wal en S. Kalma.

Beide dagen bewees het startsysteem-Jouta weer uitnemende diensten. Vooral de deelnemers aan den mannenwedstrijd waren vol lof.

Stavoren. 30 deelnemers: 1e prijs, ƒ20, A. Dijkstra te Stavoren; 2e, ƒ10, T. Tuinstra te Mantgum; F. Bleeker te Stavoren en J. Hartstra te Koudum ieder ƒ2.50.

Bakhuizen. 25 deelnemers: 1e prijs, ƒ10, D. E. Mous te Bakhuizen; 2e, ƒ5, D. van der Werf te Bakhuizen; 3e, ƒ2.50, Sj. Melchers te Bakhuizen.

Tjerkwerd. 46 deelnemers: 1e prijs, ƒ15, Br. Hof te Gaastmeer; 2e, ƒ7.50, S. van der Meer te Huins; 3e, ƒ5, J. Poepjes te Makkum.

Folgeren. IJsclub „Noord-Drachten", 21 deelnemers: 1e prijs, ƒ25, H. v. d. Meer te Boelenslaan; 2e, ƒ10, J. Wijbenga te Zwaagwesteinde; 3e, ƒ5., A. Boomsma te Rottevalle.

VAN VROUWEN

Noordwolde. IJsclub „Broederschap", 7 deelneemsters: 1e prijs ƒ10 G. Boverhof te Zandhuizen; 2e, ƒ5, M. Dragtsma te Boyl; 3e, ƒ2.50, Jac. de Vries te Noordwolde; 4e, ƒ1, A. Buitinga te Boyl.

Veenwouden. 18 deelneemsters: 1e prijs, ƒ15, Griet Broersma te Murmerwoude; 2e, ƒ7.50, Akke Smit te Huizum; 3e, ƒ2.50, Jelske Hoogendijk te Akkerwoude.

VAN MANNEN EN VROUWEN

Ureterp. IJsclub „De Welkomst", 1e prijs, ƒ9, H. Bouma en B. Aardema—Bouma; 2e, ƒ5, H. Hoekstra Jr. en M. v. d. Lei; 3e, ƒ2.50, E. Bouma en J. Nijboer; 4e, ƒ1.50, B. Schuurman en J. de Boer; 5e, ƒ1, S. Hoekstra en R. v. d. Burg.

WEDSTRIJDEN TE SCHAGEN

De uitslagen van de wedstrijden te Schagen, welke gisteren zijn gehouden, luiden:

500 meter: 1. K. Schenk (Wieringerwaard) 50 sec.; 2. P. Ekelschot (Amsterdam) 50.2 sec.; 3. M. Jonker (Warmenhuizen) 51.1 sec.

1500 meter: 1. M. Jonker 2 min. 46.1 sec.; 2. P. Ekelschot 2 min. 46.4 sec.; 3. K. Muts (Jisp) 2 min. 46.4 sec.

3000 meter: 1. N. Strijbis (Woudmeer) 5 min. 41.2 sec.; 2. Bosson (Amsterdam) 5 min. 45.2 sec.; 3. K. Muts (Jisp) 5 min. 47.3 sec.

In het totaalklassement behaalde M. Jonker uit Warmenhuizen den eersten prijs.

PERSOVERZICHT

WILSVORMING

Het Handelsblad meent te kunnen constateeren, dat de politieke wilsvorming in ons land bezig is, door den druk der tijden versneld, zich te verduidelijken en te verdiepen.

„Gemeenschappelijke nood heeft het gemeenschappelijke gevoel, dat reeds op tal van manieren, bijv. in onze sociaal-economische wetgeving der economische crisisjaren, maar ook reeds daarvóór tot uitdrukking kwam, versterkt en geconcentreerd. Het onderling verband der afzonderlijke noodzakelijkheden wordt duidelijker ingezien nu de omstandigheden de noodzaak van vereende krachten in organischen samenhang in een helderder licht stellen. Die drang naar een gecoördineerden opbouw van het arbeidsvermogen van ons volk in al zijn geledingen is voor wie dit proces onbevooroordeeld wil zien, en voor wien al deze symptomen belangrijker zijn dan het succes van een bepaalde partij of een bepaalde beweging, duidelijk waarneembaar. Er is geen groep die hiervan het monopolie bezit. Er is in verschillende groepen veel, dat op dit gebied gelijkgericht groeit, al kan dan ook niet alles thans in concrete vormen worden uitgewerkt, omdat wij als bezet gebied nu eenmaal in feite bestuurd worden door de bezettende macht, die zoolang zij in dit oorlogsgebied optreedt, voor haar eigen doelstellingen eigen richtlijnen aangeeft; daarbij o. a. steunende op de volkenrechtelijke bepalingen van het Landoorlog-reglement.

Wie dit, in zijn hervormingsongeduld, vergeet, riskeert allerlei misverstand. De bestuursvorm voor het Nederlandsche bezette gebied wil, gelijk de Duitsche jurist dr. Rabl in Juni van het vorige jaar zeer nadrukkelijk heeft uiteengezet, in hoofdzaak deze volkenrechtelijke conventies volgen. De bezetter oefent daarbij tijdelijk souvereine rechten uit, ten einde de orde te verzekeren en het openbare leven te herstellen; zooveel mogelijk met inachtneming der bestaande wetgeving, al kan hij wetten buiten werking stellen voor zoover zulks in zijn militair belang noodzakelijk is. Die noodzakelijkheid beoordeelt hij echter uitsluitend zelf.

Het gevolg hiervan is natuurlijk, dat zij, die hier macht uitoefenen, ook wanneer zij Nederlanders zijn, dit doen bij de gratie van de bezettende macht. Sommige bestuursmaatregelen zullen in hoofdzaak gericht zijn op de belangen der Nederlandsche samenleving zonder meer. Andere zullen genomen worden om direct of indirect militair-politieke of -economische belangen van den bezetter in zijn oorlogvoering te dienen. Weer andere zullen gericht zijn op toekomstige verhoudingen tusschen bezetter en bezet gebied. Ook een „machtsoverneming" — „De Nederlander" heeft daarop onlangs terecht gewezen — door de een of andere Nederlandsche groep of combinatie zou thans slechts bij de gratie van den bezetter kunnen plaats vinden. Waar de politieke wilsvorming tijdens de bezettingsperiode andere wenschen mocht opleveren dan die van de bezettende macht, daar zal zij het veld moeten ruimen bij de practische ordening van het oogenblik. Waar zij parallel loopt, bijv. ten aanzien van de bevordering van bepaalde Nederlandsche volksbelangen die ook in deze oorlogsomstandigheden zonder bezwaar voor den bezetter kunnen worden behartigd, daar zal zij bruikbaar zijn.

Dat alles volgt nu eenmaal uit onzen bijzonderen status van bezet gebied in oorlogstijd. Wij willen dit volk onze politieke overtuiging niet opdringen, heeft indertijd de Rijkscommissaris gezegd. Maar de bezetter zal die maatregelen krachtens het Landoorlog-reglement enz. nemen die hij in zijn militair belang direct of indirect noodig acht. Zoo mogen, om een practisch voorbeeld te noemen, de wenschen van sommige volksgroepen in Nederland uitgaan naar een corporatieve ordening van het bedrijfsleven, maar de bedrijfsorganisatie, welke thans naar Duitsch model in wording is, gaat om bepaalde redenen een andere richting uit. Hier prevaleert een andere opvatting.

Aanzien
doet gedenken. En 't aanzien van dit plaatje zal U doen gedenken, hoe heerlijk Hulstkamp's zeer oude genever is, bereid volgens een oud recept van 1775.

Is onder die omstandigheden de bewuste ontwikkeling eener Nederlandsche politieke wilsvorming thans practisch nutteloos? Geenszins natuurlijk. Ook van de zijde van de bezettende macht is voor die wilsvorming belangstelling aan den dag gelegd. Want ook al bestuurt de bezettende macht hier zelf de zaken voor den duur van de bezetting, eenmaal zal er aan den oorlogstoestand een einde komen en zullen normale betrekkingen in de plaats moeten treden voor de oorlogsverhoudingen van nu.

Wij richten dan ook hier, evenals gisteren bij de beschouwing van onze internationale taak, den blik dus op den vrede. Hoe zal ons volk een nieuwe periode van vreedzame samenleving als natie willen ingaan? In de eerste plaats natuurlijk als vrij en zelfstandig „onverkleind rijk" — ook de rijkscommissaris heeft dien term meer dan eens gebruikt. Daarover zal in den wil van ons volk, dat meer dan drie en een halve eeuw als vrije en mondige natie heeft geleefd en gewerkt, geen moment van twijfel bestaan, evenmin als in de meening van anderen die ons van zoo nabij kennen als onze buurlanden. En voorts als een sterke en met vereende krachten arbeidende rechtvaardige volksgemeenschap, trotsch op haar eigen aard, op haar geestelijke verscheidenheid, krachtig in haar verdraagzaamheid, welke een vruchtbare samenwerking met anderen en een uitwisseling van geestelijke en stoffelijke rijkdommen mogelijk maakt. In welke staatkundige vormen deze Nederlandsche inhoud het best gevat kan worden, hoe de verhouding van sterk en vaardig gezag en deskundige leiding tot een gezonden invloed van de volksovertuiging op wetgeving en bestuur zich het gunstigst kan ontwikkelen, dat zijn problemen die niet door eenvoudige leuzen kunnen worden opgelost, maar die het ernstige overleg zullen eischen van de bekwaamsten die het vertrouwen des volks genieten.

Zonder dien vertrouwensfactor zou een gedachtenwisseling slechts academische waarde hebben. In het proces der politieke wilsvorming in Nederland, ook in den tijd waarin het feitelijke bestuur door de bezettende macht wordt uitgeoefend, zal juist dat vertrouwen een uitermate belangrijke rol spelen. Maar vertrouwen moet gestadig groeien en steun vinden in onbetwiste Nederlandsche kwaliteiten bij hen die het aan hun landgenooten vragen, vooral bij een van nature zoo critisch volk als het onze".

DE HEFFING OP DE VEEVOEDERS

Het schijnt wel, zoo schrijft het Agrarisch Nieuwsblad, of de vee- en varkenshouders altijd in den hoek moeten zitten waar de slagen vallen.

„Afgezien van de verplichte veevordering, die inmiddels, zij het nog onvoldoende, reeds **eenigermate is verzacht, wordt de vee- en** varkenshouder ook op andere wijze gedupeerd.

Er is namelijk plotseling een heffing gelegd op alle in het binnenland voorradige voedermiddelen. Daardoor is plotseling het koeienmeel met ƒ1.40 en het varkensmeel met ƒ1.15 per 100 kg duurder geworden.

Het is ons niet duidelijk waarom deze extra belasting op den rug van de veehouders gelegd moet worden. Waarschijnlijk heeft men onvoldoende geldmiddelen om de inname van de akkerbouwproducten te financieren.

Maar het is nu zoo geworden, dat voor zeer middelmatig veevoeder een hoogeren prijs betaald moet worden als voor ingeleverde akkerbouwproducten van goede kwaliteit ontvangen wordt! Moet de veevoederprijs naar boven, dan ware het in elk geval niet meer dan billijk, dat ook de prijzen der eindproducten — van melk en vleesch — in evenredigheid stijgen.

Daar hebben we niets van gemerkt. Een booze stem heeft reeds in ons oor gefluisterd, dat de voor eenigen tijd plaats gevonden hebbende verhooging van de varkensprijzen reeds op deze hoogere voederprijzen afgestemd waren. Wij kunnen zulks moeilijk gelooven. De vaststelling van den melkprijs in den herfst evenmin.

Een andere booze stem fluisterde ons in, dat deze prijsverhooging, alsmede het plotseling later beschikbaar stellen van veevoeder, een stimulans moest zijn voor de veelevering aan de Centrale: daardoor zouden de boeren murw gemaakt moeten worden. Wij kunnen ook daaraan niet gelooven. Intusschen wordt de veehouder wederom de dupe. Als dat de opzet is geweest, is men behoorlijk geslaagd. Nu moge het bekend zijn, dat wij redelijke verhoudingen wenschen, óók tusschen akkerbouw en veehouderij. Als men de cijfers der boekhoudbureaux nagaat, valt het telkens weer op, dat de bedrijfsresultaten in den akkerbouw practisch alle jaren — althans de laatste jaren — aanmerkelijk gunstiger waren dan in de veehouderij. Er zijn verschillen van ƒ70 per ha. Dat kan dus voor den akkerbouw een matig inkomen beteekenen en voor den veehouder een bedrijfsverlies.

Het boekjaar waarin wij thans verkeeren zal misschien het verschil kleiner doen zijn. De kleinere oogst zal het bedrijfsinkomen van den akkerbouwer ongunstig beïnvloeden, omdat de prijzen der producten gebaseerd waren op groote oogsten en niet op gemiddelden. Buitenstaanders meenen, dat de veehou**ders in een „gulden tijdperk" leven, omdat het vee en de melk een goeden prijs opbrengen. Zij vergeten, dat door het geringere krachtvoer aanmerkelijk minder geproduceerd wordt en bovendien het krachtvoer en andere bedrijfsbenoodigdheden aanmerkelijk duurder zijn geworden. Daarom te meer is deze extra heffing op het veevoer uit den booze nu de prijzen der eindproducten nog niet zijn verhoogd."**

DE ONDERLINGE WAARDEERING IN DE MUZIEKWERELD

In het Orgaan van de Nederlandsche Toonkunstenaarsvereeniging klaagt de voorzitter, M. A. Brandts Buys, over de weinige waardeering, welke musici voor elkanders prestaties hebben.

„Grootheid als kunstenaar gaat niet steeds samen met menschelijke grootheid. De grootheid — of laten we het liever eenvoudiger zeggen: de capaciteiten van iemand te erkennen op hetzelfde terrein van werkzaamheden is altijd moeilijker, dan zijn hoedanigheden op een ander gebied der muziekuitoefening. Het slagen van een collega op eenzelfde terrein, terwijl het eigen slagen afwezig bleef, zal men dan gaarne aan andere, buiten-muzikale, eigenschappen toeschrijven. Zelfs komt het voor, dat men de capaciteiten van een ander op eenzelfde terrein niet wil erkennen, terwijl men toch niets van de werkelijke prestaties van dien ander weet of kent. Men is dan zóó overtuigd van eigen voortreffelijkheid, dat men zich niet kan voorstellen, dat een ander óók iets kan op hetzelfde gebied. En wat de groote meester beweert, wordt door de slaafsche volgelingen, zijn bewon**derend kliekje, nagebauwd met groote overtuiging.** Men spreekt dan van zes-en-twintigste-rangs musici, zonder iets van die musici te weten, zonder ooit iets van hen gehoord te hebben op muzikaal gebied, zonder iets van hun prestaties te kennen. En de grooten die wel in dit kringetje opgenomen werden, wachten zich wel iets ter verdediging van die onbekende collegae te zeggen. Zij willen het gevaar niet loopen, met die onbekende, zoogenaamde 26ste rangs musici, op één lijn te worden gesteld.

En die grootheid, wie bepaalt die eigenlijk? In een ander milieu, waar door buitenstaanders zeer geschermd werd met deze schoone uitspraak, heb ik o. a ook deze vraag gesteld en.... zelf beantwoord. Hij of zij, die succes heeft, die een groote recette maakt, die een hoog honorarium kan bedingen en dan ook bedingt, is het groote genie. Feitelijk is het dus de man, die de kaartjes verkoopt, die weet, wie werkelijk eerste-rangs is. Het is toch waarlijk te gek om los te loopen.

Mijn ergernissen over de handelingen van mijn collega's op dit gebied zijn zóó groot, dat zij in staat zouden kunnen zijn, mij het vertrouwen in mijn vak en in mijn vak-genooten totaal te ontnemen en mij er toe zouden kunnen brengen, liever 'n ander vak te kiezen. Als ik de muziek in mijn leven missen kon. Ik heb deze dingen gezegd om onze leden tot nadenken te brengen. Veel van wat ik noemde is een gevolg van onnadenkendheid, van gemis aan overleg, van rust, kalmte, verantwoordelijkheid en bezinning. Men kan en moet deze dingen nalaten. Ook al waren het nu niet de nieuwe bepalingen in het reglement der K.N.T.V., die het H.B. in staat stellen overtreders van de wetten der collegialiteit als lid der Vereeniging te schrappen."

WELKE BONS ZIJN THANS GELDIG?

Broodbons no. 22. Tot en met **12 Januari** (eventueel t.m. **19 Januari**) elke bon voor 100 gram **brood** of een rantsoen **gebak.**

Bon 3 der Bloemkaart. Tot en met **26 Januari**, elke der 8 bons voor 50 gram **brood**, of een half rantsoen **gebak**, of 35 gram **tarwemeel of tarwebloem**, of **roggemeel of roggebloem**, of **zelfrijzend bakmeel of boekweitemeel.**

Boterbon 24. Tot en met **10 Januari** (eventueel t.m. **17 Januari**) voor 250 gram **boter** of **margarine**, of 200 gram **vet.**

Vetbon 24. Tot en met **10 Januari** (eventueel t.m. **17 Januari**) voor 250 gram **margarine** of **boter**, of 200 gram **vet.**

Boter- of vetbons no. 21 blijven voor **slaolie** geldig tot en met **31 Januari 1941.**

Vleeschbons no. 14. Tot en met **15 Januari** (eventueel t.m. **19 Januari**) op elken bon 100 gram vleesch (been inbegrepen) of een rantsoen **vleeschwaren.**

Bon 14, worst, vleeschwaren. Tot en met **15 Januari** (eventueel t.m **19 Januari**) voor één rantsoen vleeschwaren.

Bon 18. Tot en met **31 Januari** voor een ½ pond **koffie** of ¼ ons **thee.**

Bon 20. Tot en met **12 Januari** voor 125 gram **kaas** of **smeerkaas** (extra rantsoen).

Bon 31. Tot en met **21 Februari** voor 1 ons **vermicelli, of macaroni of spaghetti,**

Bon 33. Tot en met **12 Januari** (eventueel tot en met **19 Januari**) voor een **ei.**

Bon 34 geldt nog tot en met **12 Januari.**

Bon 44. Tot en met **21 Februari** uitsluitend voor 250 gram **gort of gortmout of grutten.**

Bons 47, 48, 60 en 61. Tot en met 26 **Januari**; elke bon voor 100 **gram kaas.**

Bon 57. Tot en met **21 Februari** voor 2½ ons **havermout, of havervlokken, of haverbloem, of aardappelmeelvlokken of gort òf gortmout of grutten.**

Bon 86. Tot en met **17 Januari** voor **één** kg **suiker.**

Bon 87. Tot en met **21 Februari** voor 1 ons **maizena of griesmeel of sago of aardappelmeel of puddingpoeder.**

Bon 103. Tot en met **12 Januari** voor een pond **peulvruchten, aanvankelijk slechts groene- en spliterwten en wellicht capucijners.**

Bon 108. Tot en met **24 Januari** voor 2½ ons **rijst** of **rijstemeel** of **rijstebloem** of **rijstgries of gruttenmeel (gemengd meel).**

Bon 113. Tot en met **31 Januari** voor 150 gram **toiletzeep**, of 120 gram **huishoudzeep** of 150 gram **zachte zeep** of 300 gram **zachte zeeppasta** of 250 gram **zeeppoeder**, of 125 gram **zeepvlokken**, of 250 gram **zelfwerkende waschmiddelen** of 200 gram **vloeibare zeep.**

Speciale bon 117 — uitgereikt met de textielkaart — **tot en met 30 April** voor 50 gram **scheerzeep** of een tube **scheercrème** dan **wel een pot scheerzeep.**

Petroleumzegel no. 8. Van 30 Dec. t.m. 23 Februari voor 2 liter petroleum voor kookdoeleinden.

Petroleumzegel „c". Tot en met 19 Januari voor 2 liter petroleum, uitsluitend voor verlichting in het huishouden.

Brandstoffenbons 15, 16 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 en 24 „centrale verwarming" en nrs. 08, 09 en 10 **„haarden en kachels"**, tot en met **31 Januari 1941 op elken** bon **één eenheid vaste brandstoffen.**

De bons **„één eenheid vaste brandstoffen derde periode"** en **„één eenheid cokes derde periode"** geven tot en met **31 Januari** recht op **één eenheid vaste** brandstoffen

485e STAATSLOTERIJ

4e klasse. 1e trekking. Maandag 6 Januari

PRIJZEN VAN ƒ60.

1002	3721	6744	9538	12570	16237	19000
1049	3734	6769	9544	12666	16242	19053
1097	3752	6795	9546	12747	16247	19101
1111	3768	6814	9604	12764	16248	19109
1137	3781	6836	9605	12779	16273	19188
1196	3789	6837	9814	12792	16297	19192
1204	3790	6907	9879	12853	16337	19254
1229	3809	6908	9940	12865	16343	19279
1236	3864	6916	9954	12932	16396	19300
1265	3937	6971	10053	12956	16414	19321
1286	3972	6991	10121	13064	16422	19376
1289	3974	7079	10154	13081	16463	19414
1299	3979	7081	10210	13134	16466	19417
1322	4019	7176	10246	13140	16483	19425
1354	4039	7206	10254	13163	16490	19426
1358	4065	7248	10323	13175	16571	19431
1367	4119	7277	10360	13184	16601	19437
1380	4145	7286	10412	13230	16610	19444
1461	4159	7291	10438	13232	16722	19453
1506	4170	7305	10461	13296	16741	19462
1513	4197	7312	10483	13336	16755	19513
1517	4210	7329	10507	13381	16846	19527
1519	4252	7384	10538	13586	16892	19677
1526	4265	7419	10542	13438	[illegible]	19689
1546	4267	7432	10555	13453	16940	19718
1555	4370	7456	10651	13481	16993	19752
1556	4452	7476	10652	13528	17007	19788
1561	4493	7519	10709	13536	17008	19832
1590	4536	7556	10727	13604	17032	19866
1598	4586	7564	10755	13623	17048	19933
1744	4599	7671	10768	13679	17050	19964
1795	4614	7686	10773	13680	17069	19965
1826	4623	7689	10788	13690	17072	19994
1827	4671	7697	10789	13722	17091	19997
1987	4682	7756	10834	13730	17140	20011
2002	4702	7833	10877	13746	17266	20014
2033	4719	7874	10884	13765	17275	20034
2041	4755	7906	10903	13770	17301	20046
2044	4757	7919	10911	13804	17305	20116
2047	4837	7927	10913	13815	17348	20169
2067	4917	7940	10976	13841	17362	20171
2076	4966	7953	10978	13842	17379	20194
2085	4979	7958	11018	13880	17405	20221
2093	4988	7974	11029	13897	17415	20236
2106	4992	7989	11059	13931	17417	20266
2119	4999	8025	11068	13947	17433	20268
2121	5024	8055	11104	13948	17440	20271
2144	5050	8058	11149	13956	17501	20273
2231	5197	8062	11150	13965	17506	20293
2232	5225	8066	11170	13997	17535	20304
2243	5291	8124	11180	14046	17566	20376
2275	5309	8172	11223	14088	17604	20440
2302	5315	8187	11229	14215	17633	20495
2305	5325	8230	11235	14226	17660	20598
2308	5337	8242	11261	14314	17687	20665
2323	5370	8250	11268	14350	17789	20687
2345	5401	8270	11298	14377	17805	20694
2421	5410	8271	11304	14394	17806	20707
2428	5417	8301	11323	14395	17813	20754
2434	5479	8327	11336	14399	17827	20757
2451	5488	8382	11355	14404	17872	20762
2465	5513	8386	11356	14424	17875	20804
2499	5539	8392	11381	14428	17885	20849
2507	5567	8437	11409	14429	17955	20869
2509	5627	8446	11438	14464	17996	20879
2511	5660	8457	11458	14600	18061	20920
2537	5662	8463	11474	14637	18048	20935
2592	5668	8613	11483	14768	18055	20948
2677	5670	8640	1153	314804	18071	20963
2703	5690	8656	11538	14814	18122	20971
2720	5692	8677	11559	14832	18143	20975
2824	5718	8694	11564	14859	18158	20979
2862	5732	8728	11566	14877	18180	20986
2887	5761	8753	11577	14903	18263	21011
2903	5811	8781	11633	14992	18283	21020
2925	5913	8868	11650	14998	18301	21062
2931	5920	8882	11670	15028	18312	21107
2956	5968	8909	11696	15045	18318	21141
2961	5995	8922	11703	15063	18327	21142
2987	6004	8962	11762	15072	18344	21149
3019	6020	8967	11785	15076	18378	21152
3068	6066	8983	11791	15115	18441	21158
3081	6082	8989	11803	15233	18529	21182
2677	5670	8640	11533	14804	18071	20963
3090	6175	9008	11951	15461	18576	21262
3097	6183	9015	11984	15493	18577	21273
3171	6202	9030	12022	15532	18591	21277
3185	6217	9036	12070	15537	18598	21320
3189	6238	9095	12107	15645	18629	21410
3203	6300	9103	12147	15669	18654	21439
3212	6314	9124	12185	15743	18665	21473
3215	6328	9133	12191	15788	18704	21484
3266	6343	9144	12194	15791	18727	21490
3275	6350	9161	12229	15796	18758	21515
3418	6374	9207	12289	15829	18765	21547
3423	6383	9215	12290	15863	18815	21706
3448	6384	9218	12324	15948	18817	21818
3449	6423	9289	12390	15965	18833	21824
3483	6433	9315	12397	16013	18839	21869
3518	6566	9327	12448	16034	18852	21881
3546	6600	9334	12483	16060	18885	21897
3582	6604	9405	12488	16064	18925	21906
3591	6693	9422	12521	16088	18944	21924
3599	6720	9470	12556	16192	18964	21950
3678	6739	9489	12559	16232	18987	21979
3715						

4e klasse. 2e trekking. Dinsdag 7 Januari

PRIJZEN VAN ƒ60.

1051	4154	7072	10447	13632	16443	19198
1057	4173	7114	10466	13651	16452	19210
1060	4176	7129	10485	13667	16461	19222
1118	4186	7142	10554	13769	16518	19224
1143	4187	7166	10560	13800	16539	19230
1145	4198	7240	10565	13810	16543	19234
1180	4206	7288	10595	13813	16608	19262
1253	4240	7293	10608	13852	16625	19273
1261	4257	7321	10618	13862	16669	19340
1274	4285	7362	10675	13898	16731	19343
1295	4311	7379	10700	13944	16770	19377
1341	4370	7454	10761	13971	16789	19383
1389	4441	7469	10801	14022	16841	19422
1474	4443	7559	10841	14049	16853	19429
1488	4527	7606	10876	14083	16859	19461
1494	4531	7627	10889	14120	16904	19542
1566	4547	7641	10908	14205	16946	19617
1648	4563	7660	10922	14207	16962	19637
1651	4588	7675	10981	14268	17042	19656
1657	4657	7678	11009	14273	17061	19679
1662	4691	7757	11020	14275	17063	19827
1687	4720	7816	11021	14293	17068	19852
1695	4737	7821	11093	14318	17073	19860
1716	4761	7824	11117	14349	17166	19861
1767	4806	7836	11120	14375	17168	19872
1771	4824	7853	11142	14418	17209	19950
1772	4848	7899	11155	14493	17281	19973
1853	4885	7904	11177	14504	17370	19980
1880	4894	7912	11213	14606	17388	20002
1883	5033	7939	11271	14620	17389	20035
1944	5034	8048	11317	14649	17460	20085
1962	5092	8133	11334	14691	17507	20109
1965	[illegible]	8190	11359	14698	17516	20125
2021	5230	8194	11435	14702	17603	20146
2030	5244	8226	11462	14712	17619	20153
2065	5312	8289	11503	14747	17651	20157
2096	5348	8302	11522	14749	17657	20246
2130	5356	8319	11540	14782	17661	20248
2166	5484	8342	11543	14786	17671	20284
2211	5501	8360	11547	14795	17672	20300
2216	5510	8396	11562	14849	17693	20318
2277	5527	8422	11582	14855	17739	20395
2294	5550	8450	11618	14924	17769	20399
2324	5570	8532	11619	14988	17772	20416
2348	5602	8550	11688	14990	17786	20432
2360	5614	8573	11694	15014	17798	20439
2383	5634	8762	11739	15038	17840	20456
2472	5643	8782	11761	15068	17874	20489
2504	5677	8810	11818	15116	17880	20520
2531	5702	8845	11838	15132	17908	20541
2544	5710	8917	11843	15153	17965	20558
2560	5734	8946	11849	15199	18004	20586
2625	5796	8953	11858	15200	18022	20638
2639	5827	8964	11868	15237	18032	20643
2644	5834	8969	11930	15259	18046	20678
2662	5847	8995	11972	15305	18060	20686
2709	5873	9041	11973	15309	18079	20692
2753	5883	9089	12059	15317	18085	20712
2863	5923	9097	12064	15351	18097	20713
2872	5925	9102	12073	15355	18111	20768
2878	5974	9109	12196	15361	18138	20823
2958	5982	9110	12207	15362	18165	20866
2992	6005	9125	12213	15364	18194	20882
2995	6035	9155	12237	15379	18209	20906
3005	6046	9160	12264	15388	18313	20951
3013	6122	9163	12266	15406	18353	20969
3023	6149	9179	12301	15419	18383	20974
3038	6157	9185	12327	15448	18407	2 988
3058	6161	9247	12379	15460	18424	20989
3073	6172	9248	12380	15535	18426	20995
3083	6209	9353	12465	15547	18448	21012
3123	6215	9362	12537	15551	18466	21013
3135	6216	9388	12578	15622	18467	21030
3165	6242	9393	12598	15629	18468	21031
3166	6272	9416	12610	15631	18470	21136
3186	6277	9437	12638	15650	18534	21154
3197	6281	9463	12640	15735	18555	21163
3282	6382	9592	12653	15742	18563	21191
3333	6387	9623	12742	15750	18568	21222
3334	6394	9632	12752	15773	18580	21230
3337	6471	9677	12831	15786	18605	21243
3351	6475	9726	12880	15813	18720	21248
3363	6476	9728	12903	15845	18747	21276
3439	6514	9755	12933	15860	18779	21359
3453	6519	9764	12925	15901	18793	21414
3520	6553	9821	12957	15933	18808	21425
3538	6564	9899	12964	15938	18822	21461
3547	6587	9905	12991	15949	18824	21534
3558	6628	9959	13133	15985	18924	21602
3580	6673	10034	13142	15993	18930	21604
3587	6641	10042	13149	16015	18933	21625
3594	6719	10059	13198	16021	18935	21630
3609	6729	10074	13262	16097	18988	21638
3672	6738	10095	13272	16101	18991	21639
3702	6792	10109	13295	16116	19019	21697
3793	6823	10110	13304	16125	19032	21732
3836	6849	10124	13341	16194	19056	21775
3857	6869	10126	13348	16203	19084	21778
3863	6879	10130	13360	16205	19108	21794
3905	6902	10147	13409	16224	19123	21814
3908	6999	10261	13410	16253	19146	21847
3915	7025	10278	13504	16264	19151	21858
3997	7028	10325	13519	16356	19171	21876
4013	7033	10380	13526	16433	19174	21883
4116	7042	10426	13547	16436	19190	21911
4125	7065	10441	13609			

In de vorige lijst stond: **13134 m. z. 13124.**

PAM'S REIS NAAR DE MAANAPEN

23. **Het is inmiddels geheel donker geworden. Daar hoort Pam opeens een soort gepiep. Hij kijkt overal rond, doch bemerkt niets. „Ik heb het me zeker verbeeld", denkt hij.**

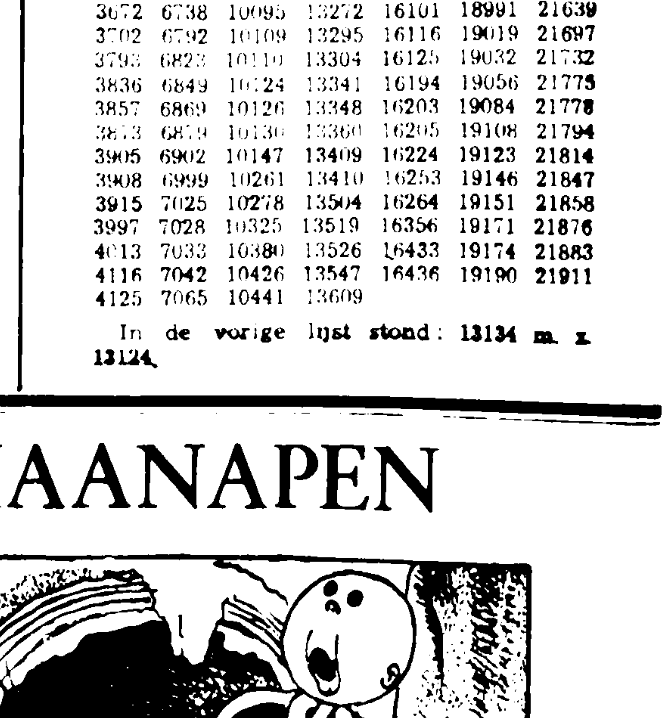

24. **Doch even later hoort hij het geluid weer en nu weet hij zeker dat het geen verbeelding van hem is geweest. Opeens ontdekt hij een paar heel vreemde mannetjes, die uit de holle boom komen kruipen.**

UIT DE PROVINCIE

PLANNEN TOT STRAATVERBETERING

B o l s w a r d, 5 Januari. In de begrooting van uitgaven raamden B. en W. voor het maken van een nieuwen walmuur met verbreeding van de straat, aanleg trottoir Appelmarkt—Marktplein—Achter de Smeden (N.Z.), verbetering van de bestrating met rioleering ƒ 14,000. Voor verbetering van de Nieuwe Turfkade vanaf Gasthuisbrug, vernieuwen en verlagen van de Zandsterpoortsbrug. verbetering Stoombootkade tot de Klippen ƒ 7000. In zijn toelichting merkt hetzelfde college op, dat deze werken voortvloeien uit de verbetering van Dijkstraat en Marktplein (Z.Z.). De gracht zal smaller worden en de Appelmarkt evenveel breeder, wat B. en W. een verbetering achten van dit belangrijke stadsgedeelte. Wat het tweede project betreft, dit is de afwerking van hetgeen reeds geschiedde in het traject van Sneekerpoort tot Blauwpoort.

VERGADERING FRIESCHE MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW

Saneering van den veestapel

G o r r e d ij k, 6 Januari. Heden werd alhier in Hotel v. d. Zee op initiatief van de afdeeling Gorredijk der Friesche Maatschappij van Landbouw een vergadering belegd ter bespreking van de veelevering. Aanwezig waren naast dierenarts Zantinga. vertegenwoordigers van de diverse onderafdeelingen. Besproken werd of in verband met de veelevering, saneering van den veestapel ook mogelijk is. Met den tegenwoordigen gang van zaken zal hier weinig kans op bestaan, doch mocht binnenkort de eventueele definitieve regeling bekend zijn, dan achtte men het van groot belang, vooral in verband met de t.b.c.-bestrijding, maatregelen te treffen om saneering toe te passen.

Besloten werd zich te wenden tot de omliggende zuivelfabrieken, opdat deze zaak in de besturen dezer fabrieken besproken zou kunnen worden. Mocht de definitieve veelevering bekend zijn en de mogelijkheid bestaan iets in deze richting te bereiken, dan zal het bestuur der Friesche Maatschappij van Landbouw, afdeeling Gorredijk, de besturen der verschillende zuivelfabrieken uitnoodigen tot een bespreking wat er gedaan kan worden om zooveel en zoolang mogelijk het beste vee te behouden.

VERGADERING ZUID-OOST FRIESCHE TURNKRING

H e e r e n v e e n, 6 Januari. Onder presidium van den heer J. v. d. Werf kwam de Zuid-Oost Friesche Turnkring in jaarvergadering bijeen.

Uit de verslagen bleek, dat, hoewel in het afgeloopen jaar door de bijzondere tijdsomstandigheden het geheele programma niet was afgewerkt, de vereenigingen zich alle staande hadden weten te houden.

Uit de boeken van den penningmeester bleek, dat er een klein nadeelig saldo was.

In de op 14 December j.l. te Groningen gehouden gecombineerde vergadering van de zes Noordelijke Turnkringen was besloten ook in 1941 geen groote betooging te houden van meerdere turnkringen. Wel zal te Groningen voor dames en heeren uit de drie Noordelijke provincies een zaalwedstrijd gehouden worden.

Verder heeft de Zuid-Oost Friesche Turnkring nog op het werkprogramma staan: kampioenswedstrijden 1e en 2e graad; een turndag voor dames, heeren en adspiranten; deelname aan de mogelijk te houden athletiekwedstrijden voor dames en heeren te Assen. Zoo mogelijk in eigen kring voor dames en heeren een athletiekdag te organiseeren, evenals voor de adspiranten.

Bij de bestuursverkiezing werden de aftredende bestuursleden, de heeren J. v. d. Werf, F. v. d. Meer en Tj. L. Kerkhof, bij acclamatie herkozen.

SCHOOL VOOR VLASBEWERKING

S t. A n n a p a r o c h i e, 6 Januari. Onder voorzitterschap van den heer D. J. Bierma werd hedenmiddag alhier een vergadering gehouden der Coöperatieve Vereeniging voor Vlasbewerking. Na mededeeling van het onderzoek naar de belangstelling, bestaande in het nemen van aandeelen, werd besloten tot het oprichten van een school voor vlasbewerking, welke gesticht zal worden op het terrein der warmwatervlasroterij.

DE SCHEEPVAART TE LEMMER IN 1940

L e m m e r, 4 Januari. In 1939 werden in de sluis alhier geschut 11,710 schepen met een totalen inhoud van 1,311,349 ton. In 1940 daarentegen niet minder dan 18,712 schepen met totaal 2,637,527 ton. Het totaal der tonnage over 1940 is dus het dubbele van 1939.

Verder zijn nog geschut 944 bootjes met 892 balken tegen 1860 bootjes met 113 balken in 1940.

Uit de vorenstaande cijfers blijkt wel, dat, wat de scheepvaart betreft, 1940 voor Lemmer een goed jaar is geweest.

LOOP DER BEVOLKING

W o m m e l s, 7 Januari. De bevolking der gemeente Hennaarderadeel bestond op 1 Januari 1940 uit 2371 mannen en 2358 vrouwen, totaal 4729. Zij vermeerderde door geboorte met 34 jongens en 41 meisjes totaal 75. Door vestiging in de gemeente met 176 mannen en 156 vrouwen, totaal 332.

Geheele vermeerdering alzoo 210 mannen en 197 vrouwen, totaal 407.

De bevolking verminderde door overlijden met 20 mannen en 27 vrouwen, totaal 47. Door vertrek uit de gemeente met 202 mannen en 177 vrouwen, totaal 379. Totale vermindering alzoo 222 mannen en 204 vrouwen, totaal 426.

De geheele bevolking is dus verminderd met 12 mannen en 7 vrouwen en bestond op 1 Januari 1941 dus uit 2359 mannen en 2351 vrouwen, totaal 4710.

Er werden 33 huwelijken voltrokken. Het getal levenloos aangegeven kinderen bedroeg 5, n.l. 4 van het mannelijk en 1 van het vrouwelijk geslacht. Aantal echtscheidingen: geene.

F e r w e r d, 8 Januari. De bevolking der gemeente Ferwerderadeel bestond op 1 Januari 1940 uit 4251 mannen en 4371 vrouwen, totaal 8622.

Zij vermeerderde door geboorte met 104 mannen en 87 vrouwen; door vestiging met 217 mannen en 255 vrouwen Zij verminderde door overlijden met 46 mannen en 50 vrouwen; door vertrek met 245 mannen en 269 vrouwen, zoodat op 1 Januari 1941 de bevolking is vermeerderd met 30 mannen en 23 vrouwen en bestond uit 4281 mannen en 4394 vrouwen, in totaal 8675 zielen.

Gedurende 1940 werden 56 huwelijken voltrokken, terwijl 1 echtscheiding werd ingeschreven. Het aantal levenloos aangegevenen bedroeg 5.

A c h t k a r s p e l e n, 7 Januari. Op 1 Januari 1940 bestond de bevolking dezer gemeente uit 8664 mannen en 8089 vrouwen, totaal 16,753 zielen. Zij vermeerderde door geboorte met 226 mannen en 218 vrouwen, door vestiging met 403 mannen en 383 vrouwen. Totale vermeerdering 629 mannen en 601 vrouwen. Zij verminderde door overlijden met 84 mannen en 70 vrouwen, door vertrek met 511 mannen en 453 vrouwen. Totale vermindering 595 en 523 vrouwen. Uiteindelijke vermeering 34 mannen en 78 vrouwen, zoodat de bevolking op 1 Januari 1941 bestond uit 8698 mannen en 8167 vrouwen, totaal 16,865 zielen. In 1940 kwamen 6 tweeling-geboorten voor. Het aantal levenloos aangegevenen was 16. 105 huwelijken werden voltrokken en 5 echtscheidingen ingeschreven.

OVERLEDEN AAN DE GEVOLGEN

L e m m e r, 4 Januari. De bejaarde weduwe W. Postma viel enkele weken geleden in haar woning aan de Lijnbaan van de trap. Zij bezeerde zich daarbij zoodanig, dat geneeskundige hulp werd ingeroepen. Er werden vrij ernstige inwendige kneuzingen geconstateerd, met het gevolg, dat de oude vrouw naar het ziekenhuis te Heerenveen werd vervoerd.

Daar is ze dezer dagen aan de gevolgen van het ongeval overleden.

ARM GEBROKEN

S t a v o r e n, 6 Januari. Hedenmiddag had de heer C. J. Visser, vice-voorzitter der ijsclub „Eensgezindheid", 't ongeluk om zoodanig te vallen, dat hij z'n rechter bovenarm brak.

V. is naar een ziekenhuis overgebracht, waar de arm gezet zal worden.

SLIPPENDE VRACHTAUTO

W o m m e l s, 7 Januari. Gisteravond reed de melkrijder IJ. Boskma te Hijdaard met zijn vrachtauto, komende uit de richting van Oosterend, door ons dorp. Toen hij op een kruispunt van wegen links wilde afslaan, remde hij, naar hij zei, in de bocht, met het gevolg, dat de auto slipte en tegen een hok terecht kwam. Bij dat hok stond de 69-jarige H. Okma alhier, die werd aangereden en aan het hoofd werd gewond.

De vrachtauto werd van voren beschadigd en het hok vernield.

DE BOERDERIJBRAND TE OPEINDE (SM.)

Ter verbetering van ons bericht over den boerderijbrand te Opeinde (Sm.) diene, dat de afgebrande plaats niet toebehoorde aan de Ned. Herv. kerk, maar aan de Ned. Herv. pastorie.

Als APOTHEKERS-ASSISTENTE

kun je met overtuiging Nefa aanbevelen. Nefa is zeer hygiënisch, uiterst absorbeerend en onontbeerlijk voor allen, die hun werk buitenshuis hebben.

Nefa

veilig en hygiënisch

SPORT EN SPEL

SCHAKEN

SCHAAKCLUB „LEEUWARDEN"

De uitslagen van de laatste in het C. B. T. A.-Gebouw door „S. C. L." gehouden competitie-wedstrijden luiden:

A. Dekinga—S. Sinnema	1—0
F. Dijkstra—A. Steunebrink	½—½
R. Berndes—A. Hoekstra	0—1
A. Swaagman—D. Steensma	0—1
S. Sinnema—W. Juckers	1—0
J. Louwenaar—K. Steunebrink	0—1
D. Steensma—O. van der Wal	1—0
F. Dijkstra—A. Dekinga	1—0
D. Steensma—K. Steunebrink	0—1
A. Swaagman—J. Louwenaar	1—0
F. Dijkstra—K. Steunebrink	1—0
A. Swaagman—Joh de Jong	0—1
S. Sinnema—Joh. de Jong	1—0
A. Steunebrink—A. Dekinga	1—0
H. Steunebrink—A. Hoekstra	0—1
J. Louwenaar—F. Dijkstra	0—1
D. Steensma—A Swaagman	0—1
S. Sinnema—K Steunebrink	1—0
F. Dijkstra—J. Louwenaar	1—0
A. Steunebrink—A. Hoekstra	afgel.

RECHTZAKEN

VERMENIGVULDIGING VAN BELEEDIGENDE PAMFLETTEN

Het landgerecht heeft gisteren wederom zitting te Amsterdam gehouden in een der zalen van het Paleis van Justitie.

Het behandelde o. a. de strafzaak tegen vier verdachten, een man en drie vrouwen, employé's van een groote bankinstelling en handelshuis in de hoofdstad.

De man, sous-chef van het secretariaat, had op zekeren dag een voor Duitschland beleedigend pamflet in handen gekregen. Het geschrift was vier folio pagina's groot en de sous-chef had het aan een der dames van zijn afdeeling — de chef-typiste — gegeven. Zij had door twee harer ondergeschikten afschriften laten tikken, zes in totaal.

De sous-chef beweerde, dat hij geen opdracht had gegeven om afschriften te maken, maar de chef-typiste verklaarde, dat zij den indruk had gekregen, dat hij dit wenschte ofschoon hij geen opdracht gaf. De twee andere meisjes hadden de opdracht uitgevoerd en zelf ook een afschrift gekregen.

De man had ook vroeger reeds een dergelijk politiek pamflet in zijn bezit gehad en anderen laten lezen.

De Staatsanwalt achtte het begrijpelijk, dat de chef van de typekamer den indruk kreeg, dat zij afschriften moest laten maken. De sous-chef van het secretariaat behoefde niet uitdrukkelijk opdracht te geven en het afschrift nam hij dan ook zonder opmerkingen in ontvangst. Hij draagt dan ook de grootste schuld, oordeelde de Staatsanwalt. Tegen deze verdachte requireerde spreker een gevangenisstraf van tien maanden.

Tegen de chef-typiste vorderde de openbare aanklager zes maanden gevangenisstraf, daarbij rekening houdende met het feit, dat zij opdracht had gekregen. Tegen de eerste typiste werd vijf maanden geëischt, zij had het pamflet mee naar huis genomen en aan kennissen laten lezen. Tegen de tweede typiste, die geen ruchtbaarheid aa het stuk had gegeven en haar afschrift vernietigd had, eischte spreker drie maanden gevangenisstraf met onmiddellijke invrijheidstelling. Bij de drie laatste verdachten eischte de Staatsantwalt aftrek van de voorloopige hechtenis, ten aanzien van den sous-chef van 't secretariaat vorderde spreker gedeeltelijke aftrek.

De verdediger, mr. Worst Jr., bepleitte o. m., dat het niet de bedoeling was geweest, het pamflet te verbieden. De verdachten kenden zelfs den inhoud niet nauwkeurig. Ten aanzien van de derde en vierde verdachte pleitte spreker vrijspraak. Overigens drong pleiter op clementie aan.

De rechter, vonnis wijzende, veroordeelde den sous-chef tot acht maanden gevangenisstraf, de chef-typiste tot vijf maanden en de beide typistes tot drie maanden gevangenisstraf, in alle gevallen met aftrek van de voorarrest, zoodat de derde en de vierde verdachte in vrijheid werden gesteld.

KERKNIEUWS

Doopsgezinde Broederschap

Beroepen te Joure ds. J. W. Sipkema van Terhorne.

—

KERKELIJKE VERKIEZING

Ned. Herv. kerk

T e r h o r n e. Gekozen tot ouderling de heer D. Hoekstra; tot diaken de heer M. de Vries en tot notabele de heer H. Akkerman.

ONDERWIJS

Als kweekeling aan de Christelijke school te Opeinde (Sm.) is benoemd de heer H. Jansma te Zwartveen onder Rottevalle.

Geslaagd voor het diploma boekhouden van de Vereeniging van leeraren in de handelswetenschappen de heeren R. Hoekstra te Stiens en L. B. Tuinhof te Minnertsga.

Geslaagd voor het practijkdiploma Duitsche handelscorrespondentie der Vereeniging van leeraren in de handelswetenschappen de heer Sierk Halma te Birdaard.

485e STAATSLOTERIJ

4e klasse. 3e trekking. Woensdag 8 Januari

Nos. 12405 17294 ƒ 400; no. 14724 ƒ 100.

MARKTBERICHTEN

Weekmarkt te Oosterwolde op 6 Januari

Op de heden alhier gehouden weekmarkt werden aangevoerd: 15 biggen, van ƒ 15 tot ƒ 17.50; 10 kippen, van ƒ 1 tot ƒ 1.20; 10 konijnen, van ƒ 3 tot ƒ 5; alles per stuk.

BOEKENTAFEL

Van J. H. Speenhoff is de novelle in dichtvorm D r i e j o n g e s c h i l d e r s i n e e n v r a c h t a u t o, of een reisje door de Nederlandsche beemden, welke als no. 41 verscheen in de Uilenreeks, uitgave Bigo en van Rossum N.V. te Amsterdam.

*

De directie van de Nationale Levensverzekeringsbank N.V. te Rotterdam gaf een aardige B o u w p l a a t uit voor jongens en meisjes, welke met behulp van wat handigheid en geduld in elkaar is te zetten. Het ontwerp, dat gedrukt is op mooi stevig papier, is van Joh. Enschedé en Zonen te Haarlem.

*

Voor de philatelisten verscheen het boekje D e z e g e l s v a n G r i e k e n l a n d m e t g r o o t e n M e r c u r i u s k o p 1861—1886, geschreven door Adr. J. Hoek. Het is gedrukt bij de N.V. Drukkerij Borghouts te Rotterdam.

M a a n d k a l e n d e r s

De N. V. Drukkerij Senefelder geeft dit jaar een zeer smaakvol uitgevoerden kalender, bestaande uit zes reproducties, naar pastels van den heer W. G. Hofker. Deze pastels, die gemaakt zijn in Indië, zijn door den directeur der K.P.M. (in opdracht waarvoor de heer Hofker teekeningen maakte) voor dezen kalender afgestaan.

*

De N.V. Transforma te Den Haag heeft een maandkalender van kloek formaat uitgegeven; het eigenlijke kalenderblokje is bescheidener van afmetingen.

A g e n d a's

De pers- en propagandadienst der P.T.T. heeft dit jaar een kantooragenda uitgegeven, welke naar ontwerp van den grafischen kunstenaar A. A. M. Stols is vervaardigd en bij de Algemeene Landsdrukkerij is gedrukt.

ADVERTENTIËN

Dr. M. E. KULSDOM

dankt hartelijk voor de ontvangen gelukwenschen bij de wisseling des jaars en wenscht wederkeerig het beste.

Aan allen toegewenscht een goed en dankbaar 1941.
Mej. M. HOORNSMA,
Groeneweg 319 Leeuwarden.

D. V. 13 Januari hopen onze lieve ouders
A. DE VRIES
en
D. DE VRIES—SPAN
te Wirdum hunne
25-jarige echtvereeniging
te gedenken.
Hunne dankbare kinderen:
Boxumerdam:
TJ. RODENHUIS—DE VRIES.
N. RODENHUIS.
Rotterdam:
A. DE VRIES.

*** Getrouwd:
T. H. HUGES
en
H. H. SMEDING.

De Heer en Mevrouw
HUGES—SMEDING
zeggen mede namens wederzijdsche ouders hartelijk dank voor de vele blijken van belangstelling.
Leeuwarden, 8 Januari 1941.
Harlingerstraatweg 37.

*** Met blijdschap geven wij kennis van de geboorte van onze welgeschapen dochter
JEANETTE ANNA.
JAKOB DE GLEE.
SIETSKE DE GLEE—BOUMA.
Hereford, Arizona U. S. A.
(Box 624)
10 November 1940.

*** De Heere schonk ons een welgeschapen dochter
DIEUWKE.
Æ. HELLEMA.
J. HELLEMA—WIERSMA.
Hallum, 6 Januari 1941.

*** Geboren:
MATTHIJS DURK ALBERT,
zoon van
M. F. A. CH. DE GROODT
en
J. DE GROODT—BOON.
Leeuwarden, 7 Januari 1941.
Leeuwerikstraat no. 117.
Tijdelijk St. Bonifatius Hospitaal, Kamer no. 73.
Adres vanaf 1 Febr. 1941 's Gravenhage, Pompstationsweg no. 46.

Eenige kennisgeving.
*** De heer en mevrouw
SISSINGH—DE BUCK
geven kennis van de geboorte hunner dochter
HELENA ANDREA.
Leeuwarden, 7 Januari 1941.
Valeriusstraat 5.

Heden overleed onze lieve zuster en tante
Mej. WILHELMINA TAMSMA,
op den leeftijd van bijna 69 jaar.
Uit aller naam,
J. B. TAMSMA.
Oud Sint Anthony Gasthuis,
7 Januari 1941.

Heden overleed in het Diakonessenhuis onze lieve vriendin
Mej. WILHELMINA TAMSMA,
in den ouderdom van bijna 69 jaar.
Leeuwarden, 7 Januari 1941.
Groningerstraatweg 27.
FAM. DE BRUIN.

Heden overleed, tot onze groote droefheid, na een ziekte van slechts enkele dagen, ons aller lieveling
AKKE METZ,
op den jeugdigen leeftijd van 18 jaar.
Leeuwarden, 6 Januari 1941.
Van Cronenburchstraat 36.
Hare diepbedroefde ouders, broer en zusjes:
B. METZ.
K. H. C. METZ—TOOL.
BENNI.
GRETHA.
WILLY.
Liever geen bezoek.

Hedenmiddag is zacht en kalm in vrede ontslapen, in de Bornia-Kliniek te Huizum, onze waarde vader, grootvader en overgrootvader
PIETER W. HOEKSTRA,
in den ouderdom van 88 jaren, sedert 24 Mei 1921 weduwnaar van JITSCHE J. POORTINGA.
Birdaard, 6 Januari 1941.
Uit naam der kinderen, behuwd- en kleinkinderen.

Heden overleed ons aller vriend en gewaardeerde collega, de heer
BENEDICTUS VAN DER WOUDE,
in leven Kringzaakvoerder der Ned. Veehouderij Centrale te Leeuwarden
Op de meest kameraadschappelijke wijze hebben wij met hem samengewerkt.
De ZAAKVOERDERS en KRINGZAAKVOERDERS
van 104 en 106.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve Man, Vader, Behuwd- en Grootvader
GERRIT SCHULP,
in den ouderdom van 74 jaar.
Grouw:
A. SCHULP—STELLINGWERFF.
Beetsterzwaag:
A. FEENSTRA—SCHULP.
O. FEENSTRA.
Lekkum:
G. MOED—SCHULP
B. MOED.
Grouw:
J. SCHULP.
J. MOLIN, verloofde.
Grouw, 7 Januari 1941.

Heden overleed, zacht en kalm, onze beste Zwager en Oom
GERRIT SCHULP,
echtgen. van AKKE STELLINGWERFF, in den ouderdom van 74 jaar.
H. STELLINGWERFF.
Wed. H. STELLINGWERFF—VAN DER SCHAAF
NEVEN en NICHTEN.
Grouw, 7 Januari 1941.

Eenigste kenisgeving.
Heden overleed te 's Gravenhage onze beste Zwager en Oom
JAN KOOISTRA,
in den ouderdom van 51 jaar.
Leeuwarden, 7 Januari 1941.
Mr. P. J. Troelstraweg 19.
T. KOOISTRA—MIEDEMA.
M. v. d. VEEN—KOOISTRA.
E. v. d. VEEN.
R. KOOISTRA.

DANKBETUIGING.
Voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden van onze lieve vrouw, moeder, behuwd- en grootmoeder
ANTJE A. OKKINGA,
betuigen wij onzen hartelijken dank.
Uit aller naam:
C. J. HAIMA.
Tzummarum, Januari 1941.

DANKBETUIGING.
Voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij de ziekte en het overlijden van onzen geliefden vader
EVERT HENDRIKS DE VRIES,
betuigen wij hierbij onzen hartelijken dank.
Birdaard, 7 Januari 1941.
Uit aller naam,
M. HALMA—DE VRIES.
M. HALMA.

Mea Naberman
(Leerlinge van To van der Sluys)
geeft
Zanglessen aan beginnenden
Zangclubjes voor kinderen
Kosteloos inlichtingen:
Muziekschool NABERMAN
TWEEBAKSMARKT 68

Handwerkonderwijs-Clubjes
voor Volwassenen en Kinderen.
KLAARTJE DWINGER,
diploma's nutt. en fr. handwerken,
NIEUWESTAD 32bov.

BEHANDELING
BELASTINGZAKEN
P. DE JONG
ACCOUNTANT en BELASTINGCONSULENT
Vredeman de Vriesstraat 37
Telefoon 5074

DUITSCH
Voor beëedigde vertalingen op elk gebied
F. E. LAMMERS
TUINEN 6 B
Tolk en beëedigd translateur

HET BLOEMENHUIS

SCHAFRAAD'S INSTITUUT
(STOLZE - WERY SCHOOL)
EEWAL 47 • LEEUWARDEN
VOLLEDIGE OPLEIDING met de beste resultaten
TYPEN: rhythmisch blindtypen
STENO: systeem Groote
HANDELSCORRESPONDENTIE

Sneeuwkettingen
uit voorraad leverbaar,
voor iedere maat band.
MERCURIUS - b/d. Oldehove,
Leeuwarden. Tel. 6017.

„EXPRES" COSTUMES 1.75
ONTVLEKKEN
MODEL OPPERSEN
Binnen één uur gereed.
WINKEL ST. JACOBSTRAAT
LEEUWARDEN TEL. 4357

Alles op gebied van machines repareert en maakt
Fa. M. EERLIGH
Machinefabriek, Draai-, Lasch- en Schaafwerk
KLEINE HOOGSTRAAT 22 — TELEF. 5355
Opgericht 1867

Telefonisch aangesloten
JAN J. WIERSMA
WIEUWERD No. 7

ADVERTENTIES

betreffende geneesmiddelen en geneeswijzen worden in ons blad a l l é é n opgenomen indien de Commissie van Contrôle op de aanprijzing van geneesmiddelen en geneeswijzen (te 's Gravenhage) tegen de plaatsing geen bezwaar heeft. De teksten dezer advertenties behooren vóór plaatsing door deze commissie te worden afgestempeld.

Dames- en Heerencursisten

hebben Zaterdag j.l. in Zalen „Schaaf" te Leeuwarden op

OVERTUIGENDE WIJZE BEWEZEN

dat ook de ergste **stotteraars(sters)** spoedig van hun gebrek zijn te genezen en tot vlotte sprekers(sters) te maken.
De NIEUWE CURSUSSEN te Leeuwarden (ook voor KINDEREN) vangen aan op

1 FEBRUARI A.S.

Zij, die hieraan willen deelnemen of laten deelnemen, worden verzocht zich **morgen, DONDERDAG,** tusschen **1 en 7 uur,** bij **ondergeteekende** in Zalen „SCHAAF" te vervoegen. (Ingang Breedstraat). Tevens wordt dan gelegenheid geboden tot het bekomen van gratis inlichtingen.

Kosten van deelname slechts ƒ 30, welk bedrag men **desverlangd** in 3 termijnen van ƒ 10 kan voldoen, te weten ƒ 10 bij inschrijving en verder eenzelfde bedrag bij de eerste en tweede persoonlijke les.
GEGARANDEERD SUCCES!

H. A. A. A. R. JONKERS
PSYCHOLOOG en SPRAAKLEERAAR.
Groote Spilsluizen 26-A. GRONINGEN.

Complete Cursus Makelaar-Taxateur

bevattende de volledige leerstof om door zelfstudie voldoende kennis voor beëediging of practisch werkzaam zijn te verkrijgen. Gebonden in één boek deel voor slechts ƒ 10.— en met het recht van 3 dagen vrij zicht. Deze Cursus kan ook in lesvorm worden gevolgd; duur zes maanden met uitzicht op diploma. Prijs ƒ 50.

ALG. VERZENDBOEKHANDEL - DEVENTER.

De Mandenmakerij, Peperstraat 7,

Opgericht 1807
Telef. 6864

levert alle soorten fijn en grof Mandenwerk. Bekende kwaliteit.

Aanbevelend, FIRMA K. RIEDHORST

N.V. UTRECHTSCHE HYPOTHEEKBANK

UTRECHT

PANDBRIEVEN — HYPOTHEKEN

BABYHUIS

Speciaalzaak Baby-artikelen
VOORSTREEK 18

Wiegen ◆ Kinderledikanten ◆ Kinderwagens

COMMODES - KINDERSTOELEN - LOOPHEKKEN - KINDERCLOSETJES enz.
BABY WEEGSCHALEN IN HUUR VERKRIJGBAAR

MEVR.

A. WIEBERDINK-KOOPMANS

van Oosterwolde

won 7 Jan. 1941 te Groningen

het Kampioenschap van Nederland

op

RUITER Schaatsen

MODEL 036 AKKRUM

IJsclub „OLDEBOORN"

Hardrijderij van Mannen

om het kampioenschap van Friesland

op de korte baan,

op DONDERDAG 9 JANUARI 1941.

Bondsprijzen: GOUDEN- en ZILVEREN MEDAILLE.

Verdere prijzen: ƒ 100.—, ƒ 60.—, ƒ 40.—, ƒ 20.— en ƒ 10.—

Aangifte bij Hotel DE ROOS tot Donderdagmorgen 11 uur, tel. 12. Inleg ƒ 1.-

Minstens 10 deelnemers. Aanvang rijderij 1 uur

IJs en weder dienende

HET BESTUUR

Behoudens goedkeuring

Ferwerder IJsclub.

Lid van den B. v. IJ.

HARDRIJDERIJ v. MANNEN

die niets hebben gewonnen, op

DONDERDAG 9 JAN. 1941.

PRIJZEN ƒ 20, ƒ 10 en ƒ 5.

Aangifte tot 13 uur bij J. VONK, Ferwerd. Tel. 295.
Minstens 12 deeln.mers.
Aanvang rijderij 14 uur.
Inleg 50 cent.

HET BESTUUR.

DE AANGEKONDIGDE STERRIT

der IJ. C. W.
te WOLVEGA
GAAT MORGEN DOOR ◆

Aangifte tot Woensdagmiddag 5 uur, telefoon 30.

Zie vorige advertentie

IJsvereeniging Bozum

Lid van den Bond van IJsclubs.

HARDRIJDERIJ v. MANNEN

die dit seizoen geen eersten prijs hebben gewonnen, op

DONDERDAG 9 JANUARI.

PRIJZEN ƒ 15, ƒ 7.50 en ƒ 4 of 2 x ƒ 2.

Aangifte tot 12 uur bij Café HOEKSTRA, tel. 274. Inleg 30 cent. Aanvang halftwee. IJs en weder dienende.

HET BESTUUR

IJsclub De Bleense Suameer.

Lid Bond van IJsclubs.

Behoudens goedkeuring van B. en W.

HARDRIJDERIJ van Jongens

tot en met 16 jaar,

op DONDERDAG 9 JANUARI.

Prijzen ƒ 12, ƒ 8 en ƒ 4 of 2 x ƒ 2.

IJs en weder dienende.
Aangifte tot 1 uur bij wed. WIJMENGA, tel. 62, Bergum.

Na afloop MUZIEK en BAL.

IJsclub Westhoek St. Jacobiparochie.

Lid Bond van IJsclubs.
Behoudens goedkeuring

HARDRIJDERIJ v. JONGENS

tot en met 16 jaar

DONDERDAG 9 JANUARI.

PRIJZEN HORLOGES.

Inleg 35 cent.
Aanvang rijderij 2 uur (off. tijd).
Aangifte tot 12 uur bij F. MIEDEMA of tel. 267, St. Jacobiparochie.

IJsclub Harmonie te Wartena.

Lid v. d. Bond van IJsclubs.

DONDERDAG 9 JANUARI

ESTAFETTE VOOR LEDEN,

door elkaar loten

Aangifte in ploegen met leeftijd van de heeren bij R. BIJLSMA tot 12 uur.
Aanvang rijderij 1½ uur.
IJs en weder dienende

HET BESTUUR

IJSCLUB OUDKERK

Wegens onvoldoende ijsdikte wordt de HARDRIJDERIJ op MORGEN **UITGESTELD**

HET BESTUUR

DRACHTIGE KOEIEN VOOR EXPORT

Wij verlenen onze bemiddeling voor A L onze leden (waarvoor geen provisie zal worden berekend) bij de verkoop van hoog-drachtige koeien voor export.
De op deze wijze via ons geleverde koeien komen in mindering van de verplichte levering aan de N. V. C.
Opgave te richten aan onzen vertegenwoordiger J. WESTRA te Lippenhuizen, Telef. No. 10, of D. KOLDIJK te Huins (Fr.), Telef. No. 24 te Winsum (Fr.), of aan de F. C. E. te Akkrum, Telef. No. 11.

Voor het Bestuur,
F. G. DOKTER, Dir.

LERARES zoekt gem.

Zit-Slaapkamer,

m. str. water, z. p. Br. met prijsopgave no. 71, bureau dezer courant.

Door solieten landbouwer

Greidplaats

TE HUUR gevraagd, direct of op 12 Mei, ook wel gelegen met overname. Br. onder no. 428, Boekh. G. v. d. PIJPEKAMP, **Sneek.**

Te koop aangeboden

te **Sneek** [illegible] **BURGERWOONHUIS** en zeven **BUURTWONINGEN.** Huurprijs [illegible] ƒ 1100. Br. fr. no. 62, bureau dezer courant.

TE KOOP of TE HUUR GEVRAAGD
10 tot 20 x 36 are pondemaat

LAND

om te weiden. Br. fr. onder no. 74, bureau dezer courant.

TE KOOP aangeboden een

Beurtdienst,

goed bestaan opleverend, met prima 5 tons auto met gasgenerator, met vergunning.
Br. fr. no. 73, bureau dezer courant.

Te koop 3 Koeien,

bij voorkeur met inwisseling bon N. V. C.

IDS DE BOER, **Tirns bij Sneek.**

Te koop

a.s. **Vrijdag** in stal De Jong een paar

MOOIE KALVERSTIEREN,

van eerste klas afstamming.
Donderdag aan huis te zien.

A. L. DE WITTE, **Boksum.**
Tel. 228, Marssum.

Tegen billijksten prijs **TE HUUR**

draagbaar Spoor,

wijdte 70 cm. zwaar 7, 9 en 12 kg. KIPKARREN 3/4 en 1 M. inhoud.
KOOIJMAN aannemer, **Harlingen**

TE KOOP, de twee perceelen 31 op stam staande

Iepen Boomen,

op het erf van de boerderij bewoond door A. FRANKENA te **Winsum (Fr.)** Voorwaarden liggen ter inzage bij M. TERPSTRA, café **Winsum (Fr.)**

KAAS

Zuiveldirecteuren en Kaashandelaren.

Te koop gevraagd alle soorten Kaas. Voor oude, half-oude en kaas met klein gebrek geven wij hooge prijzen.

K. TAMMINGA & ZN.,
SCHRANS 8, bij het spoor, Leeuwarden. Telef. 5959.

SNUFFEL in uw oude **gouden** en **zilveren** [illegible]. **Verkoop** ze of ruil ze. [illegible] als mooi van maken. Gratis advies **ZILWO, Kelders 33, Leeuwarden.**

Eiken Zimmermann Piano,

welke nog voor nieuw kan doorgaan, kruissnarig, voor ƒ 290, volle garantie
VAN AKEN'S PIANOBEDRIJF,
Groote Hoogstraat 36, Leeuwarden.

Aangeboden een oude

handwerk Viool,

mag op toon door de strengste critici beproefd worden.

JAN DE JONG, **Gaastmeer.**

Voor spoedige indiensttreding gevraagd

Bekwaam Scheepsbouwer

als Bedrijfsleider voor afd. Scheepsbouw eener Industrieele onderneming in het midden des lands

Vereischt: Organisatievermogen, grondige ervaring in ijzerbouw, kustvaarders, riviervaartuigen, e. d. Kostprijsberekening voor nieuwbouw en reparaties. Theoretische en constructieve kennis strekt ter aanbeveling.
Brieven met volledige inlichtingen, copie getuigschriften, alsmede recente foto, welke niet wordt teruggezonden, onder No. 88177, aan „BOLREK", Koningsplein 1, **Amsterdam.**

Dat de nieuwe Siera radio-serie overal in triomf wordt ingehaald, is geen wonder. Zij zien er niet alleen uit als ware juweelen, maar zij herbergen ook echte schatten aan technisch vernuft. Er zijn Siera toestellen met en zonder drukknoppen, in eenvoudige en in luxe uitvoering. Maar elk toestel is een uitblinker in zijn prijsklasse. Wij demonstreeren te allen tijde zonder verplichting!

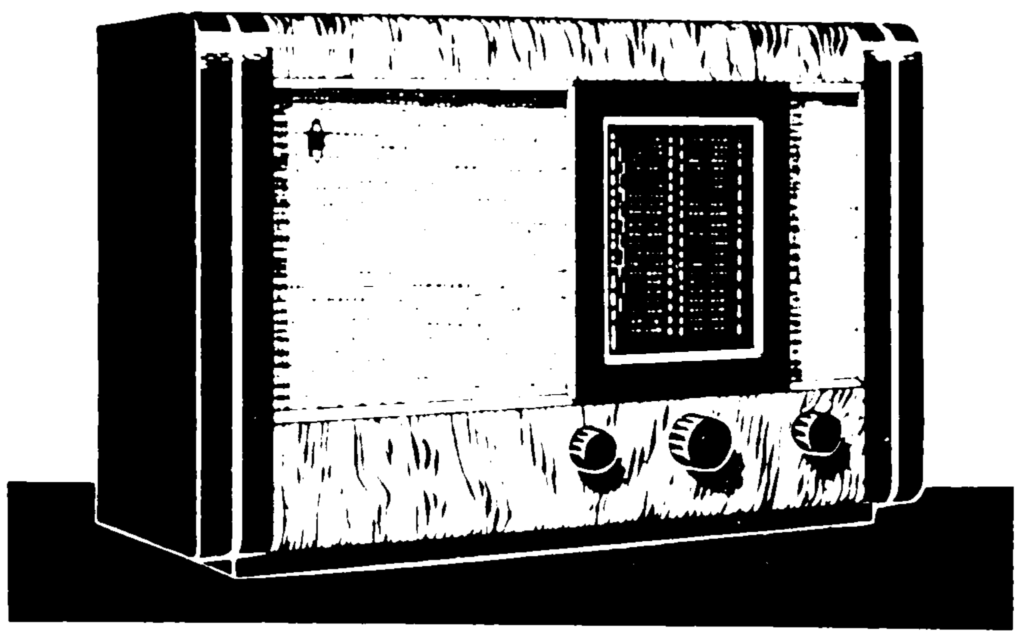

Alleenverkoop voor en gros in Friesland:
TECHN. GROOTHANDEL
„HAKRO"
N. KERKHOF 9¹ - GRONINGEN - TELEF. 5093

Solied VREHOVER [illegible]
ƒ 1000 TER LEEN voor uitbreiding.
Br. fr. [illegible]

Een Juffrouw

van [illegible] gezelschap
POSTSTATION **Britswerd, no. 58.**

Terstond gevraagd een nette

Huishoudster,

Chr. beg. leeft. 30-40 jaar, bij man alleen.

A. GIEZEN, **Menaldum**

Gevraagd op [illegible]

Huishoudster,

bij voorkeur [illegible] te vervoegen bij G. G. HERREMA, **Tzummarum.**

Net Meisje [illegible] als

Huishoudster

bij man alleen, leeft. 50 jaar. Bij voorkeur uit den boerenstand.
Brieven no. 6, Boekhandel U. R. TEN KATE, **IJlst.**

Gevraagd voor direct wegens ziekte der tegenwoordige een

Dienstbode,

voor dag en nacht. G. G.
S. T. WOUDA, Bakkerij, „Nieuw Leven", **Beetgumermolen.**

Gevraagd flink zelfstandig

Dienstmeisje,

voor dag en nacht.
Mevr. SPROCK, **Nieuwestad 113.**

Gevraagd een

Dagmeisje

Meerdere hulp aanw.
Aan te melden tuss. 5 en 6 uur bij Mevr. BRONS, **Spanjaardslaan 170a.**

Gevraagd op 12 Mei een flinke

Boerendienstbode

best kunnende melken.
JAC. NOORDENBOS, **Miedum bij Leeuwarden.**

ƒ 100 belooning

[illegible] Bouwk- [illegible] passen- [illegible] Doops- [illegible] courant.

Gevraagd op HANDELSKANTOOR, [illegible] en latere opleiding [illegible]

Jongeman,

[illegible] goed onderlegd, [illegible] Brieven aan [illegible] Voorstreek 90, **Leeuwarden.**

H.H. Kappers.

Gevraagd: **aankomende BEDIENDE,** [illegible] BLOKSMA'S KAPPERSZAAK, **Sexbierum.**

Gevraagd op 12 Mei een

vaste Arbeider

met dochter als dagmeisje. **Beide** best kunnende melken. Woning **aanwezig.**
SJ. CUPERUS, **Rijksstraatweg o.d. Wirdum.**

Er biedt zich aan een

vaste Boerenarbeider

met 2 jongens, van 15 en 14 jaar, **en** vrouwelijke hulp, en van goede **getuigen** voorzien.
Br. ond. no. 20, E. B. DIJKSTRA, **Driesum.**

Plaatsing aangeboden,

met ingang van 1 Febr., voor flinken, gezonden **BOERENJONGEN,** leeftijd 17 à 18 j., op middelmatig groot gemengd boerenbedrijf, hoofdz. bouwerij; wordt als lid van oorspr. Fr. gezin opgenomen. Pr. gel. om de bouwerij te leeren en ev. L. W. C. te bezoeken. Br. fr., onder no. 70, aan het bureau dezer courant.

KUNST

De nieuwe tentoonstelling in het Princessehof

Weer een expositie voor herhaaldelijk bezoek

Raoul Hynckes: Kreupelhout

(Collectie Dr. Straat)

Deze tentoonstelling met werk uit particulier bezit is er weer een om meer dan eenmaal te bezoeken. Men moet, geen regelmatige bezoeker zijnde van beeldende kunst-exposities zijnde, eerst een weinig wennen aan het uitbeelden der dingen, de voorstracht, aan het brutale soms van den moderne kunstenaar. Want de moderne kunstenaar wil zeker geen plaatjes maken, wil zeker niet iets maken, dat wij met onze romantische zieltjes van kindsbeen af hebben bewonderd, zooals daar is een opkomende zon, die een heel sneeuwlandschap in mooi rood doet wegsmelten. De moderne kunstenaar wil met de uitgebeelde dingen en de manier waarop hij uitbeeldt, meestal nog iets meer zeggen dan bijvoorbeeld: hier is een haas en wat kreupelhout. Om in kennis te komen met wat de kunstenaar dan eigenlijk wel meedeelt van eigen beleveniissen, van diepe ontroering, van opstandigheid, opti- en pessimisme enz., moet men na het eerste bezoek om te wennen nog een keer terug komen en zich geheel overgeven. Waarom zou gevoel voor schoonheid niet op ervaring gegrondvest kunnen zijn?

* * *

Twee portretten willen we het eerst bespreken, omdat zij zich het meest leenen tot vergelijken en vergelijken is een best ding om van iets bewust te worden.

Het eerste portret is van de vrouw van den schilder A. C. Willink (1); het tweede is geteld „Vrouw in dun" (17) van Wytze Schuhmacher. Bij Willink vraagt men zich af wat belangrijker is, de omgeving of het portret, de vrouw of de kat, bij Schuhmacher is de omgeving meer achtergrond meer een krans van distels.

Willinks vrouw heeft in het gelaat een onrustige een zoekende een smarteligke of zoo u wilt, een gepijnigde of verschrikte uitdrukking, men leest er van alles af, behalve rust, vertrouwen of rotsvast geloof. Het geblokte mantelpak wijst naar op reis gaan, de houding duidt op heel eventjes rust om daadlijk verder te ... vluchten. Zelfs de kat is onnatuurlijk oplettend in zoo'n houding, het lijkt of zij oorzaad vermoedt. In de kleur is schrille tegenstelling, zie slechts de rose pilaren en het marmer, het prachtig gouden haar en de roode vleeschkleur. Het donkere plaford hangt als een zwaarte over de galerij en dus ook over de vrouw. De diagonalen-indeeling wordt hier en daar abrupt onderbroken, het licht en donker doet eveneens mee om de onrust te versterken.

Bij Schuhmacher heeft de zittende vrouw ook iets van een opgejaagde, maar ze is tot rust gekomen, ze toeft al diep-nadenkend in het schilderij-vlak met sterk naar binnen-gerichten blik. Dit is de rust na een vlucht, bij 1 is het de vlucht. De kleur is hier ook veel rustiger, stil zou men kunnen zegge, als er niet het rood van den mantel was, dat forsch de rustige driehoek-compositie met het donkere haar als bekroning onderstreept, met speelsch daarin de diagonaal van arm en lichtste kide. Het licht heeft het schilderij veroverd, van scherp licht-donkere tegenstellingen is geen sprake.

Beide portretten hebben iets vreemds, bij 1 is het de tegenstelling van een ouden bouwstijl, de renaissancegalerij en de modern gekleede en gekapte dame, bij 17 is het het antheemsche uiterlijk der vrouw. Beide hebben iets gemeen: de uiterst zorgvuldige schilderwijze en de knappe staaltjes van schilderkunst. De stofuitdrukking bij Willink: het marmer, het haar van vrouw en kat, 't wollige van trui en pak, de prachtig geschilderde hand en het kleine stukje landschap. Bij Schuhmacher zijn het de handen, de kleeren, de markante kop, de prachtige distels, het geheel van ijle kleur, gedragen door prachtig rood.

Wanneer men meer werk van Willink gezien heeft, weet men dat „Weltschmerz" in zijn werk bijna altijd aanwezig is. Men treft bij Schuhmacher meestal een vlucht uit de werkelijkheid aan, meestal een volbrachte vlucht; bij deze vrouw in het dun is de werkelijkheid zeer dichtbij, men leest het van de gelaatstrekken dezer vrouw. Ook hier dus Weltschmerz. En als „dritte im Bunde" is daar Raoul Hynckes met zijn zwaarmoedigheid, die eveneens van een verdriet vertelt zonder tranen.

Om het leven in het Princessehofzaaltje niet te zwaar te doen vallen is daar het prachtige meisjeskopje (16) van Schuhmacher. Wat een kleur, hoe vibreerend, zwevend, hoe luchtig op het zoete af! Hoe luchtig hangt het haar niet boven het roode gezicht, hoe stijf weerbarstig is het dan eigenlijk bij 1. Dit meisje is een beetje blozend, verlegen waarschijnlijk omdat ze geportretteerd wordt, maar wat kijkt ze verstandig de wereld in. Aan den anderen kant van Schuhmacher 17 hangt een meisjesportret van Eekman, een levendige en sprankelende teekening. Onder Schuhmachers dame ligt een marmermakt van Franz Blum: is dit geen eeuwige vruchtbaarheid? En daar weer naast een naakt meisje met kat in klei. Is dit ranke, fijne geval niet de onvolgroeide, de schuldelooze? Staat daar links in den hoek ook nog niet het studiekopje van W. Valk, dat toch wel heel mooi is? Is daar ook niet de Albergo van Cervantes van Schuhmacher (15). Draagt hier niet het blauw, het zoo koele blauw, deze binnenplaats met zijn grijzen en bruin-grijzen?

Op deze tentoonstelling is dus alles: er is blijdschap, maar ook de vraag „hoe nu?" en eveneens het antwoord in 17 en door Jan van Herwijnen.

Maar kom, Raoul Hynckes wacht ons en is ook vreemd in den beginne. Hynckes' kreupelhout (12) staat met het kreupelhout in de duisternis, een nachtelijk donker. Een onwerkelijk licht valt op de doode takken van het kreupelhout, op een afgezaagden boomstam en op een dooden haas. Een weitasch met een flesch voltooien dit stilleven, dat meer tragedie dan stilleven is. Hynckes schildert immers den dood de doode haas, het doode hout, hout dat met het groen en de afgebroken takken onrust symboliseert, het struikje in het leege rechtsche diagonaalvlak heft extra grillig de takken. De haas is alleen „rustig" dood, van den boom is de levensweg abrupt afgesneden, maar links is een takje uit den grond ontsproten en draagt warempel blaadjes.

Hynckes geeft ook weer prachtige stofuitdrukking en prachtige schilderwijze. Hoe de vakman ontstond laat zich raden met behulp van het vroege zelfportret Hynckes' vlindertje (3) en de paddenstoelen (11) vertellen weer op een andere wijze van het einde aller dingen. De kleur bij 13 is levendiger dan bij 11. Er is intimiteit in de schikking der voorwerpen. De flesch bij 11 is prachtig, de bloempot bij 13 niet minder, er zweeft over den pot zelfs een glimlachje, hoewel een koud!

Jan van Herwijnen valt met zijn landschappen zoo'n beetje buiten den kring van de andere groote doeken. Van Herwijnen is ook anders, hoe anders kan iedereen gelijkbij dadelijk zien. Hij is verliefd op kleur en hij loopt er af en toe mee op den afgrond naar het zoete het plaatje. Men ziet dit bij 4. In het nieuwste werk van 1940, ochtendlandschap (2) komt de droomer, de dichter naar voren, maar hij blijft colorist. 't is bij hen, feest van kleuren de voorstelling gaat in 2 bijna geen rol meer spelen: het is kleur en wat voor kleur! Zie het blauw van het schuurtje.

Chabot doet echter in 5 niet voor hem onder. Het okeren, bijna oranje strand vangt den klap der branding van een aanstormende groene zee op, een bewolkte lucht vibreert er wonderlijk boven.

Eekman aqualeerde een visscher (6) en sneed een mooi blok uit het hout (7). P. Rezelman vertelt gezellig van Groet en Suzanna in het bad.

En zoo nemen we dan afscheid met W. Valk's levendigen meisieskop (3), Frans Blum's rechtstreeks uit het stammetje gesneden torsje (14), waar de lijnen vloeiend hun spel spelen, en wenschen ook deze expositie een buitengewoon bezoek, want zij is het waard.

K.

Friesch Damspel

EENIGE PROBLEMEN EN EINDSPELEN

a. **Problemen.**

1. (Van J. K. Hoekstra te Berlikum).
Zwart: 2, 4, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 16, 17 en 24 (11 sch.).
Wit: 26, 27, 31, 32, 34, 36, 40, 44, 45, 46 en 49 (11 sch.).

2. (Van J. K. Hoekstra te Berlikum).
Zwart: 4, 6, 8, 16, 18, 33, 38 (7 sch.).
Wit: 20, 21, 27, 31, 40, 47, 49 (7 sch.).

3. (Van M. Hamersma te Tzummarum).
Zwart: 2, 4, 5, 9 14, 16, 19, 21, 22, 36 (14 sch.).
Wit: 25, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 45, 47 50 (13 sch.).

b. **Eindspelen.**

1. Zwart: 4, 5, 11, 12, 14, 15, 16, 21, 26, 27 (10 sch.).
Wit: 24, 25, 30, 35, 36, 45 48 (9 sch.).
Wit (J. Hoekstra, Berlikum), speelt en wint.

2. Zwart: 4 9, 15, 16, 17 (9 sch.).
Wit: 24, 26, 36, 39, 42, 45, 46, 48, 49 (9 sch.).
Wit (H. Tichelaar Workum), speelt en wint.

3. Zwart: 3, 5 8, 12, 15 17, 19, 20, 25 (12 sch.).
Wit: 26, 31 36, 43 45, 48, 49 (12 sch.).
Wit (H. Tigchelaar, Workum), speelt en wint.

4. Zwart: 6 9, 12, 13, 15 18, 25 (11 sch.).
Wit: 26, 31, 33, 35, 36, 38, 40, 42, 43, 45, 46 (11 sch.).
Zwart (A. T. Kuiken, St. Jac. Par.), speelt en wint.

5. Zwart: 5 7, 10, 13, 16, 18, 23, 29 (9 sch.).
Wit: 25, 31, 35, 37, 38, 44, 45, 47, 49 (9 sch.).
Wit (S. Sieswerda, Pingjum), speelt en wint.

Correspondentie aan

W. ENNEMA, Franeker.

DE DUUR BETAALDE SNOEKBAARS

MOEILIJKE TOCHTEN OVER HET IJS

De IJselmeervisscherij in den tegenwoordigen tijd

De Noordoostpolder geeft de laatste visch. In het jaar 1941 zal de polder droogvallen. Misschien is bij de verschijning van dit artikeltje het electrisch gemaal bij Lemmer al met droogmalen begonnen.

Er zal in dit jaar uit den Noordoosthoek van het IJselmeer wel heel wat visch te voorschijn komen. In de kanalen voor den polder zal de laatste visch zich verzamelen en dan zullen het voor de visschers gouden weken worden.

De prijzen zijn hoog tegenwoordig. Vooral voor de snoekbaaars worden ongekende prijzen betaald. Is het dus een wonder, dat de visschers, nu de vorst het IJselmeer met een ijslaag heeft bedekt, toch nog al het mogelijke doen, om nog wat snoekbaars aan den opslag te brengen?

De laatste visch uit den Noordoostpolder

Een felle, ijzig koude wind jaagt over de bevroren vlakten van het IJselmeer. Er is wat sneeuw gevallen, die hel schittert als de zon haar schijn over de eenzaamheid werpt. In de haven liggen de visschersschepen ingevroren. Sneeuw teekent de rondingen van de plechten. Het is een troosteloos gezicht.

Maar wat de visschersschepen nu niet kunnen, kunnen de sleden wel. In den morgen kan men de visschers het dorp uit zien gaan — de netten en de andere benoodigdheden op de slee geladen. Ze gaan de eenzaamheid van de bevroren en besneeuwde vlakten tegemoet. Ze zullen weer een gedeelte ophalen van de laatste visch, die de Noordoostpolder geeft. De laatste visch .... nu ja, als de polder eenmaal klaar is, zal een binnenvisscher in de kanalen wellicht nog wel eens wat in z'n netten vangen, maar wat er in dit jaar nog gevangen wordt, zal in ieder geval de laatste IJselmeervisch uit den Noordoostpolder zijn.

Ja, hoe zich de vischstand later in de polderkanalen zal ontwikkelen, moet men natuurlijk afwachten. Er zullen op een of andere wijze wel maatregelen worden genomen, want het is natuurlijk niet de bedoeling, dat de visschers straks bij het droogvallen de polderkanalen maar leeg kunnen scheppen. Wanneer de minimummaten gehandhaafd blijven, zal er straks in het nieuwe gebied ook nog wat visch blijven. Maar die zal de visscherij dan natuurlijk ook nog slechts voor enkele personen loonend kunnen maken.

Een koud baantje

Hoe het ook zij: nu de Noordoostpolder is afgebakend, is den IJselmeervisschers van Friesland's Zuidoostkust een belangrijk gebied afgenomen. En nu zal dus 1941 het laatste jaar zijn, dat den visschers nog buit zal leveren. Misschien zal die buit dan overvloedig zijn, het is in ieder geval de laatste. En daarna zullen de Lemster visschers hun gebied meer ten Zuiden van Urk moeten zoeken.

Momenteel maken de visschers nog goede dagen. De prijzen van de snoekbaars zijnn, zooals we reeds opmerkten, geweldig hoog. Ze klommen dezer dagen zelfs op tot f 170 à f 180 per 100 kg.

Maar de wijze, waarop de snoekbaars thans gevangen wordt, is minder aanlokkelijk. We hadden ons op de haven al half laten bepraten, eens mee te gaan, maar toen de directeur van den afslag ons vertelde, dat de visschers soms wel 15 km de kust uitgaan en we in de Lemster Nieuwsbode lazen, dat één der visschers al eens door de koude werd bevangen, hebben we er maar van af gezien.

Het leek ons anders wel interessant toe. Maar de visschers doen het om een andere reden. Ze kunnen, als het een beetje wil, wel eens f 60 per dag verdienen, maar dan moet men ook niet vragen, wat ze er voor moeten doorstaan. Want het valt niet mee, eerst een flink eind langs de kust te trekken en dan nog een kilometer of tien — soms zelfs wel een vijftien! — met de slede met materialen het IJselmeer op! De wind, die over de kale, bevroren IJselmeervlakten jaagt, is koud, vinnig koud. Dat bedenkt degeen, die bij z'n broodmaaltijd een gebakken snoekbaarsje gebruikt, meestal niet, maar de visschers zouden er hem van kunnen vertellen!

Hoe de snoekbaars gevangen wordt

De directeur van den vischafslag te Lemmer heeft ons een en ander verteld over de wijze waarop de aan den afslag zoo duur betaalde visch gevangen wordt.

Wanneer de visschers zijn aangekomen op de plaats waar ze willen zijn, gaan ze een bijt in het ijs hakken. Wanneer dat bijt groot genoeg is, worden de netten er in gelaten en met behulp van lange stokken naar een volgend bijt geschoven, dat voor dat doel natuurlijk ook weer gekapt moet worden. Zoo krijgt men op een vrij langen afstand een rij bijten. De visschers kunnen zóó op één dag meestal wel flink wat visch bij elkaar krijgen, die dan op de sleden weer mee wordt genomen. Maar het valt niet moeilijk te begrijpen, dat het visschen in het ijskoude water, op deze wijze, geen pretje is en dat het niet meevalt om, wanneer men een geheelen dag of middag tien kilometer van de kust over de ijsvlakten zwerft, nog een beetje de warmte te houden!

In het laatst van December zijn enkele visschers met dit bedrijf begonnen. Ze maakten beste dagen en als gevolg daarvan zijn er al spoedig méér visschers op uit getrokken. Ook nu worden er door de visschers nog heel goede dagen gemaakt, maar daar staat tegenover, dat de benoodigde netten ook nog al heel wat kosten met zich meebrengen.

De huidige beteekenis der IJselmeervisscherij

Er ligt flink ijs in het IJselmeer en het lijkt er voorloopig nog niet op, dat het spoedig verdwenen zal zijn. Waarschijnlijk zal dan het peil in den Noordoostpolder al een eindje zijn gezakt.

En dan zullen de visschersschepen uit Lemmer dus door de Noordoostpoldersluis gaan en voor het laatst het ten ondergang gedoemde vischgebied bevaren. Dan zullen de netten zwaar zijn van snoekbaars, paling, baars, voorn, blei .... en het water zal inmiddels teruggloopen van de oude Zuidoost-Friesche kust.

Hoe het Lemster visschersbedrijf zich zal ontwikkelen, is een vraag, naar welker antwoord reeds vele gissingen zijn gedaan. We zullen de onze er hier niet aan toe voegen. Wél weten we, dat 1941 waarschijnlijk nog een goed vischjaar zal zijn. En dat is zoowel ten opzichte van de voedselvoorziening alsook voor de visschers zelf van beteekenis. Het oude bedrijf is voor velen weer loonend geworden. Hoelang nog? We weten het niet. Maar zeker is, dat de huidige beteekenis van de IJselmeervisscherij niet te gering moet worden geacht.

1940 was een goed jaar

Neen, we weten niet, hoe het na dezen oorlog gaan zal met het oude bedrijf der IJselmeervisschers. Maar 1940 is in ieder geval voor de visscherij een goed jaar geweest. Hoewel er minder snoekbaars is aangevoerd dan in 1939, was de opbrengst veel en veel hooger. En bovendien stemt het tot optimisme, dat men, afgezien van wat er uit den Noordoostpolder dit jaar extra wordt gehaald, over het algemeen een gunstiger snoekbaarsvisscherij verwacht dan in 1940.

Voorloopig kan men dan ook optimistisch zijn, wat de IJselmeervisscherij betreft. De beteekenis ervan is — we merkten het reeds op — in de huidige omstandigheden niet te onderschatten.

Nóg maken de visschers hun zware tochten over het bevroren watervlak, om de duur betaalde snoekbaars machtig te worden. Maar eens zal dat ijs allemaal weer verdwenen zijn. En dan zal de Lemster visschersvloot spoedig voor het laatst koers zetten naar den Noordoostelijken hoek van die goeie oude Zuiderzee....

T.

Landbouw en werkloosheid

Door Dr. E. VAN HINTE

Er zijn enkele algemeene wetten des levens, die voor alle tijden gelden. Daartoe behoort deze: het weidebedrijf kan, in het algemeen gesproken, minder menschen onderhouden dan het akkerbouwbedrijf en dit weer minder dan het tuinbouwbedrijf. In het algemeen, want er zijn overgangsvormen en de eene streek is nu eenmaal de andere niet. Het is in ons land nu eenmaal in elk opzicht zoo: er zijn sterke regionale verschillen. En de beteekenis van een H.A. cultuurgrond is in Groningen nu eenmaal anders dan in Friesland. De beteekenis voor de productie en daarmede voor de werkloosheid. En in de weidegebieden op zich zelf doen zich in elke streek afzonderlijke tendenzen voor. Dr. W. Steigenga die een proefschrift maakte over 'Werkgelegenheid en werkloosheid in de agrarische productie' — waaruit wij hier en daar nog wel eens een greep zullen doen — vergelijkt twee weidegebieden, de Friesche Veenweidestreek en de Krimpenerwaard. „Tusschen beide gebieden is een vrij aanzienlijk verschil te constateeren in bezetting van cultuurgrond met mannen. In het eerste gebied (de Friesche Veenweidestreek dus) bedraagt het aantal mannen per 1000 H.A. cultuurgrond 131 en in het tweede (de Krimpenerwaard dus) 174".

Waaruit vloeit in hoofdzaak het onderscheid voort? In den Friesschen Greidhoek gaat het om de melk en het fokvee. Deze melk wordt naar de fabrieken gezonden en daar verwerkt.

En hoe is het in de Krimpenerwaard? Hier is de veestapel veel dichter dan in het Friesche Veenweidegebied. In het volgende statistiekje komt een verschil naar voren.

	Per 100 H.A. cultuurgrond Runderen	Varkens
Krimpenerwaard	209	468
Friesche veenweidegebied	155	47

De dieren van de Krimpenerwaard eischen, daar zij grooter in aantal zijn dan die van het Friesche veenweidegebied veel meer arbeid. Vooral varkens zijn zeer bewerkelijk. En bovendien zijn er in de Krimpenerwaard veel zelfkazers. — Een deel van de Friesche arbeiders verschijnt in de statistiek als werkzaam in de industrie, dezelfde soort van arbeiders arbeidt in de Krimpenerwaard in den landbouw. Natuurlijk vereischt de kaasmakerij in de fabriek minder arbeiders dan die bij de boeren zelf.

Zou nu de Friesche veenweidestreek, om meer arbeiders te kunnen plaatsen, tot 'n lager staande productie moeten overgaan? Neen, natuurlijk. Ten slotte zal elke maatschappij naar een economisch optimum moeten streven. Men lost een werkloozenvraagstuk nu eenmaal niet op door in elken bedrijfstak een willekeurig aantal arbeiders te stoppen. Het is bijv. óók een onmogelijkheid om het aantal landbouwbedrijven, door uitgifte van boerderijen en daarbij behoorende grondstukken, willekeurig te vergrooten. Het economisch optimum heeft het op den duur nog steeds gewonnen.

Laten wij verder gaan. Er zijn, wat de weidegebieden betreft, dus groote verschillen als men het vraagstuk regionaal beziet. Zoo is 't eveneens met den akkerbouw. Het Groningsche akkerbouwbedrijf is weinig arbeidsintensief, d.w.z. er werken slechts weinig personen per 1000 H.A. cultuurgrond. In het Noordelijk Westerkwartier en de Centrale Bouwstreek van Groningen werken 156 personen per 1000 H.A. cultuurgrond. Dit aantal komt precies overeen met dat van de Friesche kleiweidestreek. Hier gaat dus schijnbaar de stelling dat weidegebieden minder werkgelegenheid bieden dan akkerbouwgebieden, niet op. Maar.... er is slechts sprake van het algemeene karakter. Immers, „dat in het Noordelijk Westerkwartier en de Centrale Bouwstreek van Groningen, ondanks het feit, dat hier de gemiddelde bedrijfsgrootte lager is, dan in het overige Groningsche akkerbouwgebied, b.v. in het Nieuw-Oldambt, geen hoogere agrarische dichtheid voorkomt, is mede een gevolg van de grootere oppervlakte grasland. In het Noordelijk Westerkwartier bestaat de helft van den grond uit weide, in het Nieuw-Oldambt daarentegen slechts voor 5 pct.' — Het is steeds moeilijk om de juiste bezetting van een bepaalde acre grond te berekenen, juist omdat de economische bestemming van den grond varieert. Zou men alléén de oppervlakten cultuurgrond van een bepaalde soort (b.v. weide of akker, of tuin) in aanmerking nemen, dan zou het bezettingscijfer een geheel ander zijn. Ook met den verbouw van economisch het meest gemotiveerde gewassen (juist in tijden van groote werkloosheid, dus, als er een economische crisis woedt, en vooral in den landbouw) blijkt achteraf of de keuze inderdaad het meest gemotiveerd was.

Dit blijkt zeer duidelijk uit het volgende citaat in het reeds meermalen genoemde boek van dr. Steigenga. „Een geheel ander karakter vertoont het Friesche Bouwgebied met een agrarische dichtheid hooger dan de gemiddelde dichtheid van de zeekleigroep. Het sociaal-economische beeld van deze streek is dan ook geheel anders (dan dat van Groningen): de gemiddelde bedrijfsgrootte ligt ver beneden die van het Oldambt — 12.52 H.A. tegenover 42.22 en 26.18, resp. in het Nieuw- en Oost-Oldambt. Het percentage grasland is bovendien grooter, dan in Groningen in het algemeen het geval is — 58 pct van den grond is grasland. Het geheele bedrijf onderscheidt zich door een groote intensiteit. In tegenstelling tot het overheerschen van de halmgewassen in Nieuw-Oldambt treedt de verbouw van consumptieaardappelen in de Friesche bouwstreek sterker op. Dit vormt een belangrijke bijdrage tot de hoogere agrarische dichtheid ondanks het grootere percentage grasland. Hierbij komt, dat in verschillende gemeenten de tuinbouw zich sterk heeft ontwikkeld, wat vooral het geval is op de zandgronden (!) van de gemeenten Barradeel en Franeker. In deze streek is de gardenier (kleine boer) voortbouwer geworden. Deze gardeniers zijn n.l. voortgekomen uit den landarbeidersstand. In Harlingen, waar men is overgegaan tot de teelt van groente en fruit in warenhuizen en kassen, bereikt de tuinbouw zijn hoogtepunt. De hooge agrarische dichtheid in deze gemeente vindt hierin haar verklaring:

Wij hebben het hier gebodene aan onze lezers niet willen onthouden, vooral niet aan onze critische lezers. De spatieering en het vraagteeken zijn van ons. Ware het percentage geringer, de agrarische dichtheid zou natuurlijk grooter zijn. Ook hier is onze opmerking, dat gelijkwaardige eenheden vergeleken moeten worden, doeltreffend. Voor ons doel is van belang, dat de Friesche Bouwhoek toch ook weer een bijzonder karakter heeft — overigens moge men er toe overgaan zoo langzamerhand de Friesche tuinbouwgebieden langs de lijn Leeuwarden—Harlingen als een eenheid te typeeren. Men beperkt zich teveel tot losse aanteekeningen en in een nabije toekomst zal daarmede meer rekening gehouden moeten worden.

Tuinbouwgebieden zijn steeds het meest arbeidsintensief. Uit het volgende statistiekje blijkt dit. Het is van het jaar 1930.

	per 1000 H.A. cultuurgrond mannen en vrouwen	mannen	vrouwen
zeekleigebieden	254	230	24
rivierkleigebieden	263	219	44
weidegebieden	213	166	47
zandgronden	313	235	78
veenkolonien	211	186	25
tuinbouwgebieden	645	633	12

Men lette goed op deze cijfers. Vooral op het ‰ vrouwen, dat juist in den tuinbouw zoo gering is. Het vraagstuk van de agrarische werkgelegenheid raakt natuurlijk óók de vrouwen. In het buitenland (met name Engeland met zijn gebiedsringe agrarische bezetting!) heeft men veel reclame gemaakt voor den arbeid van vrouwen in den landbouw en met succes. Ook in Duitschland ging men er onder den drang der omstandigheden meer en meer toe over vrouwen in het agrarisch bedrijf te plaatsen. Het zal noodig kunnen zijn, dat ook in ons land vrouwen in den landbouw geplaatst worden. Er zijn verschillende beroepen denkbaar. Dit zal, het blijkt uit onze vooropstellingen, een noodmaatregel worden.

In het tuinbouwgebied is de bezetting dicht. Het cijfer gespecificeerd ziet er uit als volgt. Het Westland 1124 mannen werkzaam in de agrarische productie per 1000 H.A. cultuurgrond. Zuid-Hollandsche bollen- en weidestreek 883. Zuidelijke duinstreek 518. Drechterland 461. Geestmerambacht 415. Zooals men weet, loopen ook de tuinbouwgebieden sterk uiteen. Men moet n.l. ook letten op de bedrijfsgrootte (wat niet alleen voor den tuinbouw, maar ook voor landbouw in engeren zin en greide geldt). In het algemeen kan gezegd worden, dat, naarmate het bedrijf grooter is, de arbeidsintensiteit geringer wordt; dan moet ook gelet worden op de verhouding tusschen zelfstandigen en niet zelfstandigen en ook op de producten die verbouwd worden.

Er zijn dus eenige vooropstellingen te maken. Met het oog op werkverruiming schijnt het tuinbouwbedrijf het meest attractief. En niet onwaarschijnlijk is het, dat dit in den eersten tijd het meest onder de aandacht zal vallen.

Men zal daarbij niet in de eerste plaats aan werkgelegenheid denken, doch aan de voedselvoorziening. Beide zijn natuurlijk van de grootst mogelijke beteekenis. In ons betoog is de laatste vooropsteling van de eerste. Er zijn redenen, om grasland te scheuren, dus om te zetten in akker of tuin. De directe voedselvoorziening schijnt dat te eischen. Voor het vee kan niet meer in die mate gezorgd worden als vroeger. Er is veel vee afgeslacht, veel ook verkocht. Men weet het!

En de werkloosheid? Er zijn, gezien de huidige verhoudingen in den landbouw, meer overwegingen die in de richting van vergrooting daarvan leiden, dan in tegengestelde richting. En in de steden ziet de werkgelegenheid er ook niet erg rooskleurig uit. Men zal dus in Friesland werkloos moeten blijven, met al den aankleve van dien. Door overgang van het arbeidsextensieve veebedrijf naar het intensieve akkerbouw- en vooral tuinbouwbedrijf, bevordert men de werkgelegenheid. Juist nu! Maar, toch ook in de toekomst! Om een en ander te bewijzen, hebben wij eenige cijfers gegeven. Men houde er echter ook rekening mede, dat men een voor Friesland een geëigende bedrijfsvorm en bedrijfsgrootte moet kiezen. Dat ook producten verbouwd worden, die het in onze provincie kunnen doen. Er is veel veranderd en er zal nog veel veranderen. De overheid houde er rekening mede. Wij zouden het onder de tegenwoordige omstandigheden waarlijk niet onverantwoord achten, als in Friesland door de provincie of combinatie van gemeenten iets gedaan werd in de richting van een overheidstuinbouwbedrijf. Friesland is toch immers een agrarische provincie. Men heeft in de provincie mannen van wetenschap en van de practijk.

RADIO-PROGRAMMA

Donderdag 9 Januari

Hilversum I, golfl. 415 M. Nederlandsch programma. KRO.

8.— Wij beginnen den dag. 8.30 Nieuwsberichten ANP. 8.45 Gramofoonmuziek. 10.— R.-K. Zangvereeniging „St. Caecilia" en de R.-K. Oratoriumvereeniging te Haarlem (opn.). 10.30 Rococo-octet. 11.— Rotterdamsch Philharmonisch orkest (opn.) 11.30 Godsdienstig half uurtje. 12.— Gramofoonmuziek. 12.15 KRO-orkest. 12.45 Nieuws- en economische berichten ANP. 1.— KRO-Koor (opn.). 1.15 KRO-orkest. 2.— Orgel en cello. 2.45 Rotterdamsch Katholiek Mannenkoor (opn.). 3.— Zepparoni-kwartet. 3.30 Zang- en orkestopnamen. 4.— Zepparoni-kwartet. 4.30 Ziekenpraatje. 4.45 Gramofoonmuziek. 5.15 Nieuws-, economische- en beursberichten ANP. 5.30 Causerie „Vorming van de rijpere jeugd". 5.45 Reportage. 6.— Cabaretprogramma. 6.45 Actueele reportage of gramofoonmuziek. 7.— Vragen van den dag (ANP). 7.15 Gramofoonmuziek. 7.30 Berichten (Engelsch). 7.45 Gramofoonmuziek. 8.— Nieuwsberichten ANP. 8.15 Gramofoonmuziek. 8.30 Berichten (Engelsch). 8.45 Gramofoonmuziek. 9.55 Wij sluiten den dag. 10.— 10.15 Nieuwsberichten ANP, sluiting.

Hilversum II, golfl. 301 M. AVRO.

8.— Gramofoonmuziek. 8.15 Nieuwsberichten ANP. 8.45 Gramofoonmuziek. 9.15 AVRO-Musetteensemble (opn.). 9.45 Gramofoonmuziek. 10.— Morgenwijding. 10.15 Gramofoonmuziek. 10.30 Orgelspel. 10.55 Declamatie. 11.15 AVRO-Strijkorkest. 12.— Berichten, eventueel Gramofoonmuziek. 12.15 Gramofoonmuziek. 12.45 Nieuws- en economische berichten ANP. 1.— AVRO-Amusementsorkest en gramofoonmuziek. 2.— Reportage. 2.15 Philharmonisch kwartet. 3.— Causerie „Nuttig en noodig". 3.10 „La Bohème" opera (opn.). 4.55 Gramofoonmuziek. 5.— VPRO Cyclus „Lezen in den Bijbel". 5.15 Nieuws-, economische- en beursberichten ANP. 5.30 Omroeporkest en solisten. (6.—6.15 Causerie „Sport, lichamelijke opvoeding en de Omroep"). 6.45 Actueele reportage of gramofoonmuziek. 7.—7.15 Persoverzicht voor binnen- en buitenland (ANP), sluiting.

BUITENLAND

BARDIA

Een motie van den Italiaanschen ministerraad

Rome, 7 Januari (Stefani). De ministerraad heeft bij acclamatie een motie aangenomen, waarin hij een groet vol bewondering zendt aan de commandanten en troepen van leger, marine en luchtmacht en aan de fascistische militie, die heldhaftig strijden tegen de strijdkrachten van het Britsche imperialisme en zijn satellieten.

Tegenover de kinderachtige manoeuvres en dwaze bedreigingen van de vijandelijke propaganda aan deze en gene zijde van den Oceaan wordt opnieuw plechtig de verzekering gegeven van de onwrikbare trouw van Italië aan het pact van de spil en aan het driemogendhedenverdrag en uitdrukking gegeven aan zijn niet minder onwrikbaar besluit om den strijd voort te zetten tot aan de overwinning, die aan Italië zijn rechtvaardige plaats zal moeten geven in het nieuwe Europa en die de wereld zal moeten bevrijden van de huichelachtige en uitbuitende verdrukking door de Britsche plutocratie.

De ministerraad geeft uitdrukking aan de volstrekte overtuiging, dat de breede massa's van het proletarische en fascistische Italië onder alle omstandigheden opgewassen zijn en zullen zijn tegen de grootheid der gebeurtenissen.

Een overzicht van den strijd

(Archief L. Crt.)

Rome, 7 Januari. (D.N.B.). Het nieuwsagentschap Aroi wijst er aan de hand van talrijke voorbeelden op, dat ook de vijand de superieure waarde van de heldhaftige Italiaansche verdediging van Bardia heeft toegegeven. De Engelsche poging om in het Oostelijk deel van Cyrenaica door te dringen, begon, naar het agentschap uiteenzet, op 12 December. Op 14 December begon de aanval op Bardia, de eerste belangrijke Italiaansche verdedigingsstelling in de onmiddellijke nabijheid van de Egyptische grens.

Taak van de verdedigers van Bardia was den vijandelijken opmarsch te vertragen voor zoover dat mogelijk was, gezien de volkomen ongelijke verhoudingen tusschen de krachten van het belegerde garnizoen en het gros van het uit niet minder dan 250.000 man, hoofdzakelijk Engelschen en Australiërs, bestaande vijandelijke leger, welks voorhoede gevormd werd door sterke pantsereenheden en dat in zijn actie door minstens duizend vliegtuigen en de geheele vloot van Alexandrië gesteund werd.

Het agentschap publiceert vervolgens uittreksels uit de berichtgeving van den vijand omtrent het verloop van den strijd, waaruit de waarde blijkt van den Italiaanschen weerstand en den omvang van de Engelsche spanning.

Wat de vijand, zoo besluit Aroi, niet zegt, is het volgende: De verdediging van Bardia had haar taak vervuld, doordat zij bijna een maand lang den druk van het Engelsche offensief vertraagde. De verliezen en de slijtage der vijandelijke krachten waren zeer gevoelig. Tijdens den duur van den tegenstand voerde het garnizoen ook eenige doeltreffende uitvallen uit, waarbij het vijandelijke pantserafdeelingen aanviel en vernietigde.

In deze periode werden 53 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten en twee vijandelijke oorlogsschepen, die de vesting beschoten, in den grond geboord. Bovendien werd een vijandelijk stoomschip tot zinken gebracht en een torpedobootjager, een torpedoboot, een kanonneerboot en een moniteur werden zwaar getroffen. De wereld moet, voor zoover zij niet aangetast is door slechtgeloovigheid en kwaden wil, Bardia beschouwen als een bladzijde van roem in de geschiedenis van de Italiaansche wapens.

ENGELAND'S DOEL IN DE MIDDELLANDSCHE ZEE

Maar Italië en Duitschland zijn één, zegt de Popolo

Milaan, 7 Januari. (D.N.B.). Op grond van een foutieve waardeering der Duitsch-Italiaansche betrekkingen — zoo schrijft de Popolo d'Italia in een artikel — is de Britsche regeering tot de opvatting gekomen, dat men onder ieder beding Italië moet overwinnen om den algemeenen toestand ten gunste van Engeland te doen veranderen. De draadlooze oproep van Churchill aan de Italianen, de toon van talrijke Engelsche dagbladen en zekere zinnen uit de rede van Roosevelt toonen, dat de Angelsaksers zijn vervallen in deze dwaling, die, als alle dwalingen, er toe gedoemd is, door de werkelijkheid opgeheven te worden.

In de moeilijkheden vinden de Italianen hun kracht. De Engelschen vergeten, dat de spil niet een willekeurig bondgenootschap is, maar de nauwste en onverbrekelijke verbinding van met elkander in overeenstemming zijnde revoluties. Om Italië op de knieën te krijgen zou Engeland over het lijk van Duitschland moeten gaan en omgekeerd.

De aankomst van Duitsche vliegers in Italië is een veelzeggend teeken. De deelneming van Italiaansche duikbooten aan den oorlog op den Atlantischen Oceaan en de aanwezigheid van Italiaansche arbeiders in Duitschland zouden den Engelschen opheldering hebben kunnen geven. Maar, bevangen in de onzekere hoop Italië en Duitschland afzonderlijk te kunnen verslaan, concentreert de Britsche regeering sedert twee en een halve maand haar sterkste strijdkrachten tegen Italië. Churchill heeft het eerzuchtige plan de Italianen uit Albanië en Libye te werpen om op de Middellansche Zee een gunstige strategische positie in het leven te roepen.

Door een dergelijk succes op de Middellandsche Zee tracht Londen zich in een positie te brengen om met een belangrijke vereffening van prestige te kunnen onderhandelen over een vrede, die niet al te drukkend zal zijn.

Maar Italië is niet te verslaan, omdat het sterk is en omdat het volledig door de geheele militaire macht van de spil wordt gesteund. De belangrijkste internationale militaire deskundigen zijn van opvatting, dat de spil in 1941 den beslissenden slag zal toebrengen om Engeland op de knieën te krijgen.

FILOFF TERUGGEKEERD

Sofia, 7 Januari. (D.N.B.). De Bulgaarsche minister-president, Filoff, die een bezoek aan Weenen heeft gebracht om specialisten te consulteeren, is vanavond naar Sofia teruggekeerd.

KOUDE IN ZUID-EUROPA NEEMT AF

Boekarest, 7 Januari. (A.N.P.). Naar uit Galatz vernomen wordt, zijn de op den Donau ingevroren schepen weer bevrijd. Over het algemeen is de temperatuur aan den beneden-Donau gestegen, zoodat het verkeer tusschen Braila en Galatz hervat kon worden.

In het Banaat bestaat de vrees, dat het plotseling smelten van de sneeuw tot rampspoedige overstroomingen zou kunnen leiden. De autoriteiten hebben voorzorgsmaatregelen getroffen.

DE TOESTAND TE LONDEN

New York, 8 Januari. (D.N.B.). In een bericht uit Londen aan de New York World Telegram wordt gezegd, dat op het oogenblik 35.000 man te Londen bezig zijn met het opruimen van het puin van de door de bombardementen beschadigde en vernielde gebouwen.

Duizenden andere arbeiders zijn bezig met het repareeren van de gas-, electrische en waterleidingen, terwijl duizenden andere arbeiders dag en nacht bezig zijn met het aanleggen van ondergrondsche schuilplaatsen.

De venster-openingen in de huizen worden dicht gemetseld, terwijl steunmuren worden gebouwd. Vele huizen zijn thans nog slechts steenklompen zonder licht en lucht met slechts een ingang in het midden. Andere gebouwen worden over de geheele breedte door balken gestut.

In enkele van de belangrijkste Londensche gebouwen zijn alle venster-openingen tot op kleine schietopeningen na dichtgemetseld. Deze huizen zijn zoodoende vestingen geworden. Al deze maatregelen, aldus wordt in het bericht van het Amerikaansche blad gezegd, behooren tot de Engelsche voorbereidingen tot het afweren van een invasie.

GEBOUW VAN DE B.B.C. ERNSTIG GETROFFEN

Stockholm, 7 Januari. (D.N.B.). Naar Reuter meldt, is het Broadcasting House te Londen, het voornaamste gebouw voor radio-uitzendingen en de administratie van de B.B.C., bij de luchtaanvallen tweemaal getroffen. Het gebouw heeft zware schade opgeloopen.

EEN LABOUR-AFGEVAARDIGDE OM HET LEVEN GEKOMEN

Berlijn, 7 Januari. (D.N.B.). Naar de Britsche berichtendienst meldt, is onlangs de vroegere Labour-afgevaardigde Fletcher, die als kapitein-ter-zee eerste klasse het bevel over den gewapenden vischkotter Hazlemere voerde, verdronken toen hij trachtte een vlieger, die in het water was gevallen, te redden.

LOONEISCHEN VAN ENGELSCHE ARBEIDERS

New York, 8 Januari (D.N.B.). Een millioen Engelsche arbeiders in de bewapeningsindustrie heeft gisteren, naar Associated Press uit Londen meldt, een loonsverhooging van drie pence per uur geëischt. Deze eisch werd gemotiveerd met de stijgende kosten van levensonderhoud. Het verzoek om loonsverhooging is door de beide Engelsche bonden van metaalarbeiders tegelijk bij de bemiddelingscommissie ingediend.

De arbeiders der scheepswerven zullen op 16 Januari een soortgelijken eisch stellen.

EEN BRITSCHE AANVAL IN DE NOORDZEE

Berlijn, 7 Januari. (D.N.B.). Den 6en Januari hebben Britsche vliegtuigen in het Oostelijk deel der Noordzee getracht, een koopvaardijschip alsmede een bewakingsvaartuig van de Duitsche marine met bommen aan te vallen.

Ofschoon de Engelschen hun aanvallen meermalen herhaalden, vielen alle bommen honderden meters van het doel. Beide schepen bleven volkomen onbeschadigd. Het wachtschip zette zijn dienst voort, terwijl het koopvaardijschip behouden zijn thuishaven kon binnenloopen.

DE CRISIS IN FRANKRIJK

Vichy, 7 Januari. (A.N.P.). In verband met het aftreden van den minister voor Productie en Arbeid, René Belin, wijzen politieke kringen alhier op de beteekenis daarvan.

Men beweert, dat het aftreden van Belin beslissend is voor de toekomstige Duitsch-Fransche samenwerking, vooral in het bezette gebied. Door verkeerde maatregelen heeft minister Belin alles gedaan om bij de Fransche bevolking wrevel tegen het bezettingsleger te verwekken. Het werkverschaffingsprogram van den minister is niet uitgevoerd en de volkomen wanorde van dit ministerie onder Belin heeft er mede toe bijgedragen, dat de verzorging met levensmiddelen in het bezette gebied onder reeds slechte omstandigheden nog slechter is geworden.

Het aftreden van Belin wordt door deze officieele kringen toegejuicht, omdat men er geen belang bij heeft, dat de bezettende macht aan ongerechtvaardigde verwijten wordt bloot gesteld, die uitsluitend op rekening komen van de Fransche economische instanties.

DE POSITIE VAN MARTINIQUE

Vichy, 7 Januari. (D. N. B.) De Fransche hooge commissaris voor Fransch West-Indië, admiraal Roberts, heeft een verklaring afgelegd over de positie van Martinique.

Hij wees erop, dat hij van zijn regeering opdracht had gekregen, Fransch West-Indië zoo noodig met geweld te verdedigen tegen iedere mogendheid, die zou trachten, Frankrijk dit gebied te ontnemen.

RUSSISCHE GENERAALS KRIJGEN WEER SABELS

Moskou, 7 Januari. (D.N.B.). Het militaire orgaan Krassnaja Swesda deelt mede, dat de sabel, die sedert de revolutie voor het officierscorps van het Roode lager was afgeschaft, weder ingevoerd wordt.

Een decreet van den commissaris van Oorlog, maarschalk Timosjenko, bepaalt, dat de generaals der infanterie en der artillerie een sabel zullen dragen en de generaal van de speciale wapens, de tanktroepen, genietroepen en de luchtmacht een dolk.

ROOSEVELT'S BOODSCHAP

Londensche en Amerikaansche opvattingen

New York, 7 Januari. (D.N.B.). Naar de Londensche correspondent van de New York Times meldt, schijnt de jongste rede van Roosevelt te Londen eenige teleurstelling te hebben gewekt, daar Roosevelt zich niet nader omtrent den omvang van de Noord-Amerikaansche hulp aan Engeland heeft uitgelaten. In Engeland is men van meening, dat Roosevelt niet ver uitgegaan is boven datgene wat hij reeds eerder heeft gezegd. Roosevelt heeft niets verklaard over het zenden van schepen in Amerikaansche convooien en dat is juist, wat de Engelschen het beste zouden kunnen gebruiken. Vliegtuiggeschut en ander oorlogsmateriaal baten den Engelschen niets, wanneer het in de havens opgeslagen blijft of op den bodem der zee terecht komt.

De New York Daily News laat zich over de rede van Roosevelt sceptisch uit en geeft als haar oordeel te kennen dat, zoo Engeland zou streven naar een status quo van Europa, zooals deze vóór den oorlog in Polen bestond, Amerika zich zou moeten instellen op een langdurigen oorlog of op een reeks van oorlogen.

De gewezen gouverneur van Wisconsin, Lafolette, verklaarde in een radiorede, dat Roosevelt in zijn boodschap de leer der bangheid heeft gepredikt. Zin voor zin heeft Roosevelt het zelfvertrouwen der Vereenigde Staten geschokt. Hij heeft beweerd, dat de Vereenigde Staten zich achter de erg geteisterde Britsche vloot moeten verbergen en dat het lot der Vereenigde Staten in Europa beslist wordt. Iets dergelijks heeft nog geen president der Vereenigde Staten gedaan.

De indruk in Tokio

Tokio, 7 Januari. ((D.N.B.). Naar Domei meldt, is het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken tot dusverre niet in kennis gesteld van de bijzonderheden van Roosevelts boodschap, zoodat een officieel commentaar nog niet kan worden gegeven.

Van officieuze zijde is echter de opmerking gemaakt, dat de boodschap niets nieuws bevat en slechts een uitbreiding van Roosevelts rede van 31 December beteekent. Al heeft Roosevelt het vraagstuk van het Verre Oosten niet rechtstreeks aangesneden, hij heeft toch een verdere steunverleening aan Tsjang Kai Sjek, alsmede steun aan Engeland en Griekenland aangekondigd.

Hieruit blijkt, dat hij de bedoeling heeft den Europeeschen oorlog en het Chineesche conflict te verscherpen en uit te breiden, hetgeen een slag in het gezicht van de zoo vaak verkondigde Amerikaansche vredespolitiek is.

Alle Japansche ochtendbladen uiten zich op overeenkomstige wijze en veroordeelen de politiek van een zoogenaamd vredelievende democratie, die in werkelijkheid een onverbloemde dictatuur van een naar oorlog drijvende plutocratische kliek is.

Een Italiaansch oordeel

Rome, 7 Januari. (D.N.B.) Met betrekking tot de rede, die Roosevelt in het Congres heeft gehouden, is hier nog geen geautoriseerde verklaring afgelegd, doch wel wordt er in Italiaansche politieke kringen op gewezen, dat de president feitelijk ook thans weder niets nieuws heeft geboden, gezien zijn reeds lang bekende voornemen, Engeland alle mogelijke hulp te verleenen.

Men staat hier, zoo verklaart men, tegenover de uiting van den wil een ideologischen oorlog op het gebied der binnenlandsche politiek te voeren, echter bij een duidelijke terughoudendheid in het bekend maken der oorlogsdoelstellingen. Wel is Roosevelt voor de instandhouding van het plutocratische en egoïstische imperialisme. In dit opzicht kan gesproken worden van een duidelijke uitspraak ten gunste van den oorlog, d. w. z., dat de V. S. nooit zullen instemmen met een vrede onder de leiding van aanhangers van een pacificatie.

DE OPPERSTE PRODUCTIERAAD IN AMERIKA

Groote bevoegdheden

Washington, 8 Januari. (D.N.B.). President Roosevelt heeft gisteren mededeeling gedaan van de definitieve samenstelling van den oppersten productieraad voor bewapeningsdoeleinden.

Deze raad bestaat uit Knudson, directeur-generaal, den arbeidersleider Hillman, plaatsvervangend directeur, alsmede uit de ministers van Oorlog en Marine.

De nieuwe raad heeft de opperste leiding bij het aanschaffen van wapenmateriaal voor de Vereenigde Staten en, naar Roosevelt zeide, voor andere democratieën, en zal in alle kwesties in zake het aanschaffen van grondstoffen, nieuw op te richten fabrieken, het aannemen van personeel, het overnemen van weerspannige fabrieken door de regeering enz. het laatste woord hebben.

DE AMERIKAANSCHE LUCHTVLOOT

Washington, 8 Januari. (D. N. B.) Voor de Congrescommissie van onderzoek naar den stand der bewapening van de vloot heeft admiraal Towers in antwoord op een vraag over hoeveel moderne vliegtuigen de Amerikaansche vloot beschikt, medegedeeld, dat hem slechts zeer weinig zoodanige vliegtuigen ter beschikking staan.

Alleen de laatste jachtvliegtuigen voldeden aan de gestelde eischen. Enkele vliegtuigen zijn naar de fabrieken teruggestuurd om gemoderniseerd te worden.

HET GEBRUIK VAN MEXICAANSCHE VLIEGVELDEN DOOR AMERIKA

Mexico, 8 Januari. (D.N.B.). In verband met de onlangs door de Mexicaansche regeering aan het Amerikaansche luchtwapen verleende toestemming om bij het overvliegen van Mexico op Mexicaansche vliegvelden tusschenlandingen te verrichten, verklaarde de minister van Buitenlandsche Zaken, Padilla, op de persconferentie, dat het hier een algemeene toestemming betreft voor het gebruik maken van alle Mexicaansche vliegvelden door het Amerikaansche luchtwapen.

De minister van Buitenlandsche Zaken merkte op, dat Mexico tot deze geste overgegaan is in het belang van de vriendschappelijke samenwerking tusschen beide landen.

HET BERMUDA-INCIDENT

Tokio, 7 Januari. (D.N.B.). De minister van Buitenlandsche Zaken, Matsoeoka, heeft bij den Britschen ambassadeur Craigie geprotesteerd naar aanleiding van het incident van Bermuda.

Naar officieel verluidt, heeft Matsoeoka tegenover den Britschen ambassadeur verklaard, dat de maatregelen, die de Britsche autoriteiten op de Bermuda-eilanden op 23 December tegen een negental op weg naar Lissabon zijnde Japanners hebben genomen, een misbruik der oorlogsrechten en een onwettige daad beteekenen, waardoor het recht van vrije beweging van staatsburgers van Japan, een neutraal land, geschonden worden. Hij eischte, dat de Britsche regeering terstond bevredigende maatregelen zou nemen om het geval bij te leggen.

Nader wordt nog uit Tokio gemeld:

Volgens betrouwbare inlichtingen heeft de Japansche regeering besloten voor alle gevallen, waarin Engeland handelt in strijd met de belangen van Japansche staatsburgers, den handel of de scheepvaart van Japan, repressaillemaatregelen te nemen.

De regeering stelt zich op het standpunt, dat de gevallen, waaraan Engeland zich tot dusver schuldig heeft gemaakt, een absolute schending van het internationale recht jegens Japan als neutralen staat vormen.

EGYPTISCHE NATIONALISTEN VRAGEN NIEUWE VERKIEZINGEN

Beiroet, 7 Januari. (D.N.B.). De leider van de Egyptische Wafdpartij, Nahas Pasja, heeft in een boodschap aan koning Faroek verzocht nieuwe verkiezingen uit te schrijven.

Volgens de meening van Nahas Pasja moeten verkiezingen het volk één doen worden en het land een duidelijk antwoord van Engeland ten aanzien van het statuut van Egypte na den oorlog waarborgen.

In de boodschap wordt verder gezegd, dat het Engelsch-Egyptische verdrag van 1936 wel de belangen van Engeland dient, doch die van Egypte benadeelt.

DE TOESTAND AAN DE GRENS VAN INDO-CHINA

Bangkok, 7 Januari. (Reuter). Het legerbericht van het Thailandsche opperbevel meldt, dat nieuwe botsingen aan de grens van Indo-China zijn voorgevallen.

Een Indo-Chineesch schip is vergaan, waarbij een aantal Indo-Chineesche soldaten is verdronken.

KORTE BERICHTEN

Het Russische gezantschap te Boedapest deelt mede, dat de gezant, Charnonov, nog steeds te Boedapest is. Charnonov verklaarde, dat het hem tot dusverre niet bekend is, dat hij binnenkort naar Moskou zou vertrekken om verslag uit te brengen.

President Roosevelt heeft een Reuterbericht tegengesproken, volgens hetwelk Amerikaansche troepen in Groenland aan land zouden zijn gegaan.

De Engelsche hulpkruiser Queen of Bermuda is de haven van Rio de Janeiro binnengeloopen om voorraden in te nemen.

RECHTZAKEN

EEN BEJAARDE INBREKER

In den laten avond van 28 November j.l. hoorde een rechercheur van de Arnhemsche politie, die langs de Rijnkade aldaar liep, het breken van een ruit in een woning. De politieman drong de woning, waaruit het geluid was gekomen, binnen en daar trof hij in het schijnsel van zijn zaklantaarn een bejaarden man aan, die bezig was een bureau te onderzoeken.

De aangehoudene bleek te zijn de 60-jarige H. D. L. Bij een nader onderzoek kwam aan het licht, dat hij zich aan een geheele reeks inbraken in de Geldersche hoofdstad moest hebben schuldig gemaakt. In verband hiermede had L. zich gisteren voor de Arnhemsche rechtbank te verantwoorden.

Hem was een inbraak in een pand van een Handelsonderneming aan den Jansbuitensingel ten laste gelegd, alsmede een inbraak in een kantoor aan de Oude Stationsstraat, een inbraak aan de Renssenstraat en de inbraak aan de Rijnkade.

De buit was niet groot geweest. Deze had bestaan uit kleine geldbedragen, levensmiddelen, schoenen enz.

De verdachte gaf alleen de laatste inbraak toe.

Uit de getuigenverklaringen bleek, dat hij in 1934 in Duitschland wegens diefstal, vergezeld van zware mishandeling, was veroordeeld tot twee jaar tuchthuisstraf en drie jaar eerverlies. In 1939 werd hij als vreemdeling uit het Duitsche rijk gewezen.

De officier van Justitie, mr. O. E. G. graaf van Limburg Stirum, eischte veroordeeling tot twee jaar gevangenisstraf met aftrek.

De uitspraak volgt op 21 Januari.

Vraagt Uw winkelier: Wester's
GOUDSIROOP
ZUIVERE RIETSUIKERSTROOP
IN FRAAIE BUSSEN
VAN ½ - 1 en 2½ K.G. NETTO

DE LAATSTE BUS

door CECIL FREEMAN CREGG

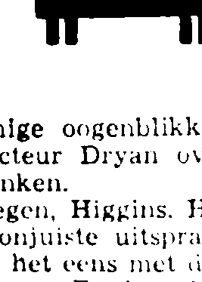

50

Er heerschte gedurende eenige oogenblikken stilzwijgen, terwijl hoofdinspecteur Dryan over een en ander scheen na te denken.

„Ik zal het nog eens overwegen, Higgins. Het is een ernstige zaak om een onjuiste uitspraak te handhaven. Ik denk, dat ik het eens met den hoofdcommissaris zal bespreken. Er is zeker geen ander bewijs dan Sanderson's verklaring?"

„Neen. Behalve dan een klein stukje gummislang, dat ik in de asch van het fornuis daar vond. Maar dat helpt ook al niet veel, vrees ik."

„H'm. Ik zal er nog eens over denken." Weer een stilzwijgen en toen vroeg de hoofdinspecteur:

„En Bobby Bunter? Is er iets wat wij voor den armen drommel kunnen doen?"

Inspecteur Higgins lachte kort.

„U kunt er op rekenen, mijnheer, dat Bobby onverbeterlijk is."

„H'm. Een goed man, die op het verkeerde pad is geraakt."

„Van dat „goede man" is mij niets bekend, mijnheer", antwoordde Higgins een beetje onvriendelijk, „maar dat hij op het verkeerde pad is, staat vast."

„Waarvoor houden wij Heckenstein vast? Moordaanslag? Jij bent natuurlijk de — eh — aangevallene."

„Zooiets, hoofdinspecteur, tenzij we hem tegelijk met Sanderson aan de Amerikaansche politie uitleveren."

„Misschien nog het allerbest. Hoe zit het met den jongen Hamper? Is hij ontslagen?"

„Zeker, mijnheer, evenals Jill Crawford".

„Ik veronderstel, dat je dien Adams zijn compromitteerende brieven of wat 't ook was hebt terug gegeven?"

„Natuurlijk, mijnheer."

„Dan, Higgins, veronderstel ik, dat het als gewoonlijk mijn plicht is je te feliciteeren met het succesvolle einde van je onderzoek." Hoofdinspecteur Dryan stond op met uitgestrekte rechterhand en een glimlach op zijn gelaat.

„De geheele bende te pakken, hè?"

„Wel, mijnheer, niet — eh — de heele bende."

„Wat zullen we nu hebben? O, ik snap het al. De Gladde, die arme, ouwe Gladde. Te denken, dat van de heele bende boeven de Gladde de eenige is, die nog op vrije voeten rondloopt. Och. Ik herinner mij de Gladde nog uit mijn tijd." Dryan lachte zachtjes. „De Gladde. De simpelste van het heele stel. Het is vreemd, verdraaid vreemd!" De chef liet zijn vroolijkheid nu den vrije loop.

„Ja, mijnheer, ik geef toe, dat het uiterst geestig is."

Dryan hield op met lachen en keek Higgins lang en strak aan.

„H'm". Dan een lange pauze. Opnieuw „h'm", een langer zwijgen tot de chef eindelijk ten derden male een ongeloovig gebrom liet hooren. Hoofdinspecteur Dryan was geen haar minder scherpzinnig dan de meeste mannen in zijn positie.

HOOFDSTUK XXXIX

Waarin de inspecteur een verhaal vertelt

De vrijgezellenflat van Higgins vormde een tooneel van heel wat vroolijkheid, want de inspecteur ontving bij uitzondering een paar gasten.

De jonge Thomas Hamper, die zich erg onwennig toonde met een boord en das om, was een hunner, evenals juffrouw Jill Crawford, die er keurig uitzag in een nieuwe gekleede jurk. Er waren nog twee gasten. De eene, mevrouw John Smell, enkel en alleen geïnviteerd om zijn op decorum gestelde hospita gerust te stellen en als gezelschap van Jill, had haar handen vol aan den tweede, haar zoontje.

De thee was een ongeëvenaard succes geweest wat betreft de beide dames en den kleinen jongen; Thomas Hamper scheen echter niet zeer op zijn gemak, wat toch alleen aan het boordje kon liggen.

Inspecteur Higgins had zijn gasten onthaald op eenige boeiende, zij het dan al niet volkomen waarheidsgetrouwe, geschiedenissen van zijn vele avonturen. Hij was niet altijd de held en verschillende van de door hem benauwende situaties, welke gewoonlijk wel een grond van waarheid bevatten, veroorzaakten groote vroolijkheid.

„En krijgt de politie den misdadiger nog altijd te pakken, mijnheer Higgins", vroeg Jill Crawford, die zich buitengewoon scheen te amuseeren.

„Absoluut!" Dit was misschien niet heelemaal waar, maar onder deze omstandigheden begrijpelijk en.... te vergeven.

„Dat is een heel geruststellende gedachte", merkte mevrouw Smell op, een beetje hatelijk, want daar zij de dochter was van hoofdinspecteur Dryan wist zij waarschijnlijk wel wat zij er van gelooven moest.

Het was onvermijdelijk dat de zaak, waarbij Hamper, zoowel als Jill zoo nauw betrokken waren geweest, ook ter sprake kwam.

Inspecteur Higgins vertelde aan Tommy, dat de eigenaar van het huis, waarin hij zoo'n ongemakkelijke dertig uren had doorgebracht, was opgespoord.

„Wie was het?"

„Je vader, Tommy".

„Vader?"

„Ja, maar maak je maar geen illusies, dat het bezit eenige waarde heeft. Om te beginnen is het door de bevoegde autoriteiten onbewoonbaar verklaard. Dan zijn er zonder twijfel nog de noodige onbetaalde belastingen. Zoo op het eerste gezicht zou ik dan ook zeggen dat het bezit eerder tot de passiva dan tot de activa behoort en dat in ieder geval het geld, waarmee het huis gekocht is, niet van je vader was, of, indien dat wel het geval was, dat het was — eh...." Higgins zweeg. Hij kwam op gevaarlijk terrein. Wat hij wilde zeggen was, dat de oude Hamper het huis slechts ten behoeve van de bende gekocht had De anderen bleken echter zijn aarzeling te begrijpen.

Even heerschte er zwijgen, hetwelk door mevrouw Smell verbroken werd.

„Ik ga eens even met baby in den tuin wandelen. Gaat u mee, juffrouw Crawford?"

Verheugd stemde Jill daarin toe en zoo bleven Higgins en Thomas Hamper alleen.

Er kwam een zonderlinge beklemming over hen beiden. Higgins had deze gelegenheid rustig afgewacht (en wel een beetje geënsceneerd ook), maar nu het zoo ver was, wist hij niet goed hoe te beginnen.

Wat den jongen Hamper betreft, die draaide op zijn stoel, keek onrustig de kamer in het rond, naar zijn schoenen, — overal behalve naar de ernstige oogen van den inspecteur. Eindelijk verbrak deze de stilte.

„Er blijkt nog een tweede bezit op naam van je vader te staan, Tommy".

„Ja?"

Higgins knikte. „Ja, een verlaten landhuisje, buiten. Ken je het?"

„Neen".

„Het ligt op eenigen afstand van Medhurst; ik had er vlak bij een auto-ongeval en moest een dag lang daar in het ziekenhuis blijven. A propos, Tommy, ik heb nog iets, dat ik je terug wilde geven".

Inspecteur Higgins stond op en liep naar zijn bureau, vanwaar hij een paar oogenblikken later terug kwam met een enveloppe, welke hij ernstig aan den jongen overhandigde. Het was de laatste brief van Henry Hamper, welke Jill Crawford had probeeren te vinden, maar die den inspecteur in handen gevallen was.

Tommy herkende hem dadelijk en met een gemompelde dankbetuiging greep hij den brief, welken hij terstond opnieuw begon te lezen. Higgins wachtte tot hij daarmee gereed was en zei dan:

„Ik zou je graag een geschiedenis willen vertellen, Tommy, als je er naar wilt luisteren".

De jonge Hamper gaf geen antwoord en de inspecteur keek hem even stilzwijgend aan, waarna hij vervolgde:

„Het is misschien niet zoo'n interessant verhaal, maar ik zou toch graag willen, dat je het hoorde".

Opnieuw maakte de ander geen enkele opmerking.

Higgins zat hem zwijgend aan te staren. Naar het oordeel van den inspecteur had de jongen eigenlijk nooit een behoorlijke kans gehad in het leven. Er zat werkelijk wel iets goeds in hem, maar hij bleef de zoon van zijn vader en er zouden nog heel wat overgeërfde kwade neigingen moeten worden uitgeroeid. Het is waar, dat Henry Hamper, volgens zijn laatsten brief, het pad der misdaad verlaten had, maar — de jonge Hamper had heel wat wilde dingen gezegd en gedaan. Hij was bezeten geweest van een wraakzuchtig plan en Higgins wilde zijn karakter eens op de proef stellen.

„Dit is mijn verhaal. Denk er aan, dat het niet heelemaal waar is, hoewel dit aan den anderen kant wel mogelijk zou kunnen zijn". Hij zweeg, als om de juiste woorden te kiezen. Toen vervolgde hij:

„In de eerste plaats is het noodig een paar weken terug te gaan, naar het oogenblik, waarop een gemaskerde jonge man een melodramatisch entrée maakte en een zekere — eh — vooraanstaande politieman uit een hachelijke positie redde".

De jonge Hamper schoof heen en weer op zijn stoel, maar zei niets.

„De komst van den jongen man kwam zeer gelegen — zij het dan onverwacht, want hoe hij daar kwam, ontdekte de — eh — vooraanstaande politieman eerst veel later, toen een zekere brief in zijn handen kwam, waarin de jonge man gewaarschuwd werd een dergelijk huis te betreden".

De inspecteur zweeg en haalde in gedachten verzonken een zwart geblakerde pijp uit zijn zak, met een gevulde tabakszak en een doosje lucifers. Uiterst kalm vulde hij zijn pijp, streek een vlammetje aan en hield dit bij de tabak. Terwijl hij een dikke rookwolk naar het plafond blies, scheen hij zich den ander plotseling weer te herinneren, en een sigarettendoos openend, bood hij hem er een aan. Tommy nam een sigaret, maakte gebruik van den lucifer, welken de inspecteur hem voorhield en zakte dan weer zwijgend in zijn stoel achterover

„De jonge man beheerschte de situatie echter niet heel lang, want de bordjes werden verhangen en spoedig daarop bevond het tweetal zich in een heel moeilijk parket. Toen volgde een heel spannende episode in een schoorsteen, een ouderwetsche — Tommy huiverde onwillekeurig — welke overging in een komische episode op het dak."

(Wordt vervolgd).